

Fremsat den 26. oktober 2018 af justitsministeren (Søren Pape Poulsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og lov om socialtilsyn

(Udvidet anvendelse af unge- og forældrepålæg, ensretning af indsatsen for anbragte kriminalitetstruede unge og styrkelse af sikkerheden på delvist lukkede og sikrede døgninstitutioner)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 48, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »§ 50«: », eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

2. I § 52, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »støtte«: », jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

3. I § 52, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »§ 50«: », eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

4. To steder i § 52 a, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »§ 52, stk. 3«: », eller efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

5. I § 54, stk. 1, indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 7«: », eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«, og i § 54, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 7,«: »eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

6. I § 55, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 76 a, stk. 2,«: »eller efter § 13, stk. 1, nr. 5 og 6, og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet,«.

7. § 57 a, stk. 2, nr. 2, affattes således:

»2) at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven, knivloven eller er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,«

8. I § 57 a indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Afgørelse om forældrepålæg efter stk. 1 træffes uden forudgående gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50.«

Stk. 4-8 bliver herefter stk. 5-9.

9. I § 57 a, stk. 4, der bliver stk. 5, indsættes efter »samtykke«: », jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

10. Overskriften før § 57 b affattes således:

»Børne- og ungepålæg«.

11. I § 57 b, stk. 1, 1. pkt., ændres »12-17 år et ungepålæg« til: »10-17 år et børne- og ungepålæg«.

12. I § 57 b, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »problemer«: », jf. dog §§ 12 og 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«.

13. I § 57 b, stk. 1, 2. pkt., stk. 2, og stk. 3, 1. pkt., ændres »ungepålæg« til: »børne- og ungepålæg«.

14. § 57 b, stk. 2, nr. 2, affattes således:

»2) er mistænkt eller sigtet for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven, knivloven eller er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,«.

15. I § 57 b, stk. 3, nr. 2, ændres »tidspunkt eller« til: »tidspunkt,« og i nr. 3 ændres »skade.« til: »skade eller«, og der indsættes som nr. 4:

»4) deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.«

16. I § 57 b indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Børne- og ungepålæg efter stk. 1, jf. stk. 3, nr. 2-4, iværksættes uden forudgående gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50.«

Stk. 4-8 bliver herefter stk. 5-9.

17. I § 57 b, stk. 4, der bliver stk. 5, i stk. 6, der bliver stk. 7, og i stk. 8, der bliver stk. 9, ændres »ungepålæg« til: »børne- og ungepålæg«.

18. I § 57 b, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 5 og 8« til: »stk. 6 og 9«, og »ungepålægget« ændres til: »børne- og ungepålægget«.

19. § 57 b, stk. 7, der bliver stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Overholder barnet eller den unge ikke et børne- og ungepålæg, skal kommunalbestyrelsen, når det vurderes relevant, straks underrette politiet og anmode om bistand til kommunens udøvelse af beføjelser efter § 64, stk. 2.«

20. I § 57 c indsættes som stk. 4 og 5:

»Stk. 4. Stk. 1-3 finder ikke anvendelse for børn og unge, der er omfattet af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Stk. 1-3 finder anvendelse i sager, som afvises af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 42, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunalbestyrelsen skal senest 7 dage efter modtagelse af sagen fra Ungdomskriminalitetsnævnet indkalde til netværkssamråd efter stk. 1.«

21. I § 58 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Børn og unge-udvalget kan ikke træffe afgørelse efter stk. 1-3 i sager om børn og unge, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. §§ 10 og 11 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. dog stk. 5.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

22. I § 63 a, stk. 4, indsættes efter »på døgninstitutioner«: », og at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om at dispensere fra aldersgrænsen i stk. 2 i særlige situationer i forhold til børn under 12 år«.

23. I § 63 b, stk. 3, 1. pkt., ændres »i stk. 1« til: »i stk. 2, nr. 1-3, eller § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

24. I § 63 c, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »stk. 2«: »eller § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

25. I § 64, stk. 1, ændres »og § 68 a« til: »§ 68 a, samt § 12, § 13, stk. 3 og 4, § 14, stk. 2-4, og § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

26. I § 64, stk. 2, 2. pkt., ændres »ungepålægget« til: »børne- og ungepålægget«.

27. I § 64, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »§ 57 b«: »eller stedet, hvor en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller et forbedringsforløb, jf. § 13, stk.

3 eller 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal gennemføres«.

28. I § 64, stk. 3, nr. 1, indsættes efter »§ 50«: »eller den ungefaglige undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

29. I § 65, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »bedste«: », jf. dog stk. 6«.

30. I § 65, stk. 2, indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Ankestyrelsen kan dog ikke træffe en foreløbig afgørelse efter § 52, stk. 3, nr. 7, når afgørelsen vedrører et barn eller en ung i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ankestyrelsen skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om tilfælde omfattet af 2. pkt. og om afgørelser efter 1. pkt., når afgørelsen vedrører et barn eller en ung, der er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

31. I § 65, indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Ankestyrelsen kan ikke træffe afgørelse efter stk. 1 og 3 i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. I sager omfattet af 1. pkt. kan Ankestyrelsen træffe afgørelse om at pålægge kommunalbestyrelsen at forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet. Ankestyrelsen skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om afgørelser efter 2. pkt.«

32. I § 66, stk. 2, indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 4, 5 eller 7,«: »eller efter § 19, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

33. I § 66 a, stk. 7, indsættes efter »nr. 7,«: »eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

34. Efter § 66 a indsættes:

»§ 66 b. Formålet med indsatsen på opholdssteder og døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, er at varetage omsorgen og sikre trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge. Opholdssteder og døgninstitutioner skal arbejde målrettet med at understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebyggelse af kriminalitet for de anbragte børn og unge.«

35. I § 68, stk. 12, indsættes som 3. pkt.:

»Hvis en ung frem til sit fyldte 18. år har været anbragt som led i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, udarbejder kommunalbestyrelsen en handleplan, jf. § 140.«

36. I § 68 a, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 7,«: »eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet,«.

37. I § 68 a, stk. 3, ændres »eller § 58, stk. 1,« til: »§ 58, stk. 1, eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet,«.

38. I § 68 a, stk. 4, nr. 1, ændres »barnets forhold, jf. § 50,« til: »barnets eller den unges forhold, jf. § 50 eller § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet,«.

39. I § 68 a, stk. 4, nr. 2, indsættes efter »§ 140«: », eller et revideret forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

40. I § 68 b, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 140«: », eller forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

41. I § 68 d indsættes efter »eller § 58«: »eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

42. I § 68 e, stk. 2, nr. 1, indsættes efter »§ 50«: », eller den ungefaglige undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

43. I § 68 e, stk. 2, nr. 2, indsættes efter »§ 140«: », eller forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

44. I § 69, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »af anbringelsessted«: », jf. dog § 24 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

45. I § 70, stk. 1, 1. pkt., ændres »eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 140 a« til: »relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 140 a, eller et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

46. I § 70, stk. 2, 1. pkt., ændres »eller relevante dele af en helhedsorienteret plan« til: », relevante dele af en helhedsorienteret plan eller forbedringsforløbet«.

47. I § 70, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »§ 148, stk. 1«: »og 3«.

48. I § 70, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »§ 148, stk. 1«: »og 3«.

49. I § 70, stk. 2, 4. pkt., indsættes efter »§ 140«: »eller § 13, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

50. I § 70, stk. 2, 4. pkt., ændres »eller relevante dele af en helhedsorienteret plan« til: », relevante dele af en helhedsorienteret plan eller et revideret forbedringsforløb«.

51. I § 71, stk. 5, indsættes efter »børnefaglig undersøgelse efter § 50«: »eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«, og efter »§ 51, stk. 1 og 2« indsættes: », eller § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

52. I § 71 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Ungdomskriminalitetsnævnet kan i forbindelse med en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller i forbin-

delse med en afgørelse om ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, træffe afgørelse efter stk. 3-5.«

Stk. 6-8 bliver herefter stk. 7-9.

53. I § 75, stk. 1, indsættes efter »§ 63 b, stk. 1«: »og 3«.

54. I § 75, stk. 1, ændres »samt« til: »efter«, og efter »lov om voksenansvar for anbragte børn og unge« indsættes: »samt foreløbige afgørelser i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller der er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, efter §§ 63, 68 a, § 71, stk. 3-5, og § 78, stk. 4, og § 11, stk. 2 og efter § 15 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og efter § 14, stk. 2-4, § 15, stk. 1, § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1 og 2, § 24, stk. 1, og § 32, stk. 1 og 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

55. I § 75, stk. 1, indsættes efter »behandles i børn og ungeudvalget«: »eller Ungdomskriminalitetsnævnet«.

56. I § 75, stk. 4, 2. pkt., indsættes efter »§ 51«: »eller vedrørende § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

57. I § 75, stk. 6, 1. pkt., indsættes efter »Hvis børn og ungeudvalget«: »eller, når et barn eller en ung er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, Ungdomskriminalitetsnævnet«, og efter »skal børn og ungeudvalget« indsættes: »eller Ungdomskriminalitetsnævnet«.

58. I § 75, stk. 6, 2. pkt., indsættes efter »Børn og ungeudvalgets«: »eller Ungdomskriminalitetsnævnets«.

59. To steder i § 75, stk. 6, 3. pkt., indsættes efter »børn og ungeudvalgets«: »eller Ungdomskriminalitetsnævnets«.

60. I § 75, stk. 6, indsættes som 4. pkt.:

»Ankestyrelsens afgørelse efter 3. pkt. træffes dog efter §§ 63 og 68 og efter § 14, stk. 2-4, og § 32, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når sagen vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller der er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

61. I § 75 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og ungeudvalget, jf. stk. 1, eller direktøren for Ankestyrelsen, jf. stk. 5, skal straks orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om en foreløbig afgørelse efter stk. 1, der vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller der er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

62. I § 148 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at iagttage de forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som Ungdomskriminalitetsnævnet i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge har truffet afgørelse om, jf. §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunalbestyrelsen skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

63. I § 148, stk. 3, der bliver stk. 4, indsættes efter »stk. 1«: »og 3«.

64. To steder i § 158, stk. 1, indsættes efter »lov«: »eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

65. I § 158, stk. 2, indsættes efter »lov«: »eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

66. I § 159, 1. pkt., indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 7«: », og § 14, i § lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

67. I § 159, 2. pkt., indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 7«: », og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

§ 2

I lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. lovbekendtgørelse nr. 507 af 2. maj 2017, som ændret ved § 2 i lov nr. 702 af 8. juni 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 3, ændres »§§ 4, 5, 7-9, 12-14, 16« til »§§ 4-5, 7-9, 12-14, 15 a, 16-16 b«.

2. I § 2, stk. 5, ændres »§§ 4-16« til: »§§ 4-16 b«.

3. I § 2 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. §§ 3-16 b og 21-24 finder anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted efter § 14, jf. §§ 15-17, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

4. I § 4, stk. 1, indsættes efter »institutionen«: », jf. dog stk. 2«.

5. I § 4 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Lederen af en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, en sikret døgninstitution og en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, skal fastsætte en skriftlig husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

6. I § 4, stk. 2, som bliver stk. 3, indsættes efter »stk. 1«: » eller stk. 2«.

7. I § 4 indsættes som stk. 4 og 5:

»Stk. 4. På delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service kan personalet ved et anbragt barns eller en anbragt ungs overtrædelse af reglerne i en husorden, som er fastsat efter stk. 2, fastsætte passende reaktioner over for barnet eller den unge.

Stk. 5. Børne- og socialministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler om indholdet af husordener efter stk. 2.«

8. Efter § 4 indsættes før overskriften før § 5:

»Nedsættelse eller fratagelse af lommepenge på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger«

»§ 4 a. Kommunalbestyrelsen kan, medmindre særlige forhold taler imod det, træffe afgørelse om nedsættelse eller fratagelse af lommepenge i en nærmere afgrænset periode, når et barn eller en ung, der er anbragt på en delvis lukket døgninstitution, delvis lukket afdeling på en døgninstitution, sikret døgninstitution eller særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, har begået grovere eller gentagne overtrædelser af reglerne i en husorden fastsat efter § 4, stk. 2.«

9. § 9 affattes således:

»§ 9. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum.

Stk. 2. Det er en betingelse for fysisk magtanvendelse efter stk. 1, at barnet eller den unge udviser en adfærd, herunder vedvarende chikane, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Stk. 3. Personalet på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service kan ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde anvende fysisk magt efter stk. 1, når barnet eller den unge overtræder regler i en husorden fastsat efter § 4, stk. 2, og magtanvendelsen er nødvendig for at bringe overtrædelsen til ophør.«

10. I § 11, stk. 1, indsættes efter »Børn og unge-udvalget«: »eller Ungdomskriminalitetsnævnet«.

11. Efter § 15 indsættes før overskriften før § 16:

»Begrænsning af adgang til ekstern kommunikation på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger«

»§ 15 a. Lederen af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social

service skal fastsætte regler i husordenen efter § 4, stk. 2, der begrænser de anbragte børns og unges adgang til telefonsamtaler og anden elektronisk kommunikation til at kunne finde sted på nærmere afgrænsede områder på institutionen og i bestemte tidsrum.

Stk. 2. Regler efter stk. 1 kan omfatte bestemmelser om, at de anbragte børn og unge skal aflevere egne mobiltelefoner og andet elektronisk kommunikationsudstyr til personalet, som kan opbevare det under anbringelsen.

Stk. 3. Lederen eller dennes stedfortræder kan beslutte, at de fastsatte regler efter stk. 1 kan fraviges for anbragte børn eller unge, når særlige forhold taler herfor.«

12. I § 16, stk. 3, ændres »sikrede døgninginstitution eller særligt sikret afdeling« til »sikrede døgninginstitution eller særligt sikrede afdeling«.

13. I § 16 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»*Stk. 4.* Ved undersøgelse af barnets eller den unges person efter stk. 1 eller 2 må der foretages klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko. Personalet kan kræve, at barnet eller den unge tager sit overtøj, hovedbeklædning og sko af.

Stk. 5. Ved undersøgelse af barnets eller den unges person efter stk. 1 eller 2 på sikrede døgninginstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service kan der foretages kropsvisitation i form af undersøgelse af kroppens overflader samt gennemsøgning af tøjet. Personalet kan til brug for undersøgelsen af tøjet kræve, at barnet eller den unge tager sit tøj af.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 6 og 7.

14. Efter § 16 indsættes før overskriften før § 17:

»*Tv-overvågning af indendørs fællesarealer på delvis lukkede døgninginstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninginstitutioner samt sikrede døgninginstitutioner og særligt sikrede afdelinger*«

»§ 16 a. På delvis lukkede døgninginstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninginstitutioner, sikrede døgninginstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service skal indendørs fællesarealer tv-overvåges.«

»*Døralarmer til værelserne på delvis lukkede døgninginstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninginstitutioner samt sikrede døgninginstitutioner og særligt sikrede afdelinger*«

»§ 16 b. På delvis lukkede døgninginstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninginstitutioner, sikrede døgninginstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, skal der være døralarm ved indgangen til de anbragte børns og unges værelser.

Stk. 2. Lederen og dennes stedfortræder på delvis lukkede døgninginstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninginstitutioner, sikrede døgninginstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service skal beslutte, at der skal ske anvendelse af døralarm efter stk. 1, når det er nødvendigt for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler for anvendelse af døralarmer.«

15. I overskriften til kapitel 5 indsættes efter »indberetning«, »pligt til anmeldelse af personfarlig kriminalitet«, og efter § 21 indsættes før overskriften før § 22:

»*Pligt til anmeldelse af personfarlig kriminalitet*«

»§ 21 a. Lederen af en delvis lukket døgninginstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninginstitution, en sikret døgninginstitution eller en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service eller dennes stedfortræder, har pligt til at politianmelde personfarlig kriminalitet, der har fundet sted på institutionen.«

§ 3

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 42 af 19. januar 2018, som ændret ved § 2 i lov nr. 560 af 29. maj 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 2, nr. 4, udgår »og«.

2. I § 7, stk. 2, indsættes efter nr. 4 som nyt nummer:

»5) indhente oplysninger fra ungekriminalforsorgen om delvis lukkede døgninginstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninginstitutioner, sikrede døgninginstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service og«.

Nr. 5 bliver herefter nr. 6.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2019.

Stk. 2. Regler fastsat i medfør af § 57 b, stk. 8, jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af lov om social service § 57 b, stk. 9.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund

2. Hovedpunkter i lovforslaget

2.1. Ændringer som følge af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

2.1.1. Gældende ret

- 2.1.1.1. Forudgående samtale med barnet eller den unge
- 2.1.1.2. Støtteforanstaltninger efter § 52 i lov om social service
- 2.1.1.3. Økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren
- 2.1.1.4. Støtte til forældremyndighedsindehaveren i forbindelse med anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet
- 2.1.1.5. Døgnophold
- 2.1.1.6. Netværkssamråd
- 2.1.1.7. Afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke
- 2.1.1.8. Dispensation for aldersgrænsen ved anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner
- 2.1.1.9. Fuldbgyrdelse af afgørelser om adgang til hjemmet
- 2.1.1.10. Valg af konkret anbringelsessted og godkendelse af anbringelsessteder
- 2.1.1.11. Efterværn og opretholdt anbringelse for unge, der er anbragt uden for hjemmet frem til deres 18. år
- 2.1.1.12. Videreførte anbringelser
- 2.1.1.13. Kommunalbestyrelsens afgørelse om valg af konkret anbringelsessted
- 2.1.1.14. Myndighedernes opgaver i forbindelse med adoption
- 2.1.1.15. Ændring af anbringelsessted
- 2.1.1.16. Tilsyn efter §§ 70 og 148 i lov om social service
- 2.1.1.17. Samvær og kontakt
- 2.1.1.18. Ankestyrelsens beføjelser
- 2.1.1.19. Foreløbige afgørelser efter § 75 i lov om social service
- 2.1.1.20. Betaling
- 2.1.1.21. Tilbageholdelse i forbindelse med en anbringelse

2.1.2. Ministeriets overvejelser

2.1.3. Den foreslåede ordning

- 2.1.3.1. Forudgående samtale med barnet eller den unge
- 2.1.3.2. Støtteforanstaltninger efter § 52 i lov om social service
- 2.1.3.3. Økonomisk støtte til forældremyndighedens indehaver
- 2.1.3.4. Støtte til forældremyndighedsindehaveren i forbindelse med anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet
- 2.1.3.5. Døgnophold
- 2.1.3.6. Netværkssamråd
- 2.1.3.7. Afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke

- 2.1.3.8. Dispensation for aldersgrænsen ved anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner
- 2.1.3.9. Fuldbyrkelse af afgørelser og adgang til hjemmet
- 2.1.3.10. Valg af konkret anbringelsessted og godkendelse af anbringelsessteder
- 2.1.3.11. Efterværn og opretholdt anbringelse for unge, der er anbragt uden for hjemmet frem til deres 18. år
- 2.1.3.12. Videreførte anbringelser
- 2.1.3.13. Kommunalbestyrelsens afgørelse om valg af konkret anbringelsessted
- 2.1.3.14. Myndighedernes opgaver i forbindelse med adoption
- 2.1.3.15. Ændring af anbringelsessted
- 2.1.3.16. Tilsyn efter §§ 70 og 148 i lov om social service
- 2.1.3.17. Samvær og kontakt
- 2.1.3.18. Ankestyrelsens beføjelser
- 2.1.3.19. Foreløbige afgørelser efter § 75 i lov om social service
- 2.1.3.20. Betaling
- 2.1.3.21. Tilbageholdelse i forbindelse med en anbringelse

2.2. Styrket anvendelse af pålæg for børn og unge i risikozonen og deres forældre

2.2.1. Gældende ret

- 2.2.1.1. Forældreplæg efter § 57 a i lov om social service
- 2.2.1.2. Ungeplæg efter § 57 b i lov om social service
- 2.2.1.3. Støtteforanstaltninger efter § 52 i lov om social service

2.2.2. Ministeriets overvejelser

- 2.2.2.1. Udvidelse af anvendelsesområdet for børne- og ungeplæg og forældreplæg
- 2.2.2.2. Målgruppen for børne- og ungeplæg
- 2.2.2.3. Børne- og ungeplæggets indhold
- 2.2.2.4. Håndhævelse af børne- og ungeplæg
- 2.2.2.5. Børnefaglig undersøgelse forud for meddelelse af forældreplæg og ungeplæg

2.2.3. Den foreslåede ordning

- 2.2.3.1. Styrkelse af forældreplæg
- 2.2.3.2. Styrkelse af ungeplæg
- 2.2.3.3. Afgrænsning af kommunalbestyrelsens kompetence

2.3. Klare krav til en virksom indsats

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Ministeriets overvejelser

2.3.3. Den foreslåede ordning

2.4. Pligt til fastsættelse af husordener på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger og konsekvenser ved overtrædelse af husordener

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Ministeriets overvejelser

2.4.3. Den foreslåede ordning

2.5. Tydeliggørelse af reglerne om fysisk magtanvendelse på opholdssteder og døgninstitutioner og øget adgang til fysisk magtanvendelse på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger

2.5.1. Gældende ret

- 2.5.2. Ministeriets overvejelser**
- 2.5.3. Den foreslåede ordning**
- 2.5.4. Forholdet til den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Børnekonventionen**
 - 2.5.4.1. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention
 - 2.5.4.2. Forholdet til Børnekonventionen
- 2.6. Begrænsning af adgang til ekstern kommunikation på sikrede døgninstitutioner**
 - 2.6.1. Gældende ret**
 - 2.6.2. Ministeriets overvejelser**
 - 2.6.3. Den foreslåede ordning**
 - 2.6.4. Forholdet til den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Børnekonventionen**
 - 2.6.4.1. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention
 - 2.6.4.2. Forholdet til Børnekonventionen
- 2.7. Adgang til kropsvisitation og gennemsøgning af tøj på sikrede døgninstitutioner**
 - 2.7.1 Gældende ret**
 - 2.7.2 Ministeriets overvejelser**
 - 2.7.3 Den foreslåede ordning**
 - 2.7.4 Forholdet til den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Børnekonventionen**
 - 2.7.4.1. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention
 - 2.7.4.2. Forholdet til Børnekonventionen
- 2.8. Tv-overvågning af indendørs fællesarealer og døralarmer til værelserne**
 - 2.8.1 Gældende ret**
 - 2.8.1.1. Tv-overvågning af fællesområder
 - 2.8.1.2. Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven
 - 2.8.1.3. Døralarmer til værelserne
 - 2.8.2. Ministeriets overvejelser**
 - 2.8.3. Den foreslåede ordning**
 - 2.8.3.1. Tv-overvågning på fællesarealer
 - 2.8.3.2. Døralarmer til værelserne
 - 2.8.4. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Børnekonventionen**
 - 2.8.4.1. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention
 - 2.8.4.2. Forholdet til Børnekonventionen
- 2.9. Pligt til anmeldelse af personfarlig kriminalitet**
 - 2.9.1. Gældende ret**
 - 2.9.2. Ministeriets overvejelser**
 - 2.9.3. Den foreslåede ordning**
- 3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige**
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.**
- 5. Administrative konsekvenser for borgerne**
- 6. Miljømæssige konsekvenser**
- 7. Forholdet til EU-retten**
- 8. Hørte myndigheder og organisationer mv.**
- 9. Sammenfattende skema**

1. Indledning og baggrund

Ungdomskriminaliteten har i en årrække været faldende. Antallet af sigtelser og mistanker for straffelovsovertrædelser mod børn og unge mellem 10 og 17 år er således mere end halveret de seneste 10 år. Der er dog stadig en lille del af en ungdomsårgang, som står for en uforholdsmæssig og alt for stor andel af den samlede ungdomskriminalitet.

Den kriminelle lavalder er 15 år, og børn skal ikke i fængsel, men når børn og unge begår kriminalitet tidligt i livet, kan det være starten på en kriminel løbebane, som kan ende med omfattende og alvorlig kriminalitet.

I den nuværende indsats mod ungdomskriminalitet mangler der fælles retning og konsekvens. Hverken det sociale system eller retssystemet evner at gribe tidligt nok ind og hjælpe de unge, inden de havner på samfundets skyggeside. De unge oplever ikke at blive stillet til ansvar for deres kriminelle handlinger.

Der er ikke behov for en helt ny værktøjskasse med sociale foranstaltninger for børn og unge, men indsatsen skal løftes og fokuseres. Det skal ske gennem skræddersyede og længe-revarende indsatser på grundlag af den eksisterende sociale værktøjskasse, hvor barnets eller den unges udvikling følges tæt, og der skal være en hurtig reaktion, hvis barnet eller den unge igen kommer på afveje. Det skal sikres, at kommunerne iværksætter de nødvendige indsatser, så børn og unge kommer ud af kriminalitet.

Der er derfor behov for en ny og helhedsorienteret indsats, der har et klart mål: Børn og unge skal bringes ud af kriminalitet og tilbage i fællesskabet. Det er af afgørende betydning for det enkelte barn og den enkelte unges muligheder i livet. Det er samtidig afgørende for, at Danmark også på langt sigt vil være et trygt og sikkert land.

Med afsæt i regeringens udspil ”Alle handlinger har konsekvenser” fra oktober 2017 har regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti indgået en politisk aftale om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet.

Reformen har fem fokusområder:

1. Fødekæden til den hårde kerne skal stoppes
2. Børn og unge i risikozonen og deres forældre skal opleve en tidlig konsekvens af kriminel adfærd
3. Ensrettet indsats for anbragte kriminalitetstruede unge
4. En effektiv forebyggende indsats for alle børn og unge
5. Effektiv implementering og opfølgning

Dette lovforslag har til formål at gennemføre de initiativer i aftalen, der vedrører fokusområde 2 om børn og unge i risi-

kozonen og deres forældre og fokusområde 3 om en ensrettet indsats for anbragte kriminalitetstruede unge.

Mindre forseelser kan være en glidebane til gentagne eller grov kriminalitet. Det skal derfor sikres, at børn og unge i risikozonen oplever en klar reaktion på deres kriminelle adfærd, så de ikke intensiverer, deres kriminelle løbebane. Derfor foreslås det at styrke anvendelse af pålæg for børn og unge, hvilket skal medvirke til at sikre, at børn og unge, som begår kriminalitet tidligt i livet, ikke ender i en kriminel løbebane. Kommunerne skal derfor kunne give pålæg til børn på 10 og 11 år, og kommunerne skal i alle tilfælde hurtigt kunne træffe afgørelse om pålæg for børn og unge mellem 10 til 17 år, når der er risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes, at et frivilligt samarbejde ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe problemerne.

Samtidig skal forældre til kriminalitetstruede unge i højere grad end i dag forpligtes til at tage ansvar og støtte barnet eller den unge i at komme ud af kriminaliteten.

Der er i dag væsentlige forskelle i den pædagogiske praksis på tværs af døgninstitutioner, herunder hvordan der arbejdes med unge, der er mistænkt eller dømt for kriminalitet. Indsatsen for anbragte unge skal derfor ensrettes, så det sikres, at de anbragte unge mødes med en forudsigelig og tryk hverdag, der understøtter, at den unge kommer tilbage på ret kurs. Det skal samtidig sikre ro og orden og skabe et fælles vurderingsgrundlag, som socialtilsynene kan følge op på i det løbende tilsyn med institutionerne.

Med lovforslaget foreslås en række ændringer af lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, der skal sikre, at de sikrede og delvist lukkede døgninstitutioner til enhver tid har de rette redskaber til at bringe den unge tilbage på rette spor og sikre, at den unges anbringelse sker under sikre og trygge forhold.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som har til formål at udmønte andre dele af den politiske aftale, herunder navnlig fokusområde 1 (fødekæden til den hårde kerne skal stoppes), der vedrører indsatsen over for børn og unge mellem 10 og 17 år, som begår alvorlig eller omfattende kriminalitet.

De øvrige initiativer i den politiske aftale, herunder navnlig initiativerne i fokusområde 4 om den tidlige forebyggende indsats over for alle børn og unge og fokusområde 5 om effektiv implementering og opfølgning, vil blive gennemført administrativt med henblik på ikrafttræden samtidig med de to fremsatte lovforslag.

2. Hovedpunkter i lovforslaget

2.1. Ændringer som følge af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Forudgående samtale med barnet eller den unge

Efter § 48, stk. 1, i lov om social service skal der, inden der træffes afgørelse efter §§ 51, 52, 52 a, 56, 57 a, 57 b, 58, 62 og 63, § 65, stk. 2 og 3, og §§ 68-71 og 75, finde en samtale sted med barnet eller den unge. Samtalen kan undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Kommunen er efter bestemmelsen forpligtet til at afholde en samtale med barnet eller den unge, inden der træffes afgørelse. Bestemmelsen har bl.a. til formål at sikre, at barnet eller den unge får mulighed for at bidrage til sagens oplysning.

2.1.1.2. Støtteforanstaltninger efter § 52 i lov om social service

Det fremgår af § 52, stk. 1, i lov om social service, at kommunen skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov om social service, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlig behov for støtte, herunder som følge af kriminel adfærd.

Kommunen kan i den forbindelse iværksætte hjælp inden for følgende typer af tilbud:

- Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el.lign. (§ 52, stk. 3, nr. 1),
- praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet (§ 52, stk. 3, nr. 2),
- familiebehandling eller behandling af den unges problemer (§ 52, stk. 3, nr. 3),
- døgnophold for både forældremyndighedsindehaveren den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, eller i et botilbud (§ 52, stk. 3, nr. 4),
- aflastningsordning i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution (§ 52, stk. 3, nr. 5),
- udpegning af en fast kontaktperson for den unge eller for hele familien (§ 52, stk. 3, nr. 6),
- anbringelse af den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted (§ 52, stk. 3, nr. 7),
- formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge (§ 52, stk. 3, nr. 8), og anden

hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte (§ 52, stk. 3, nr. 9).

Kommunens valg af foranstaltninger skal som udgangspunkt ske på grundlag af den forudgående udarbejdede børnefaglige undersøgelse, jf. § 52, stk. 2, i lov om social service. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte efter stk. 3 sideløbende med undersøgelsen.

Afgørelse om foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov om social service træffes som udgangspunkt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, jf. § 52, stk. 1, i lov om social service. Er der tale om anbringelse uden for hjemmet, skal både forældremyndighedsindehaverne og den unge, som er fyldt 15 år, samtykke til både anbringelsen og formålet hermed, jf. § 52, stk. 1, 4. pkt.

Foranstaltningerne skal ophøre, når formålet med foranstaltningerne er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år, jf. § 68, stk. 1, i lov om social service.

2.1.1.3. Økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren

Kommunalbestyrelsen kan efter § 52 a i lov om social service træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren til bl.a. udgifter, som er en følge af foranstaltninger efter § 52, stk. 3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, og forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det. For en nærmere gennemgang af § 52 i lov om social service henvises til pkt. 2.1.1.2. og 2.2.1.3. Der kan eksempelvis være tale om dækning af udgifter til f.eks. fritidsaktiviteter, efterskoleophold m.v., der indgår som en del af indsatsen. Der kan endvidere være tale om tilskud til dækning af tabt arbejdsfortjeneste som følge af familiebehandling iværksat efter § 52 stk. 3, nr. 3 og 4, hvis forældrene på grund af deres deltagelse i familiebehandlingen i en kortere, afgrænset periode ikke kan varetage deres arbejde.

2.1.1.4. Støtte til forældremyndighedsindehaveren i forbindelse med anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet

Efter § 54, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen tilbyde forældremyndighedsindehaveren en støtteperson i forbindelse med en anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7. Kommunen er forpligtet til at tilbyde en støtteperson til forældremyndighedsindehaveren, hvad enten afgørelsen om anbringelse er truffet med samtykke efter § 52, stk. 1, i lov om social service eller uden samtykke efter § 58 i lov om social service.

Efter § 54, stk. 2, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen endvidere under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, træffe afgørelse om støtte til forældrene efter stk. 1, efter § 52, stk. 3, eller efter anden lovgivning. Støtten skal så vidt muligt medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte en særskilt plan for støtten til forældrene.

2.1.1.5. Døgnophold

Rammen for, hvad et døgnophold skal omfatte, er reguleret i § 55, stk. 1, i lov om social service. Efter bestemmelsen modtager barnet eller den unge omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling under et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 7. Har barnet eller den unge særlige behov, kan der endvidere under døgnopholdet foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.

2.1.1.6. Netværkssamråd

Efter § 57 c, stk. 1, i lov om social service skal kommunen senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om, at en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet indkalde den unge, forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd. Der er ingen formel aldersgrænse for anvendelse af netværkssamråd, og disse kan således også finde anvendelse i forhold til børn og unge under den kriminelle lavalder.

Ved alvorlig kriminalitet forstås eksempelvis vold, voldtægt, røveri, grovere former for hærværk og tyveri samt forsøg på sådanne overtrædelser. Det er ikke et krav, at den unge er dømt for kriminaliteten.

På baggrund af drøftelser på netværkssamråd skal kommunen efterfølgende udarbejde en handleplan for, hvilke initiativer og handleplaner der kan modvirke yderligere kriminalitet, jf. § 57 c, stk. 2, i lov om social service. Der er ikke tale om en juridisk forpligtende aftale, men om en aftale hvor alle involverede parter gensidigt aftaler at støtte den unge.

Efter § 57 c, stk. 3, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen uden fornyet indkaldelse til netværkssamråd vurdere, om der er behov for at revidere handleplanen, hvis kommunalbestyrelsen inden for 1 år efter netværkssamrådets afholdelse, jf. stk. 1, modtager dokumentation fra politiet om mistanke mod den unge under 18 år for gentagen, alvorlig kriminalitet.

Det afhænger af en konkret vurdering af kriminalitetens omfang og karakter sammenholdt med de øvrige oplysninger om barnet eller den unge, herunder oplysninger fra eksisterende børnefaglige undersøgelser, øvrige forebyggende indsatser, der allerede måtte være iværksat mv., om der er grundlag for at træffe afgørelse om eventuelt yderligere foranstaltninger over for den unge. Det kan f.eks. være en beslutning om, at der skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse, eller at en eksisterende undersøgelse skal opdateres. Kommunen kan også træffe afgørelse om støtteforanstaltninger eller et ungepålæg efter henholdsvis § 52 eller § 57 b i i lov om social service, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Det er centralt, at den unge og familien frivilligt deltager i netværkssamrådet, fordi de oplever det som en god idé. Der er ikke direkte reaktionsmuligheder i det sociale system, hvis barnet eller den unge og familien udebliver fra netværkssamrådet. Netværkspersoner er desuden ikke forpligtet til at møde op, ligesom deltagelse kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, hvis denne er fyldt 15 år.

2.1.1.7. Afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke

Efter § 58, stk. 1, 1. pkt., i lov om social service kan børn og unge-udvalget uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7. Det er en betingelse, at der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af enten utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, misbrugsproblemer, kriminell adfærd, andre svære sociale vanskeligheder hos den unge eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge. Der kan kun træffes afgørelse herom, når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet, jf. § 58, stk. 1, 2. pkt., i lov om social service. Det er ikke en betingelse for at iværksætte en anbringelse, at kommunalbestyrelsen først har afprøvet alternative foranstaltninger.

Efter § 58, stk. 2, kan børn og unge-udvalget, når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det, beslutte, at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet efter stk. 1, selv om forældremyndighedens indehaver og den unge giver samtykke til anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 7. Bestemmelsen er særligt rettet mod tilfælde, hvor det kan frygtes, at barnet eller den unge vil blive krævet hjemgivet umiddelbart efter, at anbringelsen har fundet sted, selv om der er behov for en længerevarende indsats over for barnet eller den unge og familien.

Det følger af § 58, stk. 3, at såfremt en ung, der er fyldt 15 år, erklærer sig enig i anbringelsen, kan børn og unge-udvalget uanset betingelserne i § 58, stk. 1, træffe afgørelse om at anbringe den unge uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, når anbringelsen må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges særlige behov, og problemerne ikke kan løses under den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Efter § 58, stk. 4, kan formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget træffe foreløbig afgørelse efter § 58, stk. 1-3, om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, når betingelserne i § 75 i lov om social service er opfyldt.

2.1.1.8. Dispensation for aldersgrænsen ved anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner

§ 63 a, stk. 1, i lov om social service fastslår, at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om anbringelse af børn og unge i alderen 12-17 år på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, og § 58, når betingelserne herfor er opfyldt. Betingelserne for anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling er, at det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder eller at kunne fastholde barnet eller den unge fysisk, jf. § 63 a, stk. 2. Der skal endvidere være risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af 1) kriminel adfærd hos barnet eller den unge, 2) misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller 3) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Efter § 63 a, stk. 4, i lov om social service kan børne- og socialministeren fastsætte nærmere regler om anvendelsen af og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner.

Efter § 63 b, stk. 5, kan børne- og socialministeren fastsætte nærmere regler om, at børne og unge-udvalget kan træffe afgørelse om at dispensere fra aldersgrænsen for anbringelse på sikrede døgninstitutioner i særlige situationer i forhold til børn under 12 år.

2.1.1.9. Fuldbordelse af afgørelser om adgang til hjemmet

Efter § 64, stk. 1, i lov om social service har kommunalbestyrelsen ansvaret for, at afgørelser efter §§ 51, 57 b, 58 og 63, § 68, stk. 2, og § 68 a i lov om social service fuldbyrdes. Bestemmelsen omfatter således fuldbyrdelse af afgørelser om:

- Gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse under indlæggelse (§ 51).

- Ungepålæg (§ 57 b).
- Anbringelse uden for hjemmet uden samtykke (§ 58).
- Lægelig undersøgelse og behandling uden samtykke (§ 63).
- Hjemgivelse (§ 68, stk. 2).
- Videreførelse af anbringelse (§ 68 a).

Kommunalbestyrelsens ansvar omfatter således fuldbyrdelse af en række tvangsmæssige afgørelser efter kapitel 11 i lov om social service.

Fuldbyrdelsen af afgørelser omfattet af § 64, stk. 1, i lov om social service vedrører afgørelser, der træffes uden samtykke fra barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne. Efter § 64, stk. 2, har kommunen med henblik på fuldbyrdelse af afgørelser, hvor forældremyndighedsindehaverne ikke samarbejder om fuldbyrdelsen, mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til forældremyndighedens indehavers bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde afgørelser omfattet af § 64, stk. 1. Kommunen kan alene eftersøge barnet eller den unge hos forældremyndighedens indehaver. Opholder et barn eller en ung sig hos andre end forældremyndighedens indehaver, kan kommunen ikke eftersøge og medtage barnet eller den unge efter reglerne i § 64, stk. 2, i lov om social service.

Kommunen kan endvidere efter § 64, stk. 2, 2. pkt., hente og bringe barnet eller den unge til stedet, hvor et ungepålæg efter § 57 b i lov om social service skal opfyldes.

Efter § 64, stk. 3, i lov om social service kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når 1) adgangen til hjemmet sker som led i den børnefaglige undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og 2) forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.

Efter § 64, stk. 3, kan kommunen påse forholdene i hjemmet og herunder også tale med barnet eller den unge, men adgangen kan alene være af kortere varighed. Kommunen kan efter bestemmelsen få adgang til opholdsrum mv. i hjemmet, men kan ikke efterse private gemmer, f.eks. skuffer, skabe eller andre steder, som ikke er umiddelbart synlige og tilgængelige, som det er tilfældet, hvis adgangen til hjemmet sker med henblik på at fuldbyrde en afgørelse efter § 64, stk. 1, jf. stk. 2.

Kommunalbestyrelsens fuldbyrdelse skal ske i overensstemmelse med reglerne i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Kommunalbestyrelsens adgang til at foretage tvangsindgreb efter § 64, stk. 2 og 3, må således kun anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet. Tvangsindgrebet vil derudover skulle foretages i overensstemmelse med reglerne i §§ 3-8 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Efter § 64, stk. 4, i lov om social service yder politiet bistand til kommunen ved udøvelsen af beføjelser efter bestemmelsens stk. 2 og 3. Rammerne for politiets magtanvendelse i forbindelse med denne bistand fremgår navnlig af §§ 15-16 i lovebkendtgørelse nr. 956 af 20. august 2015 om politiets virksomhed. Heraf følger bl.a., at politiet i forbindelse med sin bistand til kommunerne vil kunne anvende magt, forudsat at magtanvendelse er nødvendig og forsvarlig ved udøvelsen af bistanden. Dette indebærer bl.a., at magt kun må anvendes, hvis mindre indgribende midler ikke findes at være tilstrækkelige.

2.1.1.10. Valg af konkret anbringelsessted og godkendelse af anbringelsessteder

Efter § 66, stk. 2, i lov om social service er det en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 eller 7, på et anbringelsessted, at anbringelsesstedet er godkendt efter § 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7, eller efter § 5 i lov om socialtilsyn.

Det er således en betingelse for, at et barn eller en ung kan anbringes på det pågældende anbringelsessted, at det konkrete anbringelsessted er godkendt som generelt egnet af socialtilsynet i forhold til at varetage den pågældende målgruppes behov.

§ 66 a, stk. 7, i lov om social service fastslår, at hvis en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

2.1.1.11. Efterværn og opretholdt anbringelse for unge, der er anbragt uden for hjemmet frem til deres 18. år

Når en ung fylder 18 år, er det væsentligt, at kommunen får planlagt en ordentlig overgang til voksenlivet for den unge, herunder i forhold til uddannelse og beskæftigelse. Det gælder, uanset om den unge har været anbragt uden for hjemmet eller har modtaget andre typer af foranstaltninger efter kapitel 11 i lov om social service.

Efter § 68, stk. 12, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse, jf. § 76 a, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter §§ 76 eller 76 a. Kommunalbestyrelsen skal inden da i samarbejde med den unge have revideret handleplanen og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at unge, der har behov for denne særlige støtte, gives mulighed for en mere glidende overgang til voksertilværelsen, herunder også i forhold til uddannelse og beskæftigelse.

Hvilke forhold, kommunen i øvrigt skal inddrage i revisionen af handleplanen, afhænger af den konkrete sag. Der kan f.eks. være tale om boligforhold, familiesituation mv.

2.1.1.12. Videreførte anbringelser

Efter § 68 a i lov om social service kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 52, stk. 3, nr. 7, har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet.

Afgørelser om videreførelse af en anbringelse efter 1. pkt. skal ikke forelægges for børn og unge-udvalget til fornyet afgørelse efter § 62 (de lovbestemte genbehandlingsfrister). Efter bestemmelsens stk. 3, kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, uanset at betingelserne i § 52, stk. 1, eller § 58, stk. 1, ikke længere er opfyldt.

Formålet med bestemmelsen er at give børn og unge, der har været anbragt mere end 3 år, tryghed i anbringelsen, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Der kan træffes afgørelse om videreført anbringelse, selv om barnet eller den unge har været anbragt på flere anbringelsessteder. Det afgørende er barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet.

Bestemmelsen tager primært sigte på børn og unge, der er anbragt i plejefamilier, men vil også kunne anvendes i for-

hold til børn og unge, der er anbragt på en døgninstitution eller på et opholdssted.

2.1.1.13. Kommunalbestyrelsens afgørelse om valg af konkret anbringelsessted

§ 68 b, stk. 1, i lov om social service fastslår, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af anbringelsessted i overensstemmelse med handleplanen, jf. lovens § 140.

Kommunalbestyrelsen skal ved valg af anbringelsessted vælge det anbringelsessted, der bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, er mest hensigtsmæssig. Hvis barnet eller den unge har søskende, der er anbragt uden for hjemmet, skal kommunalbestyrelsen vælge samme anbringelsessted, medmindre de øvrige søskendes eller barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette.

En afgørelse efter § 68 b, stk. 1, omfatter valget af det konkrete fysiske sted, dvs. om der f.eks. vælges den ene plejefamilie frem for den anden.

2.1.1.14. Myndighedernes opgaver i forbindelse med adoption

Det følger af § 68 d i lov om social service, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, eller § 58, i lov om social service, hvor det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække, skal overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge i stedet bliver adopteret.

Efter bestemmelsen er kommunalbestyrelsen forpligtet til at overveje adoption som et alternativ til en anbringelse i tilfælde, hvor det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække. Bestemmelsen skal sikre, at kommunen overvejer adoption som indsats i tilfælde, hvor alternativet er, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække. Det er således som udgangspunkt ikke relevant at overveje adoption, hvis der f.eks. er tale om en ung, der på anbringelsestidspunktet er 16-17 år, eller hvis der er tale om et yngre barn, men hvor anbringelsen f.eks. skyldes en midlertidig sygdom eller krise hos forældrene, og barnet således kan forventes at blive hjemgivet igen. Omvendt vil det være relevant at overveje adoption, hvis f.eks. forældrenes historik i forhold til andre børn, forældrenes længerevarende misbrug eller permanente psykiske problemer indikerer, at der formentlig bliver tale om en længerevarende anbringelse.

Efter § 68 e, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen forelægge en sag for børn og unge-udvalget, hvis den vurderer, at adoption af et barn eller en ung ikke kan gennemføres med samtykke fra barnets eller den unges forældre, jf. § 7 i adoptionsloven, og at adoption vil kunne gennemføres uden samtykke fra forældrene efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven. Forelæggelsen skal indeholde en indstilling om, at barnet eller den unge adopteres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven.

Indstillingen skal endvidere indeholde den børnefaglige undersøgelse, jf. § 50, handleplanen, jf. § 140, en redegørelse for, at betingelserne for adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven er opfyldt, og oplysninger om barnets eller den unges holdning til den påtænkte adoption, jf. § 6, stk. 1 og 3, i adoptionsloven.

En indstilling om adoption i medfør af § 9, stk. 3 eller 4, i adoptionsloven skal endvidere indeholde en redegørelse for, at betingelserne for anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet i § 58, stk. 1, er opfyldt.

2.1.1.15. Ændring af anbringelsessted

Efter § 69, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 70, stk. 2, og § 148, i det omfang det må anses for nødvendigt under hensyn til formålet med anbringelsen, træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse mv. under opholdet. Kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted kræver samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 12 år, jf. § 69, stk. 2. Efter § 69, stk. 3, kan børn og unge-udvalget dog træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted, hvis der ikke kan opnås samtykke hertil efter stk. 2. Ved afgørelsen skal børn og unge-udvalget under hensyn til formålet med anbringelsen og barnets eller den unges behov for kontinuitet i opvæksten vurdere, om barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsessted. Afgørelse om valg af konkret anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. § 68 b, stk. 1.

Forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år har ret til advokatbistand, hvis der ikke er givet samtykke til flytningen. Flytningen kan i disse tilfælde ikke iværksættes, før børn og unge-udvalgets afgørelse foreligger. Hvis behovet for flytning er så akut, at det ikke kan afvente en behandling i børn og unge-udvalget, vil en afgørelse kunne træffes som en foreløbig afgørelse efter reglerne herom.

Der skal forud for en afgørelse om ændring af anbringelsessted gennemføres en samtale med barnet eller den unge, så det sikres, at barnet eller den unge har haft mulighed for at give sine holdninger og ønsker til kende, jf. § 48 i lov om social service.

2.1.1.16. Tilsyn efter §§ 70 og 148 i lov om social service

Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge under 18 år samt vordende forældre i kommunen lever, jf. § 146, stk. 1, i lov om social service. Tilsynspligten har også en mere konkret karakter, idet kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på omstændigheder, der giver formodning om, at børn og unge har behov for individuel støtte, jf. § 146, stk. 2, i lov om social service. Tilsynet føres på en sådan måde, at der kan sættes ind med en tidlig indsats i de tilfælde, hvor et barn eller en ung må formodes at have behov for særlig hjælp og støtte. I tillæg til det generelle tilsyn efter § 146 i lov om social service har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med børn og unge, som kommunalbestyrelsen har iværksat foranstaltninger over for, jf. §§ 70 og 148 i lov om social service.

Efter § 70, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. lovens § 140, eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 140 a, skal revideres. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 6 måneders mellemrum foretage en sådan vurdering. Afgørelse om revision af handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan træffes så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Formålet med tilsynet er at sikre, at formålet med den eller de iværksatte foranstaltninger til stadighed opnås.

Det følger af § 70, stk. 2, i lov om social service, at ved anbringelse uden for hjemmet skal vurderingen af indsatsen efter § 70, stk. 1, og af behovet for revision af handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. § 148, stk. 1, i lov om social service og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren.

Tilsynet efter § 148, stk. 1, skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge, jf. § 70, stk. 2, 2. pkt. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet. Bestemmelsen er udtryk for en minimumsstandard, og kommunalbestyrelsen skal altid vurdere, hvordan og hvor ofte, der skal føres tilsyn. Det vil bero på en vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges behov. I nogle sager vil det være nødvendigt at besøge barnet eller den unge hyppigere. Andre gange kan den supplerende kontakt foregå telefonisk eller via møder på forvaltningen.

Vurderingen af indsatsen under en anbringelse uden for hjemmet skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140 i lov om social servi-

ce, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan eller relevante dele af en helhedsorienteret plan.

2.1.1.17. Samvær og kontakt

Efter § 71, stk. 1, i lov om social service har barnet eller den unge ret til samvær og kontakt med forældre og netværk under en anbringelse uden for hjemmet. Børn og unge, som anbringes uden for hjemmet, har således ret til samvær og kontakt med deres forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer og venner mv. Kommunalbestyrelsen skal under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og under hensyntagen til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige. Ved tilrettelæggelse af samværet skal der lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket. Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets hverdag og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet. En ret til samvær og kontakt, der er aftalt mellem forældrene eller er fastsat i medfør af forældreansvarsloven, opretholdes under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, men kan reguleres eller midlertidigt ophæves efter reglerne i stk. 2-5.

Kommunalbestyrelsen skal under hensyn til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samvær og kontakt og kan fastsætte nærmere vilkår herfor, jf. § 71, stk. 2. Ved afgørelsen lægges særligt vægt på barnets eller den unges bedste og formålet med anbringelsen. Der skal ved afgørelser om samvær lægges vægt på, at barnet eller den unge som hovedregel har brug for at bibeholde kontakten til de biologiske forældre. I den konkrete vurdering af omfanget af samvær med forældrene skal det derfor tillægges betydning, at et barn eller en ung som udgangspunkt har behov for og interesse i en hyppig kontakt til forældrene. Afgørelsen skal også inddrage forældrenes ønske om samvær med barnet eller den unge. Det er dog afgørende, at kommunalbestyrelsen i sine afgørelser tager hensyn til, at barnet eller den unge ikke skal opleve et samvær eller en kontakt med en forælder i de situationer, hvor selve kontakten vurderes som skadelig for barnets trivsel og udvikling.

Der kan ikke med hjemmel i denne bestemmelse træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang om måneden, da en sådan afgørelse sidestilles med afbrydelse af forbindelsen. Afgørelser om afbrydelse af forbindelsen skal træffes af børn og unge-udvalget efter § 71, stk. 3 og 4, i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen kan derudover med samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at samværet mellem forældrene og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede.

Børn og unge-udvalget kan, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, for en bestemt periode træffe afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen, jf. § 71, stk. 3. Børn og unge-udvalget kan efter de samme betingelser træffe afgørelse om at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge. Der kan ligeledes træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket.

Efter § 71, stk. 4, i lov om social service skal børn og unge-udvalget ved viden eller formodning om, at den person, som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, medmindre særlige forhold taler imod det, for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Efter § 71, stk. 5, finder bestemmelserne i § 71, stk. 2-4, tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse efter § 50 under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 50 a, jf. § 51, stk. 1 og 2.

2.1.1.18. Ankestyrelsens beføjelser

Efter § 65, stk. 1, i lov om social service kan Ankestyrelsen af egen drift tage sager om særlig støtte til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Ankestyrelsen kan da pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Hvis der er behov for foranstaltninger efter §§ 52 eller 52 a, og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang, kan Ankestyrelsen selv træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger, jf. § 65, stk. 2, i lov om social service. Ankestyrelsen kan endvidere selv træffe afgørelse efter §§ 51, 58, 63 og 68 a, jf. § 65, stk. 3, i lov om social service.

Ankestyrelsen kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelser efter § 65, stk. 1-3, og kan desuden bestemme, at afgørelserne skal gennemføres inden for en nær-

mere angivet tidsfrist, når det må anses for nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste.

Hvis borgere, fagpersoner eller andre har grund til at antage, at kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, kan disse underrette Ankestyrelsen, som herefter vurderer, om der er grundlag for at tage sagen op efter § 65, stk. 1.

2.1.1.19. Foreløbige afgørelser efter § 75 i lov om social service

Efter § 75 i lov om social service kan børn og unge-udvalgets formand eller næstformand bl.a. træffe en foreløbig afgørelse om gennemførelse af undersøgelse efter § 51 i lov om social service, anbringelse uden for hjemmet, jf. § 58 i lov om social service, videreførelse af en anbringelse, jf. § 68 a i lov om social service, anbringelse på delvis lukkede, sikrede eller særligt sikrede døgninstitutioner eller afdelinger, jf. § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, § 63 c, stk. 1 og 3, i lov om social service og tilbageholdelse under en anbringelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

En af betingelserne for at træffe en formandsafgørelse er, at hensynet til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente en ordinær mødebehandling i børn og unge-udvalget. Hvorvidt der er et øjeblikkeligt behov, beror altid på en konkret vurdering i hver enkelt sag. Herudover skal betingelserne i den bestemmelse, som den foreløbige afgørelse angår, være opfyldt.

En formandsafgørelse er alene en foreløbig afgørelse. Afgørelsen skal godkendes af børn og unge-udvalget snarest muligt og inden 7 dage efter iværksættelsen, jf. § 75, stk. 3. Efter § 75, stk. 4, har en formandsafgørelse, der er godkendt af børn og unge-udvalget, som udgangspunkt gyldighed i 1 måned. En akut afgørelse om undersøgelse uden samtykke, jf. § 51 i lov om social service har dog gyldighed, indtil undersøgelsen er afsluttet, dog højst 2 måneder.

Det følger af § 75, stk. 5, at direktøren for Ankestyrelsen har samme beføjelser til at træffe foreløbige afgørelser som børn og unge-udvalgets formand eller næstformand har efter stk. 1.

Betingelserne for, at Ankestyrelsens direktør kan træffe en foreløbig afgørelse, er de samme, som når formanden for børn og unge-udvalget træffer en foreløbig afgørelse.

Ankestyrelsens direktørs foreløbige afgørelse skal ikke godkendes inden for 7 dage, men ellers gælder de øvrige regler, herunder at parterne skal orienteres skriftligt inden for 24 ti-

mer, og at afgørelsen har gyldighed 1 måned – dog op til 2 måneder for afgørelser efter § 51.

Hvis børn og unge-udvalget ikke inden for 1 måned træffer afgørelse i fuld overensstemmelse med Ankestyrelsens foreløbige afgørelse, skal børn og unge-udvalget straks orientere Ankestyrelsen. I disse tilfælde har børn og unge-udvalgets afgørelse ikke virkning, før direktøren for Ankestyrelsen snarest muligt og inden 10 dage efter afgørelsen har taget stilling til, om afgørelsen skal have virkning.

Hvis direktøren for Ankestyrelsen finder, at børn og unge-udvalgets afgørelse ikke skal have virkning, behandles sagen på et møde i Ankestyrelsen. Ankestyrelsen kan herefter selv træffe afgørelse i sagen, jf. § 75, stk. 6, jf. § 65, stk. 3, i lov om social service.

2.1.1.20. *Betaling*

Efter § 158 i lov om social service skal den, der modtager hjælp efter lov om social service til sig selv, sin ægtefælle eller sine børn, betale for den hjælp, der modtages, medmindre andet måtte være bestemt i lov om social service.

Bestemmelsen indeholder desuden en bemyndigelse til børne- og socialministeren til at fastsætte regler om opkrævning af et gebyr ved ikke rettidig betaling for ydelser efter lov om social service.

Børne- og socialministeren har endvidere bemyndigelse efter § 159 i lov om social service til at fastsætte regler om, at forældrene og barnet eller den unge betaler for et døgnophold, jf. § 52, stk. 3, nr. 7. Der kan dog ikke fastsættes betaling for et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 7, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter § 68 a i lov om social service.

2.1.1.21. *Tilbageholdelse i forbindelse med en anbringelse*

Efter § 11, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der er anbragt på et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med anbringelsen på det pågældende opholdssted eller den pågældende døgninstitution.

Det er efter § 11, stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge en betingelse, at tilbageholdelsen må anses for at have afgørende betydning for at imødekomme et barns eller en ungs særlige behov for støtte, og at det vurderes at have afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling.

Det kan f.eks. være, hvis der i starten af anbringelsen er behov for at skabe ro omkring barnet eller den unge med henblik på at få mulighed for at etablere relationer mellem barnet eller den unge og de voksne på institutionen eller for at skabe ro til at motivere barnet eller den unge til at indgå i socialpædagogisk behandling på institutionen.

2.1.2. **Ministeriets overvejelser**

I det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås det, at der oprettes en nyt navn, Ungdomskriminalitetsnævnet. Ungdomskriminalitetsnævnet vil skulle træffe afgørelse om straksreaktion og forbedringsforløb i sager om børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for personfarlig kriminalitet og børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for anden alvorlig kriminalitet og samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. I sådanne sager løftes ansvaret for behandlingen af sagerne væk fra kommunerne og over i Ungdomskriminalitetsnævnet. Kommunerne skal fortsat have en afgørende rolle i forhold til at bringe børn og unge ud af kriminalitet og tilbage i trivsel.

Som følge af det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet er der behov for at afgrænse eller afskære kommunernes kompetence i sager om børn og unge, der er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence. Det bør tilstræbes, at der er et så rent snit som muligt mellem kommunernes, børn og unge-udvalgenes og Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence. Det foreslås bl.a., at kommunerne afskæres fra at træffe afgørelse om børne- og ungepålæg, når barnet eller den unge er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence, og børn og unge-udvalget afskæres som udgangspunkt fra at træffe afgørelse i sager omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence. Forslagene skal sikre, at barnets eller den unges sag ikke behandles i to systemer på en gang.

Endvidere skal det sikres, at der opnås det rette samspil mellem Ungdomskriminalitetsnævnet og det eksisterende sociale system. Der foreslås derfor en række ændringer, som har til formål at sikre et effektivt samspil mellem bestemmelserne i lov om social service, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og bestemmelserne i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det foreslås eksempelvis, at den ungefaglige undersøgelse efter § 31 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i en række tilfælde kan træde i stedet for en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service. Det skyldes, at den ungefaglige undersøgelse i det væsentligste svarer til den børnefaglige undersøgelse. Det foreslås endvidere, at kommunerne som udgangspunkt ikke skal indkalde børn og unge, der er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence, til netværkssamråd. Det skyldes, at målgruppen for netværkssamråd efter § 57 c i lov om social service i

vidt omfang er den samme gruppe, som vil blive omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence.

Barnet og den unge og forældremyndighedsindehaveren bør i videst muligt omfang have samme retsstilling, hvad enten barnet eller den unge er omfattet af foranstaltninger i medfør af lov om social service eller i medfør af det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Der foreslås derfor en række ændringer til lov om social service, som sikrer samme retsstilling. Som eksempler herpå foreslås det således, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren til et barn eller en ung til udgifter forbundet med et af Ungdomskriminalitetsnævnet pålagt forbedringsforløb (§ 52 a i lov om social service), at kommunen skal træffe afgørelse om støtte til forældremyndighedsindehaveren, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge (§ 54, i lov om social service), og at rammerne for døgnophold i § 55 i lov om social service også skal gælde for børn og unge, hvor Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om døgnophold. Derudover skal reglerne om efterværn og opretholdt anbringelse finde anvendelse på børn og unge, der har været bragt uden for hjemmet som led i et forbedringsforløb efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, så disse børn og unge også kan få den nødvendige støtte, når de er fyldt 18 år.

For at sikre fleksibilitet i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge kan der være behov for, at kommunerne fortsat har mulighed for at iværksætte supplerende støtte til børn, unge og deres forældre, uanset at sagerne er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence. Det gælder navnlig i forhold til afgørelser, som på grund af deres mindre indgribende karakter ikke kræver forelæggelse for Ungdomskriminalitetsnævnet. Det foreslås derfor, at det fastlægges, i hvilke tilfælde kommunerne og børn og unge-udvalget fortsat kan træffe foreløbige og visse supplerende afgørelser om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 11 i lov om social service.

Samtidig bør det sikres, at kommunalbestyrelsen i videst mulig udstrækning har de samme værktøjer og forpligtelser, som følger af lov om social service. Fuldbyrdsen og tilsyn bør således være ens, uanset om der træffes afgørelser efter lov om social service eller efter det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser er en del af et længerevarende forløb for barnet eller den unge, der skal bringe barnet eller den unge væk fra en potentiel kriminel løbebane og tilbage i trivsel. Derfor bør kommunerne – på samme måde som i dag – føre løbende tilsyn med, at foranstaltningerne til stadighed opfylder deres formål og gribe ind, hvis det ikke er tilfældet. Kommunalbestyrelsen bør endvidere kunne fuldbyrde og iværksætte afgørelser på samme måde uanset grundlaget for afgørelsen. På den baggrund foreslås der en række ændringer, der skal sikre, at kommunalbestyrelsen

har samme adgang til at fuldbyrde afgørelser fra Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder adgang til forældremyndighedsindehavers bolig mv. og til at hente og bringe børn og unge, som efter de gældende regler i lov om social service.

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.1.3.1. Forudgående samtale med barnet eller den unge

Det foreslås, at den forudgående samtale med barnet eller den unge efter § 48, stk. 1, 1. pkt., i lov om social service kan undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge i forbindelse med en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede ordning indebærer, at den forudgående samtale vil kunne undlades, hvis kommunen skal træffe en afgørelse efter lov om social service vedrørende et barn eller en ung, der har været henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, og der umiddelbart forinden kommunen træffer afgørelse efter lov om social service, er gennemført en samtale med barnet eller den unge til brug for en afgørelse i Ungdomskriminalitetsnævnet.

2.1.3.2. Støtteforanstaltninger efter § 52 i lov om social service

Det foreslås, at foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov om social service vil kunne iværksættes efter gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. det samtidig fremsatte lovforslag herom.

Den foreslåede ordning medfører, at kommunen i de sager, hvor der foreligger en ungefaglig undersøgelse, ikke tillige vil skulle gennemføre en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter § 52, stk. 3.

2.1.3.3. Økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaver

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal kunne træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren til udgifter i forbindelse med forbedringsforløb efter §§ 13 og § 14 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, og forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det.

Formålet med forslaget er at sikre samme retsstilling for forældremyndighedsindehaveren til børn og unge, hvor der er truffet afgørelse om foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov

om social service, og forældremyndighedsindehaveren til børn og unge, der er underlagt et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

2.1.3.4. Støtte til forældremyndighedsindehaveren i forbindelse med anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet

Det foreslås, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at give tilbud om en støtteperson til forældremyndighedsindehaveren efter § 54, stk. 1, i lov om social service samt kommunalbestyrelsens forpligtelse til at træffe afgørelse om støtte til forældrene efter § 54, stk. 2, i lov om social service også skal gælde, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet som led i et forbedringsforløb, jf. § 14 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

2.1.3.5. Døgnophold

Det foreslås, at det i § 55, stk. 1, 1. pkt., tilføjes, at § 55 (om støtte, rådgivning, behandling mv. under et døgnophold) også vil finde anvendelse, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om et døgnophold som led i et forbedringsforløb, jf. § 13, stk. 1, nr. 5 og 6, og § 14 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer, at der vil gælde de samme rammer for døgnophold, uanset om der er truffet afgørelse om døgnophold efter lov om social service eller som led i et forbedringsforløb efter det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Formålet med forslaget er at sikre samme retsstilling for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service, og børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

2.1.3.6. Netværkssamråd

Det foreslås, at kommunerne som udgangspunkt ikke skal indkalde børn og unge, der er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence, til netværkssamråd.

Kommunerne skal dog indkalde til netværkssamråd, hvis sagen afvises af Ungdomskriminalitetsnævnet.

2.1.3.7. Afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke

Det foreslås, at børn og unge-udvalget som udgangspunkt ikke skal kunne træffe afgørelse om anbringelse uden for

hjemmet uden samtykke efter § 58, stk. 1-3, i lov om social service, når en sag vedrører børn og unge, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. §§ 10 og 11 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Forslaget indebærer således, at børn og unge-udvalgets kompetence afskæres i disse tilfælde.

Det foreslås samtidig, at børn og unge-udvalgets formand fortsat skal have kompetence til at træffe foreløbig afgørelse om anbringelse af et barn eller ung, der er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence, når betingelserne i § 75 i lov om social service er opfyldt. Ordningen medfører, at børn og unge-udvalgets formand kan træffe foreløbig afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, når barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afventes, at sagen behandles i Ungdomskriminalitetsnævnet. Formandens foreløbige afgørelser efter § 75 i lov om social service skal godkendes af børn- og ungeudvalget snarest muligt og inden 7 dage efter iværksættelsen, jf. § 75, stk. 3, i lov om social service.

2.1.3.8. Dispensation for aldersgrænsen ved anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner

Det foreslås, at børne- og socialministeren skal kunne fastsætte regler om, at børn og unge-udvalget – på samme måde som i forhold til anbringelse på sikrede døgninstitutioner i dag efter § 63 b, stk. 5, – i særlige situationer skal kunne træffe afgørelse om at dispensere fra aldersgrænsen på 12 år i forhold til anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvist lukkede afdelinger på døgninstitutioner. Bemyndigelsesbestemmelsen vil blive benyttet til at fastsætte regler svarende til børn og unge-udvalgets dispensationsadgang i forhold til sikrede døgninstitutioner.

2.1.3.9. Fuldbyrkelse af afgørelser og adgang til hjemmet

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen – på samme måde som ved afgørelser efter lov om social service – skal være ansvarlig for at fuldbyrde afgørelser, som Ungdomskriminalitetsnævnet træffer efter §§ 12-14 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det foreslås derfor, at § 64, stk. 1, i lov om social service ændres, så kommunalbestyrelsen også er ansvarlig for at fuldbyrde de afgørelser, som Ungdomskriminalitetsnævnet træffer efter §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ændringen indebærer, at kommunen på samme måde som i dag mod behørig legitimation og uden retskendelse vil kunne eftersøge og medtage et barn eller en ung fra forældremyndighedens indehavers bolig, rum eller gemmer med henblik på at fuldbyrde afgørelser omfattet af bestemmelsens stk. 1.

Det foreslås derudover, at kommunen fremover – på lige fod med afhentning til opfyldelse af ungepålæg – skal kunne

hente og bringe et barn eller en ung til det sted, hvor en eventuel straksreaktion eller et eventuelt forbedringsforløb fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet efter det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal gennemføres. Det foreslås på den baggrund, at § 64, stk. 2, 2. pkt. i lov om social service udvides til at omfatte disse afgørelser.

Det foreslås samtidig, at anvendelsesområdet i § 64, stk. 3, i lov om social service udvides, så kommunalbestyrelsen, når betingelserne herfor er opfyldt, også vil kunne træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når adgangen til hjemmet sker som led i en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunen vil med den foreslåede ændring have samme adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig og rum, uanset om det sker som led i en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service eller som led i en ungefaglig undersøgelse efter den foreslåede § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

2.1.3.10. Valg af konkret anbringelsessted og godkendelse af anbringelsessteder

Det foreslås, at der i § 66, stk. 2, i lov om social service indsættes en henvisning til § 19 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. det samtidig fremsatte lovforslag herom.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsens valg af det konkrete anbringelsessted for et barn eller en ung, der som led i en afgørelse om et forbedringsforløb truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, alene vil kunne ske på et anbringelsessted godkendt efter § 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7, i lov om social service eller efter § 5 i lov om socialtilsyn.

Det foreslås endvidere, at der i § 66 a, stk. 7, i lov om social service indsættes en henvisning til § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet om, at anbringelse efter § 14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet alene vil kunne ske på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdelinger med otte pladser eller derunder, hvis den enkelte plads er godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Forslagene har til formål at sikre, at der stilles samme krav til anbringelsesstederne, uanset om en anbringelse sker på grundlag af reglerne i lov om social service eller i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

2.1.3.11. Efterværn og opretholdt anbringelse for unge, der er anbragt uden for hjemmet frem til deres 18. år

Det foreslås, at der tilføjes et nyt 3. pkt. i § 68, stk. 12, i lov om social service, hvorefter kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, hvis en ung frem til sit fyldte 18. år har været anbragt som led i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Børn og unge, der er eller har været i et forbedringsforløb, vil have en handleplan, i form af et forbedringsforløb. Der vil således være behov for, at kommunalbestyrelsen i den unges opholds-kommune udarbejder en handleplan efter § 140 i lov om social service med henblik på at vurdere, om den unge har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse efter §§ 76 og 76 a i lov om social service.

2.1.3.12. Videreførte anbringelser

Det foreslås, at der i § 68 a i lov om social service indsættes en henvisning til anbringelser efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, så børn og unge-udvalget på samme måde som ved anbringelser efter lov om social service vil kunne træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse. Der foreslås endvidere en række tilpasninger af bestemmelsen, så børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse, uanset at betingelserne i § 14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet ikke længere er opfyldt, og så en ungefaglig vurdering og et revideret forbedringsforløb kan indgå i sagen for børn og unge-udvalget på samme måde som en børnefaglig undersøgelse eller en revideret handleplan efter lov om social service.

2.1.3.13. Kommunalbestyrelsens afgørelse om valg af konkret anbringelsessted

Det foreslås, at der i § 68 b, stk. 1, i lov om social service indsættes en henvisning til §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen, når den skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med forbedringsforløbet efter §§ 13 og 14 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, vil skulle følge reglerne herom i lov om social service.

2.1.3.14. Myndighedernes opgaver i forbindelse med adoption

Det foreslås, at der i § 68 d i lov om social service indsættes en henvisning til anbringelser efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvor det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække, vil skulle overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge i stedet bliver adopteret.

Det foreslås endvidere, at kommunalbestyrelsens indstilling ved forelæggelse af sager om adoption for børn og unge-udvalget skal kunne indeholde forbedringsforløbet efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, og at en ungefaglig undersøgelse skal kunne indgå på samme måde som en børnefaglig undersøgelse gør i dag.

2.1.3.15. Ændring af anbringelsessted

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen, hvis der ikke kan opnås samtykke til ændring af anbringelsessted for et barn eller en ung, der er anbragt efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på, at nævnet kan træffe afgørelse herom, jf. § 24 i forslaget til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer således, at børn og unge-udvalget i sager omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence fremover ikke vil skulle træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted uden samtykke.

2.1.3.16. Tilsyn efter §§ 70 og 148 i lov om social service

Det foreslås, at kommunerne – på samme måde som efter lov om social service i dag – skal føre løbende tilsyn med, at foranstaltninger fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet opfylder det tilsigtede formål. Det foreslås på den baggrund, at kommunalbestyrelsens tilsyn efter §§ 70 og 148 i lov om social service fremover skal omfatte tilsyn med forbedringsforløb fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet. Det personrettede tilsyn med børn og unge omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets målgruppe indpasses således i det eksisterende tilsyn efter lov om social service.

Der foreslås en række ændringer af § 70, stk. 1 og 2, i lov om social service med henblik på, at forbedringsforløb fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet efter det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet omfattes af de eksisterende tilsynsregler, herunder tilsynet med børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et nyt stk. 3 i § 148 i lov om social service, hvorefter kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at iagttage de forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lov om bekæmpelse af

ungdomskriminalitet, jf. §§ 9-9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal føre tilsyn med de tilbud, som Ungdomskriminalitetsnævnet i forhold til det enkelte barn eller den unge har truffet afgørelse om, jf. §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det foreslås, at kommunalbestyrelsen løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra barnets eller den unges forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Det foreslås endvidere i § 148, stk. 3, i lov om social service, der bliver stk. 4, at kommunalbestyrelsen, hvis den i forbindelse med tilsynet efter det foreslåede stk. 3 – i lighed med hvad der gælder for tilsyn efter lov om social service i dag – bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, der er omfattet af lov om socialtilsyn, skal underrette den kommunalbestyrelse, som efter § 2 i lov om socialtilsyn har ansvar for det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet.

2.1.3.17. Samvær og kontakt

Det foreslås, at bestemmelsen i § 71, stk. 5, i lov om social service ligeledes skal finde anvendelse i forbindelse med ungefaglige undersøgelser under indlæggelse efter den foreslåede bestemmelse i § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Forslaget indebærer, at § 71, stk. 2-4 (om regulering af samvær og kontakt med forældre og netværk), vil finde anvendelse under gennemførelsen af en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet under ophold på institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 32 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås samtidig, at der indsættes et nyt stk. 5 i § 71 i lov om social service, hvorefter Ungdomskriminalitetsnævnet, på samme måde som børn og unge-udvalget efter § 71 i lov om social service, skal kunne træffe afgørelse om afbrydelse af forbindelsen mv., når afgørelsen træffes i forbindelse med en afgørelse om anbringelse efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller om gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under indlæggelse efter § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Afgørelser efter § 71, stk. 3-5, under en anbringelse, jf. § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller under en indlæggelse som led i en ungefaglig undersøgelse, vil fortsat skulle behandles og afgøres i børn og unge-udvalget.

2.1.3.18. Ankestyrelsens beføjelser

Det foreslås, at Ankestyrelsens beføjelse efter § 65, stk. 1 og 3, i lov om social service til at træffe foreløbig afgørelse af egen drift afskæres i de tilfælde, hvor barnet eller den unge er underlagt en afgørelse efter §§ 13 og 14 i forslag lov om

bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Forslaget indebærer, at Ankestyrelsen fremadrettet ikke vil kunne træffe afgørelse af egen drift efter stk. 1 og 3, hvis barnet eller den unge er i et forbedringsforløb.

Ankestyrelsen vil endvidere ikke kunne træffe en foreløbig afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7. Hvis Ankestyrelsen i disse tilfælde bliver opmærksom på forhold, som nødvendiggør en afgørelse efter stk. 1 eller 3, eller anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 7, hvor barnet eller den unge er i et forbedringsforløb, skal Ankestyrelsen i stedet orientere Ungdomskriminalitetsnævnet.

Forslaget indebærer endvidere, at Ankestyrelsen fortsat efter § 65, stk. 2, af egen drift kan træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9, for Ungdomskriminalitetsnævnets målgruppe.

2.1.3.19. Foreløbige afgørelser efter § 75 i lov om social service

Det foreslås, at formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget i § 75, stk. 1, i lov om social service tillægges kompetence til at træffe visse foreløbige afgørelser i sager, hvor et barn eller en ung er pålagt en straksreaktion eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 12-14 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kompetencen vil omfatte følgende typer af foreløbige afgørelser:

- Lægelig undersøgelse uden samtykke, jf. § 63 i lov om social service.
- Videreførelse af anbringelse, jf. § 68 a i lov om social service.
- At barnet eller den unge ikke må flyttes fra en privat døgnpleje, jf. § 78, stk. 4, i lov om social service.
- Anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 14, stk. 2-4, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner eller afdelinger, jf. § 15, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. § 16, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 17, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Tilbageholdelse i forbindelse med en anbringelse, jf. § 18, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Tilbageholdelse under en anbringelse, jf. § 11, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.
- Samvær og kontakt i forbindelse med en anbringelse eller gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 18, stk. 2, og § 32, stk. 2,

i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.

- Samvær og kontakt under en anbringelse eller gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 71, stk. 3-5, i lov om social service.
- Kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation, jf. § 15 i lov om voksenansvar med anbragte børn og unge.
- Ændring af anbringelsessted, jf. § 24, stk. 2, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32 i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.

Der foreslås ikke ændringer i § 75, stk. 5, i lov om social service. Som konsekvens heraf vil direktøren for Ankestyrelsen få samme beføjelser til at træffe foreløbige afgørelser efter det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som børn- og ungeudvalgets formand eller næstformand vil få med de foreslåede ændringer af § 75, stk. 1, i lov om social service.

Forslaget til ændring af § 75, stk. 1, har til formål at sikre, at der kan træffes de nødvendige akutte afgørelser for børn og unge, der er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence. Hermed vil børn og unge, der er pålagt foranstaltninger eller anbragt uden for hjemmet i medfør af det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet opnå samme retsstilling som øvrige børn og unge i forhold til at få truffet en foreløbig afgørelse, når barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente en ordinær mødebehandling af barnets eller den unges sag.

De foreløbige afgørelser efter § 75, stk. 1 og 5, vedrørende børn og unge, der er pålagt en afgørelse af Ungdomskriminalitetsnævnet efter det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, vil – ligesom øvrige afgørelser efter § 75 i lov om social service – skulle godkendes af børn og unge-udvalget snarest muligt og inden 7 dage efter iværksættelsen.

Det foreslås endvidere, at en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 1 og 5, der er godkendt af børn og unge-udvalget, om gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32 i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet, skal være gyldig i samme periode som en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 4, i lov om social service om gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter § 51 i lov om social service. Formålet er at sikre samme retsstilling for børn og unge, der er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence, som for børn og unge, som kommunen træffer afgørelse om efter lov om social service.

Herunder foreslås en række ændringer i lov om social services § 75, stk. 6, om proceduren i forlængelse af foreløbige afgørelser truffet af Ankestyrelsen efter § 75, stk. 5. Hermed sikres det, at Ankestyrelsen uændret vil have beføjelser efter § 75, stk. 6, og at disse beføjelser fremadrettet også vil omfatte sager vedrørende børn og unge, der er pålagt en straksreaktion eller er i et forbedringsforløb efter §§ 12-14 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

2.1.3.20. *Betaling*

Det foreslås at ændre § 158 i lov om social service således, at den der modtager hjælp til sig selv, sin ægtefælle eller sine børn som udgangspunkt vil skulle betale for den modtagne hjælp, uanset om hjælpen gives efter lov om social service eller efter den foreslåede lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Børne- og socialministeren vil i lighed med ydelser efter lov om social service kunne fastsætte regler om opkrævning af gebyr ved ikke rettidig betaling.

Det foreslås endvidere, at børne- og socialministeren efter § 159 i lov om social service bemyndiges til at fastsætte regler om, at forældrene og barnet eller den unge skal betale for et døgnophold efter § 14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Der vil i lighed med døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service ikke kunne fastsættes betaling, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter lovens § 68 a.

Formålet med de foreslåede ændringer til §§ 158 og 159 i lov om social service er at sikre ens retsstilling, uanset om der modtages hjælp efter lov om social service eller efter det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

2.1.3.21. *Tilbageholdelse i forbindelse med en anbringelse*

Det foreslås at ændre § 11, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, så det fremgår af bestemmelsen, at Ungdomskriminalitetsnævnet – ligesom børn og ungeudvalget – kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der er anbragt på et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med anbringelsen på det pågældende opholdssted eller den pågældende døgninstitution.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som i § 18 indeholder en bestemmelse om, at Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung, jf. lovforslagets § 14, samtidig kan træffe afgørelse om tilbageholdelse af barnet eller den unge efter reglerne i § 11 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

2.2. **Styrket anvendelse af pålæg for børn og unge i risikozonen og deres forældre**

2.2.1. **Gældende ret**

2.2.1.1. *Forældreplæg efter § 57 a i lov om social service*

Et forældreplæg er et specificeret, fremadrettet krav om en eller flere konkrete opgaver og pligter, som forældremyndighedsindehaveren skal påtage sig. Med et forældreplæg stilles således krav om konkret, aktiv deltagelse fra forældremyndighedsindehaverne i forbindelse med deres barns eller ungs udvikling.

Kommunen skal efter § 57 a, stk. 1, i lov om social service træffe afgørelse om at meddele forældremyndighedsindehaveren et forældreplæg, når der er risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar.

Det er efter § 57 a, stk. 2, i lov om social service en forudsætning for meddelelse af et forældreplæg, at der foreligger oplysninger om problemstillinger hos barnet eller den unge, som vil indikere, at barnets eller den ungs udvikling er fare. Problemstillinger hos barnet eller den unge, som kan begrunde et forældreplæg, er, at barnet eller den unge 1) har ulovligt skolefravær, eller undervisningspligten i øvrigt ikke opfyldes, 2) har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed, 3) har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer, eller 4) at forældremyndighedsindehaveren nægter at samarbejde med kommunen om løsningen af barnets eller den ungs problemer.

Om de konkrete forhold tilsiger, at der som følge af barnets eller den ungs problemstillinger er risiko for, at barnets eller den ungs udvikling er i fare, vil altid bero på en konkret og individuel vurdering af barnets eller den ungs situation, herunder barnets eller den ungs samt forældremyndighedsindehaverens personlige forhold.

Politiet underretter kommunerne skriftligt, når der er mistanke om, at et barn eller ung under 18 år har begået kriminalitet. Reglerne om politiets underretning af de sociale myndigheder i forbindelse med sager, hvor børn under 15 år er mistænkt, følger af retsplejelovens § 821 d, stk. 1 og 2. Når en mistænkt person under 15 år tilbageholdes, skal politiet således snarest muligt underrette kommunalbestyrelsen med henblik på, at en repræsentant fra kommunalbestyrelsen kommer til stede. Det samme gælder, når afhøring skal ske, og mistanken angår en overtrædelse af straffeloven eller et forhold, der efter anden lov kan medføre fængselsstraf. I sager mod unge i alderen 15 til 18 år skal politiet underrette de sociale myndigheder om sagen, når en sigtet skal afhøres,

og sigtelsen angår overtrædelse af straffeloven eller forhold, der efter loven kan medføre frihedsstraf, jf. Rigsadvokatens meddelelse om behandling af sager mod unge lovovertrædere, rettet april 2018. Alle underretningerne om børn og unge under 18 år, der mistænkes for kriminalitet, sendes endvidere på en samlet liste én gang ugentligt til de enkelte kommuner (de såkaldte ungelister).

Formålet med et forældrepålæg i tilfælde, hvor der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge har begået kriminalitet af et vist omfang eller vis grovhed, er at forebygge, at barnet eller den unge ender i alvorligere kriminalitet f.eks. bandekriminalitet. Det er ikke et krav, at barnet eller den unge er dømt for kriminalitet.

Forældrepålæg kan også anvendes over for forældremyndighedsindehaveren i tilfælde, hvor barnet eller den unge er under den kriminelle lavalder, og derfor ikke kan ifalde et strafferetligt ansvar.

Det fremgår af bemærkningerne til lov om social service, jf. Folketingstidende 2008, tillæg A, side 3336, at målgruppen for forældrepålæg er familier, hvor en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 har vist, at der er behov for at iværksætte en foranstaltning.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lov om social service, jf. Folketingstidende 2005, tillæg A, side 3135, at målgruppen for forældrepålæg mere specifikt er de forældre, der faktisk er i stand til at påtage sig deres ansvar som forældre, men som af forskellige årsager ikke vil eller ikke har intentioner om at gøre det. Forældre med individuelle vanskeligheder, f.eks. fordi de er udviklingshæmmede eller psykisk syge, vil som udgangspunkt ikke være omfattet af målgruppen, idet de netop på grund af deres særlige forhold ikke kan forventes til enhver tid at opfylde deres forældreforpligtelser.

I visse tilfælde kan der være tale om normalt begavede forældre, som er både fysisk og psykisk raske, men som ikke har de nødvendige ressourcer til at varetage opgaven som forældre f.eks. på grund af manglende forståelse for børneopdragelse og evt. manglende forståelse af danske normer og adfærd. Et forældrepålæg vil ikke være et egnet redskab over for disse forældre, idet det ikke vil kunne bidrage til løsning af problemerne for barnet eller den unge.

Forældrepålægget skal angive en eller flere konkrete handlepligter for forældremyndighedsindehaveren, som skal være egnede til at bidrage til løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Handlepligten kan f.eks. være, at forældremyndighedsindehaveren skal følge barnet eller den unge i skole eller sikre, at barnet eller den unge er hjemme på et bestemt tidspunkt. Der er mulighed for at lade forældrepålægget indeholde flere hand-

lepligter, hvis det konkret vurderes at være hensigtsmæssigt i forhold til formålet.

Vurderer kommunen, at forældremyndighedsindehaveren ikke efterlever forældrepålægget, og den manglende efterlevelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder, skal kommunen træffe afgørelse herom. Afgørelse om manglende efterlevelse af et forældrepålæg vil som udgangspunkt medføre et træk i forældrenes børne- og ungeydelse eller boligstøtte.

Et forældrepålæg træffes for en afgrænset periode af højst 12 måneder med mulighed for forlængelse med højst 6 måneder ad gangen, jf. § 57 a, stk. 5, i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af forældrepålægget, hvis forholdet, der lå bag pålægget, ikke længere eksisterer, eller forældrepålægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer, jf. § 57 a, stk. 8, i lov om social service.

2.2.1.2. Ungepålæg efter § 57 b i lov om social service

Kommunen skal efter § 57 b, stk. 1, i lov om social service træffe afgørelse om at give et barn eller en ung i alderen 12-17 år et ungepålæg, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og når det vurderes, at et frivilligt samarbejde med den unge og forældrene om støtte efter § 52 i lov om social service ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer. Afgørelsen om et ungepålæg kan træffes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke.

Formålet med ungepålægget er at få barnet eller den unge ind i en positiv udvikling, og det er afgørende for anvendelse af ungepålægget, at det indgår i en fremadrettet bestræbelse på at ændre barnets eller den unges adfærd og ikke som en straf med bagudrettet sigte. Pålægget gives efter en konkret vurdering, er et led i den forebyggende indsats og har ikke karakter af en enkeltstående reaktion eller sanktion over for et bestemt forhold.

Det er efter § 57 b, stk. 2, i lov om social service en forudsætning for meddelelse af et ungepålæg, at der foreligger oplysninger om problemstillinger hos barnet eller den unge, som vil indikere, at barnet eller den unges udvikling er i fare. Problemstillingerne hos barnet eller den unge, som kan begrunde et ungepålæg er, at barnet eller den unge 1) har ulovligt skolefravær, eller at undervisningspligten i øvrigt ikke opfyldes, 2) har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed, 3) har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer eller 4) nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsning af barnets eller den unges problemer.

Om de konkrete forhold tilsiger, at der som følge af barnets eller den unges problemstillinger er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, vil altid bero på en konkret og individuel vurdering af barnets eller den unges situation, herunder barnets eller den unges personlige forhold.

Det fremgår af bemærkningerne til serviceloven, jf. Folke­tingstidende 2008, tillæg A, side 3324, at målgruppen for ungepålæg er børn og unge i alderen 12-17 år, der har behov for særlig støtte og derfor er omfattet af § 50 i lov om social service om børnefaglig undersøgelse.

Ungepålæg kan gives i de tilfælde, hvor det efter en konkret vurdering af barnets eller den unges forhold og situation vurderes at kunne bidrage til en positiv udvikling hos barnet og den unge. Det er en forudsætning for at træffe afgørelse om ungepålæg, at barnet eller den unge grundlæggende vurderes at være i stand til at bidrage til og tage ansvar for sin egen udvikling.

Ungepålægget skal angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes at være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og skal stå i rimeligt forhold til formålet. Pålægget skal i sit konkrete indhold og udformning have et klart udviklingsmæssigt sigte, herunder at barnet eller den unge bringes til at forstå konsekvenserne af sine handlinger. Der er således ikke tale om, at barnet eller den unge f.eks. pålægges en eller flere konkrete handlepligter som straf eller sanktion i anledning af sin adfærd.

Barnet eller den unge kan i medfør af § 57 b, stk. 3, nr. 1, i lov om social service f.eks. pålægges at tage imod et klubtilbud eller deltage i et kursus i vredeshåndtering, hvis den unge udviser udadreagerende adfærd og ikke kan udtrykke eller håndtere sine følelser på anden vis. Den unge kan endvidere pålægges at deltage i et relevant socialpædagogisk behandlingstilbud, f.eks. i tilfælde hvor der er behov for en samlet indsats i familien for at undgå anbringelse, men hvor den unge ikke gider at deltage, selvom forældrene er indstillede på det. Den unge vil også kunne pålægges at tage imod en kontaktperson, hvis den unge har behov for stabil og vedvarende voksenkontakt at støtte sig til for at holde fokus på de rette ting, f.eks. uddannelse og beskæftigelse, men ikke umiddelbart ønsker at samarbejde med en kontaktperson. Der vil også kunne blive tale om et pålæg om at tage imod et praktiktilbud, hvis den unge vurderes i øvrigt at være klar til arbejdsmarkedet, men ikke umiddelbart er motiveret til at arbejde.

Den unge kan endvidere i medfør af § 57 b, stk. 3, nr. 2, i lov om social service pålægges at være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt, hvis den unge flere gange har begået småkriminalitet eller udvist negativ adfærd i bestemte tidsrum, f.eks. fredag og lørdag aften.

Den unge kan desuden pålægges at bidrage til at genoprette forrettet skade, f.eks. ved at deltage i oprydning i lokalområdet efter hærværk eller lignende, så det bliver tydeligt, at den unges handlinger har negative konsekvenser for lokalområdet, jf. § 57 b, stk. 3, nr. 3, i lov om social service.

Der er mulighed for at lade ungepålægget indeholde flere handlepligter, hvis det konkret vurderes at være hensigtsmæssigt i forhold til formålet.

Et ungepålæg træffes for en afgrænset periode af højst 12 måneder med mulighed for forlængelse med højst 6 måneder ad gangen, jf. § 57 b, stk. 5, jf. § 57 a, stk. 5, i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af ungepålægget, hvis forholdet, der lå bag pålægget, ikke længere eksisterer, eller ungepålægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer, jf. § 57 b, stk. 5, jf. § 57 a, stk. 8, i lov om social service.

Det fremgår af § 64, stk. 1 og 2, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at afgørelser om et ungepålæg fuldbyrdes, og at kommunen som led heri bl.a. kan hente og bringe barnet eller den unge til stedet, hvor ungepålægget skal opfyldes. Efter § 57 b, stk. 7, i lov om social service kan politiet yde bistand til kommunen ved udøvelsen af beføjelser efter § 64, stk. 2, når disse beføjelser udøves i forbindelse med en afgørelse om ungepålæg.

2.2.1.3. Støtteforanstaltninger efter § 52 i lov om social service

Det fremgår af § 52, stk. 1, i lov om social service, at kommunen skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov om social service, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlig behov for støtte, herunder som følge af kriminel adfærd.

Kommunen kan i den forbindelse iværksætte hjælp inden for følgende typer af tilbud:

- Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el.lign. (§ 52, stk. 3, nr. 1),
- praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet (§ 52, stk. 3, nr. 2),
- familiebehandling eller behandling af den unges problemer (§ 52, stk. 3, nr. 3),
- døgnophold for både forældremyndighedsindehaveren den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, eller i et botilbud (§ 52, stk. 3, nr. 4),
- aflastningsordning i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution (§ 52, stk. 3, nr. 5),

- udpegning af en fast kontaktperson for den unge eller for hele familien (§ 52, stk. 3, nr. 6),
- anbringelse af den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted (§ 52, stk. 3, nr. 7),
- formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge (§ 52, stk. 3, nr. 8), og anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte (§ 52, stk. 3, nr. 9).

Kommunens valg af foranstaltninger skal som udgangspunkt ske på grundlag af den forudgående udarbejdede børnefaglige undersøgelse, jf. § 52, stk. 2, i lov om social service. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte efter stk. 3 sideløbende med undersøgelsen.

Afgørelse om foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov om social service træffes som udgangspunkt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, jf. § 52, stk. 1, i lov om social service. Er der tale om anbringelse uden for hjemmet, skal både forældremyndighedsindehaverne og den unge, som er fyldt 15 år, samtykke til både anbringelsen og formålet hermed, jf. § 52, stk. 1, 4. pkt.

§ 57 a, stk. 4, og § 57 b, stk. 4, i lov om social service er undtagelser fra udgangspunktet om, at forældremyndighedsindehaveren skal samtykke til afgørelse om foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov om social service. I medfør af § 57 a, stk. 4, og § 57 b, stk. 4, kan kommunen således, når der er meddelt forældre- eller ungepålæg træffe afgørelse om at iværksætte en række foranstaltninger efter § 52, stk. 3, hvis formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Uanset om foranstaltningerne er iværksat med eller uden samtykke, skal foranstaltningerne ophøre, når formålet med foranstaltningerne er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år, jf. § 68, stk. 1, i lov om social service.

2.2.2. Ministeriets overvejelser

Med det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet oprettes et Ungdomskriminalitetsnævn, som skal behandle sager vedrørende børn og unge i alderen 10-17 år, som er mistænkt eller dømt for personfarlig kriminalitet eller er mistænkt eller dømt for anden alvorlig kriminalitet, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. I disse sager løftes ansvaret fra kommunerne og over i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Børn og unge i risikozonen er mellem 10-17 år og mistænkt eller dømt for at have begået kriminalitet, der er mindre al-

vorlig, f.eks. butikstyveri eller hærværk. Disse børn og unge vil ikke få deres sag behandlet i Ungdomskriminalitetsnævnet. De 15-17-årige vil dog, ligesom i dag, få deres sag behandlet i det strafferetlige system.

Mindre forseelser kan imidlertid være en glidebane til gentagen eller grov kriminalitet. Det skal derfor sikres, at denne gruppe af børn og unge oplever en klar og hurtig reaktion på deres kriminelle adfærd, så de ikke intensiverer deres kriminelle løbebane. Dette er desværre ikke altid tilfældet i dag.

Der er brug for at sætte tidligere og mere kontant ind. Der skal være en reaktion fra samfundet med det samme, et barn eller en ung udviser tegn på at være på vej til at vende fællesskabet ryggen.

2.2.2.1. Udvidelse af anvendelsesområdet for børne- og ungepålæg og forældrepålæg

Efter gældende ret kan mistanke om, at et barn eller en ung har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed indikere, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og det kan efter omstændighederne føre til, at der pålægges et forældre- eller ungepålæg. En ændring af kriteriet for hvilke typer af kriminalitet, der kan være en indikation på, at barnets eller den unges udvikling er i fare vil have betydning for, hvornår kommunen vil kunne træffe afgørelse om et forældre- eller ungepålæg.

Efter gældende ret vil eksempelvis et enkeltstående butikstyveri ikke være en indikation på, at barnets eller den unges udvikling er i fare. Mindre forseelser kan imidlertid være en glidebane til gentagen eller grov kriminalitet. En udvidelse af anvendelsesområdet for forældre- og ungepålæg vil indebære, at der vil kunne sættes tidligt ind over for et barns eller en ungs negative adfærd. En tidlig og kontant indsats over for barnet eller den unge vil kunne forhindre, at kriminaliteten intensiveres.

På den baggrund er det ministeriets opfattelse, at en udvidelse af anvendelsesområdet for forældre- og ungepålæg vil kunne medføre, at forældremyndighedsindehaveren på et tidligere stadie forpligtes til at tage ansvar og støtte barnet eller den unge i at komme ud af en kriminel løbebane samt betyde, at der tidligt iværksættes en indsats, der kan understøtte en positiv udvikling for barnet eller den unge.

Det foreslås derfor, at oplysninger om, at et barn eller ung mistænkes eller sigtes for overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven i alle tilfælde vil være en indikation på, at barnets eller den unges udvikling kan være i fare.

Det forudsættes, at kommunen i disse tilfælde vil foretage en hurtig vurdering af, om der er grundlag for at tildele et forældreplæg eller et børne- og ungeplæg.

2.2.2.2. Målgruppen for børne- og ungeplæg

Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at træffe afgørelse om ungeplæg over for børn eller unge i alderen 12-17 år, som har adfærdsmæssige problemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er fare for barnets eller den unges udvikling, og det vurderes, at frivilligt samarbejde med barnet og forældremyndighedsindehaveren ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets problemer.

Der kan imidlertid være børn i alderen 10-11 år, der allerede på dette tidlige tidspunkt har sådanne adfærdsmæssige problemer eller udviser en så negativ adfærd, at der kan være risiko for, at barnets udvikling er i fare. For denne gruppe kan kommunerne efter gældende ret ikke sætte ind med et ungeplæg. Kommunalbestyrelsen kan i disse tilfælde med forældremyndighedsindehaverens samtykke træffe afgørelse om en række foranstaltninger, jf. § 52, stk. 3, i lov om social service, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets særlige behov for støtte. Er betingelserne herfor opfyldt, kan der også træffes afgørelse om bl.a. visse forebyggende foranstaltninger uden samtykke, ligesom der efter omstændighederne kan være grundlag for en afgørelse om et forældreplæg, jf. § 56, jf. § 52, stk. 3, nr. 1, 3, og 6, og § 57 a i lov om social service.

Det er ministeriet vurdering, at der er behov for at styrke indsatsen over for gruppen af børn i alderen 10-11 år, der er i risikozonen, så det sikres, kommunerne har de nødvendige rammer, også når et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren ikke er muligt eller tilstrækkeligt.

Det foreslås på den baggrund, at målgruppen for ungeplæg udvides til børn i alderen 10 til 11 år, så det sikres, at foranstaltningerne også kan bringes i anvendelse for disse børn. Plægget skal have en opdragende og genoprettende karakter og dermed et socialpædagogisk formål. Plægget har et forebyggende sigte og vil være et supplement til den øvrige forebyggende indsats. Det indebærer, at børne- og ungeplægget skal ses i sammenhæng med den samlede indsats over for barnet eller den unge.

Der vil med forslaget kunne iværksættes en tidlig indsats over for børn, som allerede fra 10 års alderen har adfærdsmæssige problemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at det udgør en risiko for barnets udvikling, og hvor frivilligt samarbejde med barnet og forældremyndighedsindehaveren ikke vurderes at være tilstrækkeligt at afhjælpe barnets problemer. Forslaget skal sikre, at der kan sættes tidligt og kontant ind over for børn, der fra en tidlig alder udviser tegn på negativ udvikling.

Ungeplæg gives allerede til børn ned til 12 år. På baggrund af forslaget om at udvide målgruppen for plægget samt med henblik på at tydeliggøre, at plægget ikke er beholdt unge, foreslås det endvidere, at plægget skifter navn fra "ungeplæg" til "børne- og ungeplæg".

2.2.2.3. Børne- og ungeplæggets indhold

Børne- og ungeplæg fungerer, som et fleksibelt redskab, der kan tilpasses det enkelte barn eller den enkelte unges situation og behov. Et ungeplæg er konkret i sit indhold og skal have et klart udviklingsmæssigt sigte. Indholdet af et ungeplæg kan derfor variere meget. Det fremgår af servicelovens § 57 b, stk. 3, at barnet eller den unge f.eks. kan pålægges at modtage foranstaltninger efter § 52 i lov om social service, være hjemme på bestemte tidspunkter eller bidrage til at genoprette forrettet skade, herunder deltagelse i oprydning efter hærværk. Eksemplerne i servicelovens § 57 b, stk. 3, er ikke udtømmende, og kommunerne vil bl.a. også kunne pålægge barnet eller den unge at udføre samfundsnyttigt arbejde.

Det er ministeriets opfattelse, at udførelse af samfundsnyttigt arbejde kan have en pædagogisk effekt og kan bidrage til, at barnet og den unge lærer at deltage i fællesskabet. Det foreslås derfor, at det tydeliggøres, at kommunen har mulighed for at pålægge barnet eller den unge at foretage samfundsnyttigt arbejde. Det forudsættes i den forbindelse, at kommunen konkret vil vurdere, om samfundsnyttigt arbejde kan være en relevant aktivitet, som kan bidrage til en positiv udvikling for barnet eller den unge, og det forventes, at samfundsnyttigt arbejde i højere grad vil indgå som en konkret handlepligt for børn og unge, der er pålagt et børne- og ungeplæg.

2.2.2.4. Håndhævelse af børne- og ungeplæg

Ved lov nr. 627 af 11. juni 2010 blev der indført en permanent ordning for politiets bistand til kommunerne i forbindelse med håndhævelse af ungeplæg. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at det i nogle tilfælde vil kunne være hensigtsmæssigt, at politiet yder bistand til kommunernes indsats for at sikre overholdelsen af et ungeplæg ved enkeltstående afhentning og aflevering af barnet eller den unge på det sted, hvor ungeplægget skal opfyldes. Det fremgår endvidere, at det forventes, at muligheden for at rekvirere politiets bistand til gennemførelse af et ungeplæg vil kunne have en præventiv funktion, idet den blotte viden om, at kommunen kan anmode politiet om at bistå med at sikre overholdelsen af ungeplægget, vil kunne få flere børn og unge til selv at møde op på stedet, hvor ungeplægget skal opfyldes.

Formålet med et børne- og ungeplæg er at få barnet eller den unge ind i en positiv udvikling. Det er derfor afgørende, at barnet eller den unge deltager i de pålagte aktiviteter, som

kommunen har vurderet vil kunne bidrage til at ændre barnet eller den unges adfærd.

Det er ministeriets opfattelse, at mulighederne for effektivt at kunne håndhæve børne- og ungepålægget kan have betydning for, om et børne- og ungepålæg bliver fuldbyrdet. Det antages, at bistand fra politiet vil kunne sikre, at pålagte aktiviteter bliver gennemført. Det er endvidere ministeriets opfattelse, at det vil have større præventiv effekt, at barnet eller den unge ved, at politiet som udgangspunkt vil blive inddraget, hvis børne- og ungepålægget ikke overholdes.

Det foreslås på den baggrund, at kommunerne, når det er relevant, straks skal underrette politiet, hvis barnet eller den unge ikke overholder sit børne- og ungepålæg, med henblik på at politiet bistår til at hente og bringe barnet eller den unge til stedet, hvor børne- og ungepålægget skal opfyldes.

Det er forudsættes, at kommunerne – navnlig i tilfælde, hvor pålægget er i begrundet i mistanke om eller sigtelse for kriminalitet – i videre udstrækning vil anmode om bistand fra politiet til at hente og bringe barnet eller den unge til stedet, hvor børne- og ungepålægget skal opfyldes.

2.2.2.5. Børnefaglig undersøgelse forud for meddelelse af forældrepålæg og ungepålæg

Det er forudsat i forarbejderne til i lov om social service, at der forud for meddelelse af et forældrepålæg eller et ungepålæg gennemføres af en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service.

Det kan tage op til 4 måneder for kommunerne at gennemføre en børnefaglig undersøgelse.

Den pædagogiske effekt af et børne- og ungepålæg kan mindskes, jo længere tid der går, inden barnet eller den unge bliver mødt med en reaktion. Der er også risiko for, at barnets eller den unges negative adfærd intensiveres, hvis der ikke sættes hurtigt og kontant ind over for barnets eller den unges negative adfærd.

Det er endvidere ministeriets opfattelse, at forældremyndighedsindehaveren hurtigt skal forpligtes til at tage ansvar for at løse barnets problemer.

Det foreslås på den baggrund, at forældrepålæg og børne- og ungepålæg efter § 57 b, stk. 3, nr. 2-4, i lov om social service iværksættes uden forudgående gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse. Det er regeringens vurdering, at fjernelse af kravet om forudgående undersøgelse vil medføre, at en afgørelse om forældrepålæg og børne- og ungepålæg vil kunne træffes væsentligt hurtigere.

2.2.3. Den foreslåede ordning

2.2.3.1. Styrkelse af forældrepålæg

Det foreslås, at anvendelsesområdet for forældrepålæg udvides til at omfatte alle sager, hvor der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge er mistænkt for at have overtrådt straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven og knivloven.

Forslaget indebærer, at mistanke om eller sigtelse for enhver overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven kan begrunde et forældrepålæg. I disse tilfælde skal der ikke foretages en vurdering af overtrædelsens omfang eller grovhed.

Formålet med forslaget er at sikre, at forældremyndighedsindehavere, der ikke lever op til deres forældreansvar, hurtigere vil opleve en konsekvens heraf. Det skal bidrage til, at forældremyndighedsindehaveren i højere grad end i dag forpligtes til at tage ansvar og støtte deres barn i at komme ud af en kriminel løbebane.

Det foreslås endvidere, at forældrepålæg iværksættes uden forudgående børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service. Det forudsættes, at kommunerne hurtigt vurderer, om der er grundlag for at meddele et forældrepålæg, når der foreligger oplysninger om, at et barn eller en ung har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare.

For at sikre at reglerne anvendes efter hensigten, vil Ankestyrelsen 3 år efter lovens ikrafttræden foretage en praksisundersøgelse af området.

2.2.3.2. Styrkelse af ungepålæg

Det foreslås, at målgruppen for ungepålæg udvides til også at omfatte børn i alderen 10-11 år, således at pålæg kan meddeles børn og unge i alderen 10-17 år. Det foreslås i forlængelse heraf, at pålægget betegnes ”børne- og ungepålæg”.

Den foreslåede udvidelse af anvendelsesområdet vil medføre, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at give et børne- og ungepålæg til børn i alderen 10-17 år, når betingelserne for afgørelse om børne- og ungepålæg i servicelovens § 57 b, stk. 1, er opfyldt, og der foreligger oplysninger om, at mindst én af indikatorerne på, at barnets eller den unges udvikling er i fare er til stede, jf. § 52, stk. 2, i lov om social service.

Det foreslås endvidere, at anvendelsesområdet for børne- og ungepålæg udvides til at omfatte alle sager, hvor der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for at have overtrådt straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven og knivloven. Forslaget indebærer, at mistanke om eller sigtelse for enhver overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven vil være en indikator på, at barnets eller den unges udvikling er i fare og vil kunne begrunde et børne- og ungepålæg.

Formålet med at udvide anvendelsesområdet for børne- og ungepålæg er at sikre, at der sættes tidligt ind over for børn og unge, der er mistænkt eller sigtet for kriminalitet, så de kommer ind i en positiv udvikling og ikke fortsætter deres kriminelle løbebane. Det forudsættes derfor, at kommunerne i disse tilfælde hurtigt vurderer, om der er grundlag for at meddele et børne- og ungepålæg.

Et børne- og ungepålæg skal angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes at være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. § 57 b, stk. 3, i lov om social service indeholder en ikke udtømmende liste over konkrete handlepligter og aktiviteter, som kan pålægges barnet eller den unge. Det foreslås at tydeliggøre, at handlepligten kan bestå i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udførelse af samfundsnyttigt arbejde. Handlepligten vil f.eks. kunne bestå i at vaske brandbiler eller gøre rent i offentlige parker.

Desuden foreslås det, at børne- og ungepålæg efter § 57 b, stk. 3, nr. 2-4, iværksættes uden forudgående børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service i. Formålet med den foreslåede ordning er at sikre, at der sættes hurtigt ind over for børn og unge, som har adfærdsproblemer eller negativ adfærd af en sådan karakter, at deres udvikling er i fare. Der kan være risiko for, at barnets eller den unges negative adfærd intensiveres, hvis der ikke hurtigt sættes ind med en indsats over for barnet eller den unge. Ordningen medfører, at kommunen i sager, hvor der er oplysninger om at et barn eller ung er mistænkt for kriminalitet, hurtigt og effektivt vil kunne pålægge barnet eller den unge, at vedkommende eksempelvis skal være hjemme på bestemte tidspunkter, skal bidrage til at genoprette forrettet skade eller deltage i andre aktiviteter med genoprettede formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Forslaget medfører endvidere, at der kun skal foretages en forudgående børnefaglig undersøgelse, hvis børne- og ungepålægget omfatter handlepligter efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 8 og 9.

For at sikre en effektiv håndhævelse af børne- og ungepålæg foreslås det, at kommunerne, når det er relevant, straks skal

underrette politiet om manglende overholdelse af et børne- og ungepålæg med henblik på, at politiet kan bistå med at hente og bringe barnet eller den unge til stedet, hvor børne- og ungepålægget skal opfyldes.

2.2.3.3. Afgrænsning af kommunalbestyrelsens kompetence

Det følger af det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse om straksreaktion og forbedringsforløb i sager om børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for personfarlig kriminalitet og børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for anden alvorlig kriminalitet, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. I sådanne sager løftes ansvaret for behandlingen af sagerne væk fra kommunerne og over i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Der foreslås på den baggrund at afskære kommunalbestyrelsen fra at træffe afgørelse om børne- og ungepålæg, når barnet eller den unge er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence.

Det foreslås endvidere, at kommunen ikke vil kunne supplere et forældreplæg med at træffe afgørelse om at iværksætte foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-3, 6 og 9, i lov om social service uden forældremyndighedsindehaverenes samtykke, når barnet eller den unge er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

2.3. Klare krav til en virksom indsats

2.3.1. Gældende ret

Det følger af § 4 i lov om socialtilsyn, at socialtilsynene godkender og fører driftsorienteret tilsyn med tilbud omfattet af lov om socialtilsyn. Det er en betingelse for godkendelsen af et tilbud, at det opfylder kravene til den pågældende tilbudstype, og at tilbuddet vurderes at have den fornødne kvalitet, jf. §§ 5 og 6 i lov om socialtilsyn.

Det følger af § 7 i lov om socialtilsyn, at socialtilsynet fører det driftsorienterede tilsyn med godkendte sociale tilbud, herunder anbringelsessteder, for at sikre, at de fortsat har den fornødne kvalitet, blandt andet i forhold til målgrupper, metoder, resultater samt medarbejdernes kompetencer.

Bedømmelsen af, om et tilbud har den fornødne kvalitet, foretages efter en kvalitetsmodel, der opstiller en række kriterier og indikatorer inden for bl.a. uddannelse og beskæftigelse. Kvalitetsmodellen er den ramme, som strukturerer og

systematiserer socialtilsynets kvalitetsvurdering af tilbudene og danner grundlag for tilsynet med institutionerne.

Det følger af § 7, stk. 2, nr. 1-5, i lov om socialtilsyn, at socialtilsynene ved varetagelsen af tilsynsopgaven skal indhente relevant information, herunder aflægge anmeldte og uanmeldte besøg på og indhente oplysninger fra anbringelsesstederne, indhente oplysninger om anbringelsesstederne fra de kommuner, som efter retssikkerhedslovens §§ 9-9 b har ansvaret for de anbragte børns og unges ophold samt fra de ansatte og anbragte børn og unge på anbringelsesstederne. Bestemmelsen har til formål at tydeliggøre, at tilsynsopgaven skal varetages ved inddragelsen af flere forskellige relevante kilder til information. Indhentelse af oplysninger fra de anbringende kommuner skal give socialtilsynet bedre grundlag for at vurdere, i hvilket omfang anbringelsesstederne er i stand til at opnå de opstillede mål for de anbragte børn og unge, hvilket de anbringende kommuner er nærmest til at vurdere.

Socialtilsynet skal endvidere som led i tilsynet bl.a. vurdere, om anbringelsesstederne har en pædagogisk indsats, der understøtter, at magtanvendelse så vidt mulig undgås. Tilsynet omfatter også, om anbringelsesstederne dokumenterer og følger op på eventuelle magtanvendelser med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen.

Socialtilsynet fører kontrol med forholdene på anbringelsesstedet og har i den forbindelse en dialog med anbringelsesstedet, som skal bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten på anbringelsesstedet.

Socialtilsynene skal, hvis forholdene på det enkelte anbringelsessted tilsiger det, træffe afgørelse om skærpet tilsyn og samtidig udstede et påbud med henblik på, at anbringelsesstedet som betingelse for fortsat godkendelse inden for en frist på højst tre måneder skal rette op på de omfattede forhold, jf. § 8 i lov om socialtilsyn. Det kan f.eks. være relevant, hvis et anbringelsessted har uforholdsmæssigt mange magtanvendelser sammenlignet med et lignende anbringelsessted med en tilsvarende målgruppe eller gentagne gange indberetter ikke-tilladt magtanvendelse som tilladt magtanvendelse. Socialtilsynet kan da f.eks. give anbringelsesstedet påbud om at tilvejebringe en handlingsplan for at undgå unødigt magtanvendelse i fremtiden.

Endelig kan socialtilsynet træffe afgørelse om ophør af godkendelse, hvis anbringelsesstedet ikke ændrer praksis og dermed vurderes ikke længere at have den fornødne kvalitet, jf. § 5, stk. 5, jf. § 6 i lov om socialtilsyn.

2.3.2. Ministerets overvejelser

Der er i dag væsentlige forskelle i den pædagogiske praksis på tværs af åbne, delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder måden hvorpå der arbejdes med de anbragte børn og unge. Det er henset til de anbragte børns og unges forskellige behov for socialpædagogisk støtte hensigtsmæssigt, at der er på institutionerne er rum til at arbejde med en bred palette af pædagogiske metoder, men der er et behov for, at de overordnede rammer for den unges anbringelse ensrettes, så der skabes en sammenhæng i indsatsen på tværs af de forskellige institutionstyper.

Det er ministeriets vurdering, at der kan peges på visse krav i forhold til formålet med og kvaliteten af indsatsen over for anbragte børn og unge, herunder kriminalitetstruede unge, der gør sig gældende på tværs af de forskellige institutionstyper. Disse formål bør lovfæstes, så der skabes øget opmærksomhed herpå. Det vil samtidig kunne udgøre et fælles vurderingsgrundlag, som socialtilsynene kan følge op på i det løbende tilsyn med institutionerne.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse (§ 66 b) i kapitel 11 i lov om social service med henblik på at tydeliggøre formålet med indsatsen på institutionerne. Det foreslås, at bestemmelsen fastsætter, at formålet med indsatsen på opholdssteder og døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, er at varetage omsorgen og sikre trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge. Derudover foreslås det, at opholdssteder og døgninstitutioner skal arbejde målrettet med at understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebyggelse af kriminalitet for de anbragte børn og unge.

Formålet er at tydeliggøre, at formålet med anbringelser af børn og unge både er at sikre trivsel og omsorg, og at barnet eller den unge opnår uddannelse og beskæftigelse og en kriminalitetsfri tilværelse som ung og voksen. Opholdsstederne og institutionerne skal således indrette den pædagogiske praksis i overensstemmelse med disse formål.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med § 46, stk. 1, i lov om social service, der angiver formålet med særlig støtte til børn og unge, og uddyber således bl.a., hvad der ligger i at forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Bestemmelsen vil finde anvendelse på opholdssteder og døgninstitutioner, herunder delvis lukkede og sikrede institutioner og delvis lukkede eller særligt sikrede afdelinger, jf. § 66, stk. 1, nr. 5-6, i lov om social service.

Det foreslås videre, at socialtilsynene, som led i varetagelsen af tilsynsopgaven med de delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede

døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, jf. § 4, stk. 1, nr. 2, i lov om socialtilsyn skal indhente oplysninger fra ungekriminalforsorgen.

Ungekriminalforsorgen vil på baggrund af tilsynsforpligtelsen med de børn og unge, der er anbragt efter § 14, jf. § 48 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, have kendskab til disse anbringelsessteder. Det er derfor væsentligt, at ungekriminalforsorgens opfattelse af indsatsen og forholdene for de kriminalitets-truede børn og unge på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service inddrages i den samlede vurdering af anbringelsesstederne. Socialtilsynene vil således påse om delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service har den fornødne kvalitet på baggrund af oplysninger fra både det pågældende anbringelsessted og fra ungekriminalforsorgen samt fra de anbringende kommuner og de anbragte børn og unge.

Der henvises i øvrigt til bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 34 og § 3, nr. 1 og 2.

2.4. Pligt til fastsættelse af husordener på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger og konsekvenser ved overtrædelse af husordener

2.4.1. Gældende ret

Efter § 4, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan lederen af et opholdssted eller en døgninstitution efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen.

Børn og unge, der er anbragt på en institution, som har fastsat en husorden, skal gøres bekendt med denne, jf. § 4, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Husordener bør derfor være nedskrevne.

Ved brud på husordener skal institutionen gå pædagogisk til værks og tale med barnet eller den unge om, hvorfor barnet eller den unge har brudt reglen, og hvordan det kan rettes op.

Husordener kan efter de gældende regler i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kun håndhæves ved brug af fysisk magt, i det omfang de særskilte kriterier herfor er op-

fylt, jf. § 9 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Ved anbringelse uden for hjemmet overtager kommunen den fulde forsørgelse af børnene og de unge. Forældremyndighedsindehaveren kan ikke længere modtage børnetilskud, børnebidrag eller børne- og ungeydelse. Det indebærer, at nogle af de ydelser, som forældre normalt ville give til deres børn, må afholdes af kommunen under anbringelsen. Det gælder f.eks. lommepenge til børnene og de unge. Kommunen må ligeledes sørge for, at børnene eller de unge kan blive forsynet med en passende beklædning under opholdet.

Det er den anbringende kommune, som træffer afgørelse om, hvilke beløb børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, skal have til rådighed i lommepenge og til beklædning. KL udsender én gang årligt vejledende satser for de nævnte ydelser. Beløbene tilpasses barnets eller den unges alder og bør forhøjes ved det 16. år, så den unge endvidere kan betale for visse personlige fornødenheder.

Hensigten med udbetaling af lommepenge mv. er at ligestille anbragte børn og unge med hjemmeboende børn og unge. Det vil desuden kunne bidrage til at give barnet eller den unge en forståelse for, hvordan pengene skal administreres, hvilket kan være med til at forberede barnet eller den unge til på et tidspunkt at skulle bo for sig selv.

I praksis er det anbringelsesstedet, hvor barnet eller den unge bor, der afholder udgifterne som led i driften. Ydelserne udbetales kontant til børnene og de unge.

Der er ikke i dag i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge hjemmel til nedsættelse eller fratagelse af anbragte børn og unges tøj- og lommepenge ved overtrædelse af regler i en husorden.

Hvis et barn eller en ung ved skadevoldende adfærd har pådraget sig et erstatningsansvar efter dansk rets almindelige erstatningsregler, kan erstatningsbeløbet dog efter omstændighederne modregnes i den pågældendes tøj- og lommepenge.

2.4.2. Ministeriets overvejelser

Der er i dag væsentlige forskelle i reglerne og rammerne for anbragte børn og unges ophold på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger.

Der er samtidig stor forskel på, hvordan personalet på institutionerne og afdelingerne socialpædagogisk arbejder med de anbragte børn og unge, når disse handler på en måde, der

ikke er i overensstemmelse med de rammer, der gælder for hverdagen på institutionen.

Manglende fælles regler og rammer kan bl.a. gøre det vanskeligere for kommunerne at finde det rigtige anbringelsessted til et bestemt barn eller en bestemt ung.

Det er samtidig vigtigt, at der i forhold til de anbragte børn og unge skal være fokus på ensartede rammer og regler på tværs af de forskellige institutioner, så det sikres, at barnet eller den unge mødes med en forudsigelig og tryk hverdag, der understøtter, at barnet eller den unge kommer tilbage på rette kurs.

Der er derfor behov for, at de overordnede rammer for de anbragte børn og unges ophold – det vil sige indretningen af hverdagen og weekenden og reglerne for de anbragte børn og unges adfærd – ensrettes på tværs af de respektive institutionstyper, og at der gives personalet bedre mulighed for at reagere på barnets eller den unges adfærd med passende reaktioner, der kan variere i intensitet afhængig af bl.a. barnets eller den unges personlige forhold og overtrædelsens karakter.

Et sådant system vil kunne bidrage til at sikre ro og orden og styrke indsatsen mod euforiserende stoffer, trusler, vold mv. Det kan samtidig understøtte tryghed, trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge ved at sikre, at de mødes af klare rammer og regler og oplever, at brud på de fælles regler bliver mødt med en passende reaktion.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres en pligt for lederen af en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, en sikret døgninstitution og en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service til at fastsætte en skriftlig husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen, jf. lovforslagets § 2, nr. 5 (ny § 4, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge).

Reglerne i husordenen skal altid være båret af saglige hensyn. Reglerne må således ikke gå videre, end hvad hensynet til anbringelsesstedets formål og virke tilsiger og må ikke udgøre en uforholdsmæssig begrænsning i de anbragte børns og unges rettigheder. En husorden kan f.eks. ikke fastsætte regler, der helt afskærer de anbragte børns og unges adgang til f.eks. bevægelsesfrihed, samvær med eller besøg af andre eller til elektronisk kommunikation og medier.

Fastsatte husordener skal som udgangspunkt gælde for alle på anbringelsesstedet, medmindre der er saglige grunde til at gøre forskel. F.eks. kan sengetider afhænge af alder, og der

kan tages særlige hensyn til børn og unge med funktionsnedsættelser.

Reglerne skal endvidere altid tage højde for, at børn og unge med funktionsnedsættelser kan have særlige udfordringer i forhold til at kunne leve op til en husorden. Hvis barnet eller den unge har en kommunikativ eller kognitiv funktionsnedsættelse, skal det derfor sikres, at barnet eller den unge er blevet gjort bekendt med reglerne på en for den enkelte forståelig og tilgængelig måde.

Det foreslås samtidig at give børne- og socialministeren bemyndigelse til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte nærmere regler om indholdet af de lovpligtige husordener, jf. lovforslagets § 2, nr. 7 (ny § 4, stk. 5).

Bemyndigelsesbestemmelsen skal anvendes til at fastsætte nærmere regler om bl.a. retningsgivende tidspunkter for vækning og sengetid i hverdagene og i weekenden, mødepligt til undervisning og andre aktiviteter, god adfærd på fællesarealerne, ro på værelserne i aften- og nattetimerne, regler om besøg, forbud mod indtagelse og besiddelse af alkohol og euforiserende stoffer samt – inden for rammerne af lov om røgfri miljøer – rygeforbud.

Bemyndigelsesbestemmelsen skal endvidere anvendes til at fastsætte nærmere regler om besiddelse og brug af mobiltelefoner på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, herunder regler om at de unge som udgangspunkt skal aflevere deres mobiltelefoner i forbindelse med aktiviteter, der kræver deres fulde opmærksomhed, f.eks. undervisning, psykologsamtaler, andre former for behandling mv.

Husordener på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, skal endvidere indeholde regler om begrænsning i adgangen til ekstern kommunikation på de sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, herunder at de anbragte børn og unges adgang til telefonsamtaler og anden elektronisk kommunikation begrænses til at kunne finde sted på nærmere afgrænsede områder på institutionen og i bestemte tidsrum, og at de anbragte børn og unges egne mobiltelefoner og andet elektronisk kommunikationsudstyr kan afleveres og opbevares under anbringelsen, jf. lovforslagets § 2, nr. 11.

Socialtilsynene vil som led i deres driftsorienterede tilsyn føre tilsyn med anvendelse af reglerne i lov om voksenansvar og vil herunder påse, at de husordener, som skal fastsættes efter den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge overholder de obligatoriske krav, og at der er den nødvendige ensartethed institutionerne imellem.

Det foreslås endvidere, at der indføres hjemmel til, at personalet på en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, en sikret døgninstitution og en særligt sikret afdeling ved et anbragt barns eller en anbragt ungs overtrædelse af reglerne i en husorden, som er fastsat efter stk. 2, kan fastsætte passende reaktioner over for barnet eller den unge, jf. lovforslagets § 2, nr. 7 (ny § 4, stk. 4, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge).

Passende reaktioner kan efter omstændighederne f.eks. omfatte en advarsel, et forbud mod at deltage i bestemte aktiviteter i en periode eller fratagelse af tv eller spillekonsol i en periode.

Reaktionen skal fastsættes ud fra overtrædelsens karakter, institutionstypen og den unges personlige forhold i øvrigt og under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, herunder især proportionalitetsprincippet og mindsteindgrebsprincippet. Det er således væsentligt, at den reaktion, som barnet eller den unge bliver mødt med, står i et rimeligt forhold til overtrædelsens karakter, og at foranstaltningen ikke anvendes, hvis mindre indgribende tiltag er tilstrækkelige.

Endelig foreslås det, at der indføres hjemmel til, at kommunalbestyrelsen, medmindre særlige forhold taler imod det, kan træffe afgørelse om nedsættelse eller fratagelse af lommepenge i en nærmere afgrænset periode, når et barn eller en ung, der er anbragt på en delvis lukket døgninstitution, delvis lukket afdeling på en døgninstitution, sikret døgninstitution eller særligt sikret afdeling har begået grovere eller gentagne overtrædelser af reglerne i en husorden, der er fastsat efter den foreslåede § 4, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Adgangen vil i det væsentlige skulle administreres efter samme principper som modregning ved erstatningsansvar, hvilket betyder, at barnet eller den unge ikke må forhindres i at få hensigtsmæssig beklædning eller dækket visse personlige fornødenheder eller i at lære at administrere egne penge. Det vil således ikke være muligt at fratage børnenes eller de unges samlede tøjpenge og lommepenge i en længere periode, men det vil være muligt at nedsætte beløbet eller fratage hele beløbet i en kortere periode.

Nedsættelse eller fratagelse af beløbet vil endvidere ikke kunne ske, hvis særlige forhold, herunder hensynet til barnets tarv, taler imod, f.eks. hvis barnets eller den unges personlige forhold, herunder bl.a. barnets eller den unges alder, modenhed samt psykiske og fysiske funktionsevne, gør, at det vil være urimeligt eller nedværdigende at nedsætte eller fratage den pågældendes lommepenge. Det vil f.eks. kunne tale imod træk i lommepenge, hvis barnet eller den unge har en betydelig nedsat kognitiv funktionsevne, som gør, at bar-

net eller den unge ikke er i stand til at forstå reglerne i husordenen eller ikke er i stand til at adfærdskorrigere.

Det forudsættes, at adgangen til håndhævelse af regler i husordenen med passende reaktioner eller nedsættelse i eller fratagelse af lommepenge administreres under iagttagelse af bl.a. mindsteindgrebsprincippet og proportionalitetsprincippet, jf. § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 4-9 og 11.

2.5. Tydeliggørelse af reglerne om fysisk magtanvendelse på opholdssteder og døgninstitutioner og øget adgang til fysisk magtanvendelse på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdeling på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger

2.5.1. Gældende ret

Det følger af § 6, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, at personalet på opholdssteder eller døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service fysisk kan guide et anbragt barn eller en ung. Det er efter § 6, stk. 2, en betingelse for fysisk guidning efter stk. 1, at det vurderes at være nødvendigt af hensyn til anbringelsesstedets ansvar for at varetage den daglige omsorg for det anbragte barn eller den anbragte unge eller af hensyn til tryk og trivsel på anbringelsesstedet i tilfælde, hvor barnet eller den unge generer eller udøver chikane over for de øvrige anbragte børn eller unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Ved fysisk guidning forstås fysisk kontakt med barnet eller den unge, f.eks. at den ansatte lægger en hånd på barnets eller den unges skulder for at angive, at barnet eller den unge skal følge med eller standse.

I den fysiske guidning kan barnet eller den unge f.eks. vises bort fra en ophidset situation, før den eskalerer yderligere.

Der er kun tale om fysisk guidning, så længe barnet eller den unge ikke gør fysisk modstand mod f.eks. at blive ført et andet sted hen.

Hvis situationen undervejs ændrer karakter, og barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge eller personalet på anbringelsesstedet, vil personalet kunne anvende fysisk magt efter § 9 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, når betingelserne herfor er opfyldt.

Efter § 9 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan personalet på opholdssteder og døgninstitutioner efter §

66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service fastholde eller føre et anbragt barn eller en ung til et andet opholdsrum, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på institutionen. Formålet med indgrebet er, at barnet eller den unge forhindres i at skade sig selv eller andre.

Fysisk magt kan således anvendes, hvis barnet eller den unge står lige over for eller er i færd med at skade sig selv eller andre.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvis barnet eller den unge pludselig bliver meget vred og reagerer med vold eller fysiske trusler mod personalet eller andre børn og unge, når personalet forsøger at få vedkommende væk fra en konfliktfyldt situation. Det kan også være tilfældet, hvis et barn eller en ung chikanerer et andet barn eller ung i en sådan grad, at der fremprovokeres en konflikt, som kan være optakt til et regulært slagsmål. I så fald kan det være nødvendigt, at personalet anvender fysisk magt for at skille parterne ad.

Magtanvendelse vil kunne være relevant, hvis fysisk guidning efter § 6 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge i de ovenfor nævnte tilfælde ikke virker efter hensigten.

Indgreb efter bestemmelsen skal som al anden magtanvendelse ske under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten må kun ske undtagelsesvis og må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk indsats. Forud for enhver form for magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal personalet afsøge alle muligheder for at opnå barnets eller den unges medvirken til en frivillig foranstaltning. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse anvendes. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal udøves så skånsomt og kortvarigt, som omstændighederne tillader, og med størst mulig hensyntagen til barnets eller den unges personlige integritet. Der skal endvidere ved magtanvendelsen eller indgrebet tages hensyn til andre tilstedeværende, således at der ikke foretages unødigt krænkelser eller ulempe. Fikserende og ydmygende, hånende eller anden nedværdigende behandling er ikke tilladt.

Anvendelse af fysisk magt skal efter § 21 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge registreres og indberettes af anbringelsesstedet til den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold på anbringelsesstedet, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og til det socialtilsyn, der fører

driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn.

2.5.2. Ministeriets overvejelser

Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge regulerer de indgreb, som ansatte på institutioner omfattet af § 66, stk. 1, i lov om social service kan foretage over for de anbragte børn og unge, herunder i hvilke tilfælde der kan anvendes fysisk magt.

Børn og unge, der er anbragt på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, har behov for faste rammer i hverdagen, der skal medvirke til at skabe en forudsigelig hverdag for de anbragte børn og unge til gavn for deres trivsel og udvikling samt medvirke til at forebygge konflikter. Rammerne skal bl.a. også bidrage til at lære de anbragte børn og unge at begå sig i fællesskab med andre og at leve op til forpligtelser, f.eks. i forhold til at kunne varetage en skolegang eller et arbejde.

Det er i den forbindelse vigtigt, at personalet har og anvender de nødvendige redskaber, som kan hjælpe det anbragte barn eller den anbragte unge tilbage på sporet, når barnet eller den unge handler i strid med rammerne for opholdet på anbringelsesstedet.

Det betyder blandt andet, at personalet i nogle tilfælde skal kunne anvende fysisk magt over for barnet eller den unge, når det er nødvendigt.

Der er i dag efter § 9 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge adgang til at anvende fysisk magt over for et anbragt barn eller en anbragt ung, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Der er imidlertid behov for, at der sker en præcisering af den eksisterende adgang til fysisk magtanvendelse i tilfælde, hvor det anbragte barn eller den anbragte unge er til fare for sig selv eller andre.

Herudover bør der – af hensyn til såvel barnet eller den unge selv som til de øvrige anbragte børn og unge – være mulighed for, at personalet kan anvende fysisk magt for at bringe visse overtrædelser af husordenen til ophør.

Formålet hermed er bl.a. at fremme ro og orden på institutionerne, at styrke indsatsen mod euforiserende stoffer, trusler, vold mv. og derved at bidrage til tryghed, trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge. Ordningen varetager

dermed hensynet til bl.a. at forebygge uro og strafbare forhold og til at beskytte andre anbragte børn og unges rettigheder og friheder.

2.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 9 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge nyaffattes. Den foreslåede bestemmelse viderefører og præciserer dels den gældende bestemmelse og giver dels – som noget nyt – personalet på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger mulighed for fysisk magtanvendelse, når et barn eller en ung overtræder bestemmelser i en husorden, som institutionen eller afdelingen har pligt til at fastsætte i medfør af lovens § 4, stk. 2, og magtanvendelsen er nødvendig for at bringe overtrædelsen til ophør.

Det foreslås for det første, at personalet på opholdssteder og døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service ligesom i dag skal kunne anvende fysisk magt i form af at fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum, når barnet eller den unge udviser en adfærd, herunder vedvarende chikane, der er til fare for den pågældende selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Det tydeliggøres i den forbindelse, at adgangen til magtanvendelse også vil kunne være relevant, hvis barnet eller den unge udøver vedvarende chikane af en sådan karakter, at barnet eller den unge vurderes at være til fare for sig selv eller andre, der opholder sig på institutionen. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis et barn eller en ung chikanerer et andet barn eller en anden ung i en sådan grad, at der fremprovokeres en konflikt, som kan være optakt til et regulært slagsmål. I så fald kan det være nødvendigt, at personalet anvender fysisk magt for at skille parterne ad.

Den foreslåede ordning indebærer for det andet, at personalet på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, får adgang til at anvende fysisk magt, når et anbragt barn eller en ung begår overtrædelse af den obligatoriske husorden, og magtanvendelsen er nødvendig for at bringe overtrædelsen til ophør.

Der kan alene anvendes fysisk magt ved overtrædelse af de husordensregler, som lederen af institutionen vil have pligt til at fastsætte efter den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Det vil f.eks. være tilfældet, hvis et barn eller en ung gentagne gange ikke overholder reglerne om ro på værelserne i nattetimerne og om sengetider ved at forlade sit værelse og gå ud på et fællesareal midt om natten. Med forslaget vil personalet i sådanne situationer kunne føre barnet eller den unge ind på barnets eller den unges værelse, forudsat at be-

tingelserne for at anvende fysisk magt i øvrigt er opfyldt, herunder at det i den konkrete situation er proportionalt.

På samme måde vil børn og unge, som konsekvent ikke overholder husordenens bestemmelser om at møde til undervisningen, efter omstændighederne kunne føres hen til undervisningslokalet i institutionen.

Der ændres ikke på de generelle principper for magtanvendelse. Forud for anvendelsen af fysisk magtanvendelse ved overtrædelser af den obligatoriske husorden vil personalet skulle afsøge alle muligheder for at opnå barnets eller den unges frivillige medvirken til en mindre indgribende reaktion. Anvendelse af fysisk magt ved overtrædelser af husordenen vil være den mest indgribende reaktion, og derfor vil personalet – ligesom i dag – være forpligtet til at afsøge alle andre muligheder, før der skrives til fysisk magtanvendelse. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal de i stedet anvendes.

Magtanvendelsen skal således være nødvendig og stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået, hvilket indebærer, at det i almindelighed kun vil være grovere overtrædelser af husordenen, der kan føre til anvendelse af fysisk magt.

Al magtanvendelse skal endvidere være afpasset barnets eller den unges alder, modenhed og funktionsniveau. En bestemt adfærd vil således ikke automatisk medføre en bestemt reaktion. Der vil altid skulle foretages en konkret og individuel vurdering. Magtanvendelsen må alene anvendes for at bringe overtrædelsen af husordenen til ophør og må således ikke anvendes som en sanktion over for barnet eller den unge.

Uanset den foreslåede øgede adgang til fysisk magtanvendelse på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger vil personalet derfor stadig skulle arbejde ud fra en pædagogisk tilgang, der forebygger magtanvendelser, så de så vidt mulig undgås, samt følge op på eventuelle magtanvendelser med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen.

Udvidelsen af adgangen til fysisk magtanvendelse vil gælde alle anbragte børn og unge på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, uanset om de er anbragt på baggrund af en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet eller på andet grundlag, herunder de ca. 25 pct. børn og unge, som er anbragt af sociale årsager, f.eks. pga. selvskadende adfærd. Udviklingen i brugen af magtanvendelse på omfattede institutioner og afdelinger vil derfor indgå i den overordnede evaluering af resultaterne af indsatsene på disse institutioner og afdelinger, der skal gennemføres

når reformen er fuldt implementeret og har virket i en passende periode.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 9.

2.5.4. Forholdet til den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Børnekonventionen

2.5.4.1. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for bl.a. sit privatliv og familieliv og sin korrespondance. Efter bestemmelsens stk. 2 må ingen offentlig myndighed gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund (krav om proportionalitet) af hensyn til bl.a. at forebygge uro eller forbrydelse eller at beskytte andres rettigheder og friheder.

Nyaffattelsen af § 9 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (lovforslagets § 2, nr. 9), indeholder en udvidelse af de gældende magtanvendelsesregler, således at personalet på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger får adgang til at anvende fysisk magt, når et anbragt barn eller en anbragt ung overtræder den obligatoriske husorden, og magtanvendelsen er nødvendig for at bringe overtrædelsen til ophør. Initiativet skal ses i sammenhæng med forslaget om en obligatorisk husorden. Den obligatoriske husorden vil bl.a. indeholde bestemmelser om tidspunkter for vækning og sengetid, mødepligt til undervisning og andre aktiviteter, god adfærd på fællesarealerne, ro på værelserne i aften- og nattetimerne, forbud mod indtagelse og besiddelse af alkohol og euforiserende stoffer og rygeforbud. Som anført i pkt. 2.5.3 vil det f.eks. kunne være relevant at anvende magt, hvis en ung gentagne gange ikke overholder reglerne om ro på værelserne i nattetimerne og om sengetider, og personalet vil i sådanne situationer kunne føre barnet eller den unge ind på sit værelse, forudsat at det i øvrigt konkret vurderes proportionalt. På samme måde vil børn og unge, som konsekvent ikke overholder husordenens bestemmelser om at møde til undervisningen, efter omstændighederne kunne føres hen til undervisningslokalet i institutionen.

EMRK artikel 8 omfatter bl.a. en persons fysiske og psykiske integritet og individets ret til selvbestemmelse. Magtanvendelse over for anbragte børn eller unge, hvorved den pågældende f.eks. fysisk forhindres i at foretage en given handling eller bringes til et andet rum mod vedkommendes vilje, vil således udgøre et indgreb omfattet af EMRK artikel 8.

Formålet med ordningen er bl.a. at fremme ro og orden på institutionerne, at styrke indsatsen mod euforiserende stoffer, trusler, vold mv. og derved at bidrage til tryghed, trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge. Ordningen varetager dermed hensynet til bl.a. at forebygge uro eller forbrydelse og til at beskytte andres rettigheder og friheder.

Det er vurderingen, at ordningen er egnet til at varetage de omtalte hensyn, og at ordningen ikke går videre end nødvendigt.

Der er herved lagt vægt på, at den foreslåede ordning angår overtrædelser af den obligatoriske husorden, og at magtanvendelsen konkret skal være nødvendig for at bringe overtrædelsen til ophør. Der er i den forbindelse lagt vægt på, at der i visse tilfælde af husordensovertrædelser konkret over for hensynet til barnets eller den unges selvbestemmelsesret kan være væsentlige modstående hensyn til barnets eller den unges egen omsorg eller hensynet til de andre anbragte børn og unge.

Der er desuden lagt vægt på, at den foreslåede ordning ikke ændrer de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som vil skulle være opfyldt i forbindelse med al magtanvendelse. Bestemmelsen indebærer, at magtanvendelse kun må finde sted undtagelsesvis og aldrig må erstatte omsorg og socialpædagogisk indsats. Forud for anvendelsen af fysisk magtanvendelse ved overtrædelse af husordenen vil personalet derfor skulle afsøge alle muligheder for at opnå barnets eller den unges frivillige medvirken til en nødvendig foranstaltning.

Magtanvendelsen skal desuden stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse anvendes. Der skal endvidere være proportionalitet mellem den konkrete overtrædelse og den konkrete form for magtanvendelse, hvilket indebærer, at det i almindelighed kun vil være grovere overtrædelser af husordenen, der kan føre til magtanvendelse.

Magtanvendelsen skal endvidere udøves så skånsomt og kortvarigt, som omstændighederne tillader, og med størst mulig hensyntagen til barnets eller den unges personlige integritet. Der skal endvidere ved magtanvendelsen tages hensyn til andre tilstedeværende, så der ikke sker unødige krænkelser eller ulempe. Fikserende og ydmygende, hånende eller anden nedværdigende behandling er ikke tilladt.

Magtanvendelsen må alene anvendes for at bringe overtrædelsen af husordenen til ophør og må således ikke anvendes som en sanktion over for barnet eller den unge.

Endelig er der lagt vægt på, at der sker registrering og indberetning af magtanvendelse til den kommune, der har ansvaret for barnet eller den unge, og til det socialtilsyn, der fører driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet.

Det er på den baggrund vurderingen, at ordningen kan gennemføres inden for rammerne af EMRK artikel 8.

2.5.4.2. Forholdet til Børnekonventionen

Efter FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder (Børnekonventionen) artikel 3, stk. 1, er staterne forpligtet til at sikre, at barnets tarv kommer i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn. Efter stk. 2 er deltagerstaterne forpligtet til at sikre barnet den beskyttelse og omsorg, der er nødvendigt for barnets trivsel under hensyntagen til de rettigheder og pligter, der gælder for barnets forældre, værger eller andre med juridisk ansvar, og staterne skal påtage sig at træffe alle passende lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger med henblik herpå.

Efter Børnekonventionens artikel 16, stk. 1 må intet barn udsættes for vilkårlig eller ulovlig indblanding i sit privat- og familieliv, sit hjem eller sin brevveksling, eller ulovlige angreb på sin ære eller sit omdømme. Efter bestemmelsens stk. 2 har barnet ret til lovens beskyttelse mod sådan indblanding eller sådanne indgreb.

Det er på baggrund af de forhold, der er anført under pkt. 2.5.4.1 om forholdet til EMRK artikel 8, vurderingen, at ordningen ikke er udtryk for vilkårlig eller ulovlig indblanding i barnets eller den unges privatliv mv., og at ordningen kan gennemføres inden for rammerne af Børnekonventionens artikel 3 og 16. Der er herved navnlig lagt vægt på, at ordningen bl.a. har til formål at bidrage til tryghed, trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge og dermed varetager formål, der må anses for væsentlige af hensyn til barnets tarv.

2.6. Begrænsning af adgang til ekstern kommunikation på sikrede døgninstitutioner

2.6.1. Gældende ret

Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge indeholder en række bestemmelser om kontrol med anbragte børn og unges kommunikation med omverdenen og om begrænsning i anbragte børns og unges adgang til ekstern kommunikation.

Det følger af § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, at børn og unge-udvalget uden retskendelse kan træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen under bar-

nets eller den unges ophold på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Afgørelsen træffes for en bestemt periode.

Efter § 18, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge gælder retsplejelovens § 771 og § 772, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt., for unge, der efter retsplejelovens § 765 er anbragt på sikrede døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service.

Det betyder, at retten efter retsplejelovens regler kan bestemme, at unge, der er anbragt i sikrede døgninstitutioner som surrogat for varetægtsfængsling, helt eller delvis afskæres fra kontakt med andre gennem besøg, brevveksling og telefonsamtaler samt anden kommunikation, når kontrollen sker som led i politimæssige foranstaltninger, jf. retsplejelovens § 771 og § 772, stk. 1, 2. pkt. Ved anden kommunikation forstås blandt andet elektronisk kommunikation via mobiltelefon og internet.

Endelig følger det af § 19, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om, at personalet på opholdssteder og døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan foretage indgreb i adgangen til internet og telefon efter § 19, stk. 2 og 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, over for unge over og under 18 år, hvis de pågældende er anbragt på et anbringelsessted i henhold til en strafferetlig dom eller kendelse.

Børn og unge, der er underlagt begrænsninger i eller kontrol med kommunikation efter de nævnte bestemmelser, har ret til ukontrolleret kommunikation med bl.a. advokat eller forsvarer, socialtilsyn mv., jf. § 15, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, § 18, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. retsplejelovens § 772, stk. 2, 1. pkt., § 19, stk. 4, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og § 21 i bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge.

En husorden efter § 4, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge vil endvidere kunne indeholde regler for anvendelse af elektroniske kommunikationsmidler, f.eks. at mobiltelefoni ikke må foregå på fællesarealer. Der kan ikke i husordenen fastsættes regler, der helt afskærer de anbragte børns og unges adgang til elektronisk kommunikation og medier.

2.6.2. Ministeriets overvejelser

Det forhold, at nogle børn og unge, der er anbragt på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, kan være undergivet kontrol med deres kommunikation, mens andre ikke er, kan gøre det vanskeligt dels at sikre håndhævelsen af

kommunikationskontrollen dels at varetage omsorgen og sikkerheden for de anbragte børn og unge.

Der er er således behov for at imødegå at unge anbragt i f.eks. varetægtssurrogat, der er underlagt brev- og telefonkontrol, kommer i besiddelse af mobiltelefoner eller andre elektroniske kommunikationsmidler ved f.eks. at lægge pres på eller true andre anbragte børn og unge.

Det kan skabe utryghed og mistro hos de anbragte børn og unge, hvis de risikerer at blive truet eller overfaldet af andre anbragte børn og unge i forbindelse med, at disse forsøger at komme i besiddelse af f.eks. en mobiltelefon. Dette kan hindre, at børnene og de unge får den ro og tryghed, der typisk er nødvendig for det pædagogiske arbejde med at støtte deres udvikling under anbringelsen.

Endvidere kan det hindre politiets opklaring af kriminalitet, hvis en ung, der er anbragt i varetægtssurrogat, f.eks. har adgang til en mobiltelefon, så den pågældende kan kommunikere med vidner eller andre sigtede i sagen.

Der er på den baggrund behov for, at der fastsættes ensartede regler, der begrænser adgangen til ekstern kommunikation i form af mobiltelefoni og internet mv. på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, således at mobiltelefoni og internet mv. alene må anvendes på afgrænsede områder, f.eks. i bestemte dertil indrettede fællesrum, og i bestemte tidsrum.

En ordning, der begrænser brugen af elektronisk kommunikationsudstyr til bestemte områder og tidsrum, vil kunne beskytte de øvrige anbragte børn og unge mod pression, samtidig med at det bidrager til at sikre, at de unge, der ikke er underlagt særlige regler om kontrol med kommunikation mv., stadig har adgang til at foretage ekstern kommunikation.

2.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny § 15 a i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (lovforslagets § 2, nr. 11).

Med den foreslåede bestemmelse indføres en pligt for lederen af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling til at fastsætte regler, der begrænser de anbragte børn og unges adgang til telefonsamtaler og anden elektronisk ekstern kommunikation til at kunne finde sted på nærmere afgrænsede områder på institutionen. Reglerne skal fastsættes i den husorden, som lederen har pligt til at fastsætte efter den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. lovforslagets § 2, nr. 5.

Reglerne skal således begrænse telefoni mv. til at foregå på nærmere afgrænsede områder på institutionen, herunder f.eks. i fællesrum, der er særligt indrettet til formålet, aflukkede lokaler, eget værelse mv., og i bestemte tidsrum, der som udgangspunkt skal være daglige.

Det foreslås endvidere, at der også skal kunne fastsættes regler om, at de anbragte børn og unge skal aflevere egne mobiltelefoner og andet elektronisk kommunikationsudstyr til personalet, som kan opbevare det under anbringelsen.

Regler om aflevering af kommunikationsudstyr har til formål at sikre, at begrænsningen i de anbragte børns og unges adgang til elektronisk kommunikation kan gennemføres i praksis. Hvis de anbragte børn og unge har egne mobiltelefoner på sig under anbringelsen, kan det være særdeles vanskeligt for personalet at sikre, at der ikke f.eks. foretages opkald på andre tidspunkter og lokaliteter end de i husordenen fastsatte. Dermed bliver det vanskeligt for personalet at beskytte anbragte børn og unge, som ikke er underlagt kommunikationskontrol, mod pression fra andre unge, eller at sikre, at unge anbragt i varetægtssurrogat, som er underlagt kommunikationskontrol af hensyn til efterforskningen af deres straffesag, ikke får adgang til mobiltelefoner.

Ved fastsættelsen af sådanne regler skal der tages højde for, at de anbragte børn og unge, som ikke er underlagt kommunikationskontrol, fortsat skal have adgang til at foretage ekstern kommunikation inden for de fastsatte begrænsninger med hensyn til områder og tidspunkter. Det betyder, at institutionen eller afdelingen skal stille kommunikationsudstyr til rådighed for de anbragte børn og unge.

Der kan ikke fastsættes regler i husordenen, der helt afskærer de anbragte børns og unges adgang til elektronisk kommunikation og medier, ligesom et anbringelsessted heller ikke kan indføre regler om, at breve til eller fra et barn eller en ung skal kontrolleres, eller at en ansat skal lytte med, når barnet eller den unge har kontakt med omverdenen.

Ved fastsættelse af regler i husordenen om tidspunkter og lokaliteter for ekstern kommunikation efter den foreslåede bestemmelse skal der tages højde for, at anbragte børn og unge, som ikke er underlagt kommunikationskontrol efter §§ 15, 18 eller 19, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, skal have adgang til at føre telefonsamtaler og foretage anden elektronisk kommunikation, uden at kommunikationen påhøres eller overvåges af personalet eller andre anbragte børn og unge.

Der skal ligeledes tages højde for, at børn og unge, der er underlagt kontrol med eller er genstand for begrænsning af adgangen til kommunikation efter §§ 15, 18 eller 19 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, skal have adgang til at føre ukontrollerede telefonsamtaler og anden

elektronisk kommunikation med offentlige myndigheder, advokat eller forsvarer mv. i overensstemmelse med de undtagelser, der fremgår af de relevante bestemmelser. Det skal endvidere sikres, at de anbragte børn og unge har mulighed for at henvende sig anonymt til det socialtilsyn, som fører driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet, jf. § 11, stk. 1, i lov om socialtilsyn.

Det foreslås endvidere, at lederen eller dennes stedfortræder skal kunne beslutte, at de fastsatte regler, der begrænser adgangen til eksternt kommunikation, kan fraviges for det enkelte anbragte barn eller den enkelte anbragte unge, når særlige forhold taler herfor, herunder især hensynet til barnets eller den unges tarv. Det kan f.eks. være relevant, hvis et anbragt barn eller en ung vurderes at have behov for hyppig kontakt med forældre eller øvrig familie eller netværk under anbringelsen. Det kan bl.a. være begrundet i barnets eller den unges støttebehov ved anbringelse, eller i pludseligt opståede begivenheder i barnets eller den unges liv under anbringelsen, f.eks. ved sygdom eller dødsfald i familien.

Det forudsættes, at den foreslåede ordning administreres under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, jf. § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, herunder bl.a. proportionalitetsprincippet og mindsteindgrebsprincippet.

Den foreslåede ordning skal ses i sammenhæng med de foreslåede regler om lovpligtig husorden og adgangen til håndhæve reglerne heri med passende reaktioner eller træk i lømpepenge, jf. lovforslagets § 2, nr. 5 og 7-8, og om personalets adgang til magtanvendelse når det er nødvendigt for at bringe en overtrædelse af den lovpligtige husorden til ophør, jf. lovforslagets § 2, nr. 9. De fastsatte regler i husorden om begrænsning af adgangen til elektronisk kommunikation kan således efter omstændighederne håndhæves ved passende reaktioner, træk i lømpepenge eller fysisk magtanvendelse, når betingelserne herfor er opfyldt, og under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, herunder bl.a. proportionalitetsprincippet og mindsteindgrebsprincippet.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 11.

2.6.4. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Børnekonventionen

2.6.4.1. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Efter EMRK artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for bl.a. sit privatliv og familieliv og sin korrespondance. Efter bestemmelsens stk. 2 må ingen offentlig myndighed gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i over-

ensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund (krav om proportionalitet) af hensyn til bl.a. at forebygge uro eller forbrydelse eller at beskytte andres rettigheder og friheder.

Efter EMRK artikel 10, stk. 1, har enhver ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at modtage eller meddele oplysninger eller tanker, uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til landegrænser. Efter bestemmelsens stk. 2 kan udøvelsen af disse frihedsrettigheder kun underkastes sådanne formaliteter, betingelser, restriktioner eller straffebestemmelser, som er foreskrevet ved lov og er nødvendige i et demokratisk samfund (krav om proportionalitet) af hensyn til bl.a. at forebygge uorden eller forbrydelse.

Efter den foreslåede § 15 a (lovforslagets § 2, nr. 11) skal lederen af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling fastsætte regler i den obligatoriske husorden, der begrænser de anbragte børns og unges adgang til telefonsamtaler og anden elektronisk kommunikation til at kunne finde sted på nærmere afgrænsede områder på institutionen – det kan f.eks. være i bestemte dertil indrettede fællesrum – og i bestemte tidsrum. Desuden kan lederen eller dennes stedfortræder beslutte, at de fastsatte regler kan fraviges for det enkelte anbragte barn eller den enkelte anbragte unge, når særlige forhold taler herfor.

En ordning, hvorefter anbragte børn og unge – som ikke i øvrigt er undergivet kommunikationskontrol – kun må anvende eksternt kommunikation som telefoner og anden elektronisk kommunikation, herunder eventuelt vedkommendes egen telefon, i visse nærmere afgrænsede tidsrum og på visse nærmere afgrænsede områder på institutionen, vil kunne indebære et indgreb omfattet af EMRK artikel 8 om retten til privatliv. Ordningen vil efter omstændighederne også kunne udgøre et indgreb i retten til at meddele eller modtage informationer omfattet af EMRK artikel 10 om ytrings- og informationsfrihed.

Formålet med den foreslåede ordning er at sikre håndhævelsen af iværksat kommunikationskontrol og varetagelsen af omsorgen og sikkerheden for de anbragte børn og unge ved at imødegå den situation, at unge anbragt i f.eks. varetægtsurrogat, som er underlagt brev- og telefonkontrol, kommer i besiddelse af mobiltelefoner og har adgang til sociale medier mv. f.eks. ved at lægge pres på andre anbragte børn og unge, der ikke er underlagt samme restriktioner, da det kan vanskeliggøre efterforskningen og stiller de pågældende andre børn og unge i en svær og sårbar situation. Ordningen varetager således hensynet til at forebygge uro eller forbrydelse og hensynet til at beskytte andres rettigheder og friheder.

Det er vurderingen, at ordningen er egnet til at varetage de omtalte hensyn, og at ordningen ikke går videre end nødvendigt.

Der er herved lagt vægt på, at ordningen sætter visse rammer for tid og sted for telefonsamtaler og anden elektronisk kommunikation, men ikke udelukker de anbragte børn eller unge, der ikke er undergivet kommunikationskontrol, fra at have kontakt til familie eller venner via telefon, internet eller på anden elektronisk måde eller fra at meddele eller modtage informationer. Der er i den forbindelse navnlig lagt vægt på, at ordningen indebærer, at vedkommende vil kunne henvises til at foretage telefonsamtaler og lignende i et bestemt fællesrum, i et aflukket lokale, på eget værelse, på et kontor eller lignende, og at det med ordningen forudsættes, at børn og unge, som ikke er underlagt kommunikationskontrol, skal have adgang til at foretage telefonsamtaler og anden kommunikation, uden at kommunikationen påhøres eller overvåges af personalet eller andre anbragte børn og unge.

Der er desuden lagt vægt på, at lederen eller dennes stedfortræder på baggrund af en konkret vurdering kan beslutte, at de fastsatte regler kan fraviges for den enkelte, når særlige forhold taler herfor. Herved forstås især hensynet til barnets eller den unges tarv, f.eks. hvis det vurderes, at vedkommende har særlige behov for hyppig kontakt med forældre, øvrig familie eller netværk. Dette kan bl.a. være begrundet i barnets eller den unges støttebehov ved anbringelsen eller i pludseligt opståede begivenheder i barnets eller den unges liv under anbringelsen, f.eks. ved sygdom eller dødsfald i familien. I sådanne tilfælde kan reglerne fraviges, f.eks. ved at give barnet eller den unge adgang til at foretage opkald på andre tidspunkter eller fra andre lokaliteter end de generelt fastsatte.

Der er endvidere lagt vægt på, at den foreslåede ordning, herunder fastsættelse af regler om tidspunkter for adgang til elektronisk kommunikation i husordenen, skal administreres under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, herunder bl.a. proportionalitetsprincippet og mindsteindgrebsprincippet.

Det er på den baggrund vurderingen, at ordningen kan gennemføres inden for rammerne af EMRK artikel 8 og 10.

2.6.4.2. Forholdet til Børnekonventionen

Efter Børnekonventionen artikel 3, stk. 1, er staterne forpligtet til at sikre, at barnets tarv kommer i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn. Efter stk. 2 er deltagerstaterne forpligtet til at sikre barnet den beskyttelse og omsorg, der er nødvendigt for barnets trivsel under hensyntagen til de rettigheder og pligter, der gælder for barnets forældre, værger eller andre med juridisk ansvar, og staterne skal på-

tager sig at træffe alle passende lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger med henblik herpå.

Efter Børnekonventionens artikel 13, stk. 1, skal barnet have ytringsfrihed. Denne ret omfatter frihed til uanset territoriale grænser at søge, modtage og videregive oplysninger og tanker af enhver art, enten mundtligt, skriftligt eller på tryk i form af kunst eller gennem en hvilken som helst anden udtryksmåde, barnet måtte vælge. Efter bestemmelsens stk. 2 kan udøvelsen af denne ret underkastes visse begrænsninger, men kun sådanne som følger af lovgivningen, og som er nødvendige af hensyn til andres rettigheder eller omdømme eller til beskyttelse af national sikkerhed, offentlig orden (ordre public), folkesundhed eller sædelighed.

Efter Børnekonventionens artikel 16, stk. 1, må intet barn udsættes for vilkårlig eller ulovlig indblanding i sit privat- og familieliv, sit hjem eller sin brevveksling, eller ulovlige angreb på sin ære eller sit omdømme. Efter bestemmelsens stk. 2 har barnet ret til lovens beskyttelse mod sådan indblanding eller sådanne indgreb.

Det er på baggrund af de forhold, der er anført under pkt. 2.6.4.1 om forholdet til EMRK artikel 8 og 10, ligeledes vurderingen, at ordningen ikke er udtryk for vilkårlig eller ulovlig indblanding i barnets eller den unges privatliv mv., og at ordningen kan gennemføres inden for rammerne af Børnekonventionens artikel 3, 13 og 16. Der er herved navnlig lagt vægt på, at ordningen bl.a. har til formål at bidrage til tryghed, trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge og dermed varetager formål, der må anses for væsentlige af hensyn til barnets tarv.

2.7. Adgang til kropsvisitation og gennemøgning af tøj på sikrede døgninstitutioner

2.7.1. Gældende ret

Efter § 16, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan lederen af et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service eller den, der bemyndiges dertil, uden retskendelse beslutte, at der skal foretages en undersøgelse af et anbragt barns eller en anbragt ungs person eller opholdsrum, hvis der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, og besiddelsen medfører, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn ikke kan iagttages.

Efter § 16, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan lederen af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling eller den, der bemyndiges dertil, endvidere uden retskendelse beslutte, at der skal foretages undersøgelse af, hvilke effekter et barn eller en ung, der er anbragt i afdelingen eller på døgninstitutionen, har i sin besiddelse på

sin person, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn iagttages.

Det følger af § 16, stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, at undersøgelse efter stk. 2 kan foretages, når barnet eller den unge anbringes på en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling, før og efter besøg og før og efter fravær fra den sikrede døgninstitution eller særligt sikrede afdeling.

Efter § 16, stk. 5, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan børne- og socialministeren fastsætte nærmere regler om gennemførelsen af en undersøgelse af barnets eller den unges person eller opholdsrum samt effekter taget i bevaring i forbindelse hermed.

Undersøgelse af et anbragt barns eller en anbragt ungs person er nærmere defineret i §§ 16 og 17 i bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Det følger af bekendtgørelsens § 16, stk. 2, at inden en undersøgelse af et barns eller en ungs person eller opholdsrum efter § 16, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge foretages, har barnet eller den unge ret til at få oplyst grunden til, at undersøgelsen iværksættes, medmindre særlige omstændigheder taler imod dette.

Det følger af bekendtgørelsens § 16, stk. 3, at der altid skal deltage mindst to ansatte ved undersøgelsen af barnets eller den unges person eller opholdsrum efter § 16, stk. 1 eller 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Hvis særlige omstændigheder gør det nødvendigt, kan undersøgelsen dog gennemføres af en enkelt ansat. Der må ikke være andre børn og unge til stede under undersøgelsen af barnets eller den unges person.

Det følger af bekendtgørelsens § 17, stk. 1, at der ved undersøgelse af barnets eller den unges person menes indgreb, hvor der ikke sker nogen indtrængen i det menneskelige legeme eller nogen egentlig beføling af legemet. Der må alene foretages klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko. Institutionens personale kan dog kræve, at barnet eller den unge tager sit overtøj, hovedbeklædning og sko af.

Undersøgelsen af, hvilke effekter barnet eller den unge har i sin besiddelse på sin person, må kun undtagelsesvis foretages og overværes af personer af et andet køn end barnet eller den unge, jf. § 17, stk. 2.

2.7.2. Ministeriets overvejelser

Børn og unge, der anbringes på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger har ofte meget komplekse problemer. Det drejer sig bl.a. om kriminalitet, misbrug, psykiatri-

ske diagnoser, psykiske lidelser samt selvskadende eller udadreagerende adfærd.

Det er i dag en udfordring for flere sikrede døgninstitutioner at forhindre, at våben og euforiserende stoffer forekommer på stedet. Det fremgår bl.a. af Ankestyrelsens rapport fra 2018 om den pædagogiske praksis på sikrede døgninstitutioner.

Indsmuglingen af euforiserende stoffer er en trussel for sikkerheden på institutionerne. Der kan således opstå et utrygt miljø med pression, handel med stoffer og misbrug. Indtagelse af euforiserende stoffer kan endvidere skade de enkelte anbragte børn eller unge. Det kan samtidig hindre den pædagogiske indsats på stederne, som kan have til formål at få de anbragte børn og unge ud af en kriminel løbebane og understøtte deres muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Indsmuglingen af våben udgør på samme måde en trussel for sikkerheden på institutionerne – både i forhold til den konkrete brug af våben til at skade sig selv eller andre på institutionen, herunder personalet – men også i forhold til eventuel handel med våben.

Der er på den baggrund et behov for at styrke indsatsen mod indsmugling af våben og euforiserende stoffer.

Det er afgørende, at personalet på de sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger har de nødvendige redskaber til at hindre indsmuglingen.

Den eksisterende mulighed for at foretage undersøgelse af et barns eller en ungs person med klap uden på tøjet vil ikke altid være tilstrækkelig, idet det er muligt for barnet eller den unge at gemme mindre effekter på kroppen eller i tøjet, uden at det kan afsløres. Det medfører risiko for, at der flourer ikke-tilladte effekter som knive, barberblade, euforiserende stoffer mv., som i værste fald kan være til egentlig fare for de andre anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på institutionen.

En udvidet adgang til at undersøge de anbragte børn og unge vil i højere grad gøre det muligt at opdage forsøg på indsmugling af euforiserende stoffer, våben eller lignende.

2.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det præciseres i bemærkningerne til § 16, stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, at undersøgelse efter § 16, stk. 2, også kan foretages, når f.eks. et anbragt barn fra en sikret afdeling har opholdt sig sammen med et anbragt barn fra en delvis lukket afdeling på samme institution.

Der er alene tale om en præcisering af § 16, stk. 3, idet det nævnte eksempel må antages allerede at være omfattet af bestemmelsen, idet samværet enten vil have fundet sted under et besøg på eller et fravær fra institutionen.

Samtidig foreslås det at lovfæste, at der ved undersøgelse af et barns eller en ungs person efter § 16, stk. 1 eller 2, må foretages klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko. Personalet kan kræve, at barnet eller den unge tager sit overtøj, hovedbeklædning og sko af.

Det foreslås endelig, at der ved undersøgelser af et anbragt barns eller en anbragt ungs person på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede døgninstitutioner, må ske kropsvisitation i form af undersøgelse af kroppens overflader samt gennemsøgning af tøjet, og at personalet i den forbindelse kan kræve, at barnet eller den unge tager sit tøj af.

Den udvidede adgang til kropsvisitation vil bidrage til at sikre, at der ikke indsmugles våben, euforiserende stoffer, mobiltelefoner mv. på institutionen eller afdelingen.

Undersøgelse af et barns eller en ungs person skal altid gennemføres under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, jf. § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Undersøgelsen skal således stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse anvendes. Undersøgelsen skal udøves så skånsomt og kortvarigt, som omstændighederne tillader, og med størst mulig hensyntagen til barnets eller den unges personlige integritet. Der skal endvidere tages hensyn til andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødige krænkelser eller ulemper. Fiksering og ydmygende, hånende eller anden nedværdigende behandling er ikke tilladt.

Det vil altid bero på en konkret og individuel vurdering, om det er nødvendigt at foretage en undersøgelse af et anbragt barns eller ungs person, og i givet fald hvilken form for undersøgelse der vil være proportional at gennemføre i det enkelte tilfælde. Såfremt det er muligt at foretage undersøgelse af barnet eller den unge ved hjælp af tekniske eller elektroniske hjælpemidler, der er mindre indgribende, bør dette ske. Det kan f.eks. være ved brug af metaldetektorer, scanere og lignende. Det vil i så fald ikke være nødvendigt med fuld afklædning.

Klæder barnet eller den unge sig af, så kroppens overflader er fuldt synlige, vil det tilsvarende som udgangspunkt ikke være nødvendigt med berøring af kroppen for at lokalisere eventuelle genstande.

Det er væsentligt, at der ved vurderingen af, om der er grundlag for at foretage en undersøgelse, og hvordan den i

givet fald bør gennemføres, tages særligt hensyn til bl.a. børn og unge, der har været udsat for vold eller seksuelle overgreb under opvæksten, og for hvem afklædning og berøring kan opleves særligt voldsomt. Hvis det i disse tilfælde skønnes nødvendigt med fuld afklædning og/eller eventuel berøring af kroppens overflader, bør der i lyset af indgrebets karakter altid deltage to ansatte af samme køn som barnet eller den unge af hensyn til omsorgen for barnet eller den unge og af hensyn til retssikkerheden for barnet eller den unge og de ansatte.

De eksisterende regler om gennemførelse af undersøgelse af barnets eller den ungs person i bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge forudsættes opretholdt.

Undersøgelser af anbragte børn og unge vil lige som efter de gældende regler skulle registreres og indberettes efter § 21, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 12 og 13.

2.7.4. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Børnekonventionen

2.7.4.1. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for bl.a. sit privatliv og familieliv og sin korrespondance. Efter bestemmelsens stk. 2 må ingen offentlig myndighed gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund (krav om proportionalitet) af hensyn til bl.a. at forebygge uro eller forbrydelse eller at beskytte andres rettigheder og friheder.

Forslaget til § 16, stk. 5, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (lovforslagets § 2, nr. 13) indeholder en udvidelse af de gældende regler om undersøgelse af anbragte børns og ungs person på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, således at der udover klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko samt afklædning af overtøj, hovedbeklædning og sko må ske kropsvisitation i form af undersøgelse af kroppens overflader, hvor der ikke sker nogen indtrængning i det menneskelige legeme. Forslaget indebærer, at personalet kan kræve, at barnet eller den unge tager sit tøj af, og at personalet kan gennemsøge tøjet.

Der ændres med ordningen ikke på, hvornår der kan ske undersøgelse. Kropsvisitation kan således – som efter de gældende regler om undersøgelse af de anbragte børns og ungs person i § 16, stk. 1-3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge – foretages, hvis der er bestemte grunde til at

antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, og besiddelsen medfører, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn ikke kan iagttages, og når barnet eller den unge anbringes, før og efter besøg og før og efter fravær fra institutionen, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn iagttages.

En undersøgelse af et anbragt barns eller en anbragt ungs person, herunder ved afklædning, udgør et indgreb i retten til privatliv efter EMRK artikel 8.

Formålet med den foreslåede ordning er at styrke indsatsen mod indsmugling af våben og euforiserende stoffer på de sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger. Ordningen varetager dermed hensynet til bl.a. at forebygge uro eller forbrydelse og hensynet til at beskytte andres rettigheder og friheder.

Det er vurderingen, at ordningen er egnet til at varetage de omtalte hensyn, og at ordningen ikke går videre end nødvendigt.

Der er herved lagt vægt på, at der i praksis er udfordringer med at forhindre farlige genstande eller euforiserende stoffer på de sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, og at de gældende regler for undersøgelse af anbragte børns og ungs person er utilstrækkelige, fordi det er muligt at gemme mindre effekter på kroppen, uden at det kan afsløres. Tilstedeværelsen af f.eks. våben eller euforiserende stoffer medfører risiko for de anbragte børn og unge samt personalet og vanskeliggør opretholdelsen af et trygt og sikkert miljø og den pædagogiske indsats. Det vurderes derfor, at der er behov for at styrke indsatsen mod indsmugling af bl.a. våben og euforiserende stoffer, og at den udvidede adgang til at undersøge de anbragte børn og unge er egnet hertil.

Der er i den forbindelse desuden lagt vægt på, at de foreslåede regler er afgrænset til at gælde for sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, hvor der anbringes børn og unge med meget komplekse problemer, som f.eks. kriminalitet, misbrug, psykiatriske diagnoser, psykiske lidelser samt selvskadende eller udadreagerende adfærd, og at disse børn og unge har et vidtgående støttebehov.

Der er endvidere lagt vægt på, at kropsvisitation ligesom andre undersøgelser af en person kun må finde sted i nærmere afgrænsede tilfælde, herunder når der er bestemte grunde til at antage, at vedkommende er i besiddelse af effekter, og besiddelsen medfører, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn ikke kan iagttages, og når vedkommende anbringes, før og efter besøg og før og efter fravær fra institutionen, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn iagttages. Kropsvisitation må således alene finde sted, når det er konkret indiceret eller i forbindelse med situationer, hvor der generelt er risiko for,

at der kan være medbragt ikke-tilladte eller ulovlige effekter, hvis dette er nødvendigt for at sikre, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn iagttages.

Der er desuden lagt vægt på, at foretagelse af kropsvisitation skal ske under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, hvilket indebærer, at kropsvisitationen skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse anvendes. Hvis det er muligt at foretage undersøgelse af en person med tekniske eller elektroniske hjælpemidler, der er mindre indgribende, f.eks. ved brug af metaldetektorer, scannere og lignende, skal dette ske.

Undersøgelsen skal desuden foretages så skånsomt og kortvarigt, som omstændighederne tillader, og med størst mulig hensyntagen til barnets eller den ungs personlige integritet. Der skal endvidere tages hensyn til andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelser eller ulempe. Det er i den forbindelse i § 16, stk. 3, og § 17, stk. 2, i bekendtgørelsen om voksenansvar for anbragte børn og unge fastsat, at der ikke må være andre børn og unge til stede under undersøgelsen, og at undersøgelsen af, hvilke effekter barnet eller den unge har i sin besiddelse på sin person, kun undtagelsesvis må foretages og overværes af personer af et andet køn end barnet eller den unge.

Endelig er der lagt vægt på, at der sker registrering og indberetning af personundersøgelser til den kommune, der har ansvaret for barnet eller den unge, og til det socialtilsyn, der fører driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet.

Det er på den baggrund vurderingen, at ordningen kan gennemføres inden for rammerne af EMRK artikel 8.

2.7.4.2. Forholdet til Børnekonventionen

Efter Børnekonventionens artikel 3, stk. 1, er staterne forpligtet til at sikre, at barnets tarv kommer i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn. Efter stk. 2 er deltagerstaterne forpligtet til at sikre barnet den beskyttelse og omsorg, der er nødvendigt for barnets trivsel under hensyntagen til de rettigheder og pligter, der gælder for barnets forældre, værger eller andre med juridisk ansvar, og staterne skal påtage sig at træffe alle passende lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger med henblik herpå.

Efter Børnekonventionens artikel 16, stk. 1, må intet barn udsættes for vilkårlig eller ulovlig indblanding i sit privat- og familieliv, sit hjem eller sin brevveksling, eller ulovlige angreb på sin ære eller sit omdømme. Efter bestemmelsens stk. 2 har barnet ret til lovens beskyttelse mod sådan indblanding eller sådanne indgreb.

Det er på baggrund af de forhold, der er anført under pkt. 2.7.4.1 om forholdet til EMRK artikel 8, ligeledes vurderingen, at ordningen ikke er udtryk for vilkårlig eller ulovlig indblanding i barnets eller den unges privatliv mv., og at ordningen kan gennemføres inden for rammerne af Børnekonventionens artikel 3 og 16. Der er herved navnlig lagt vægt på, at ordningen bl.a. har til formål at bidrage til trykthed, trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge og dermed varetager formål, der må anses for væsentlige af hensyn til barnets tarv.

2.8. Tv-overvågning af indendørs fællesarealer og døral- armer til værelserne

2.8.1. Gældende ret

2.8.1.1. Tv-overvågning af fællesområder

Der er ikke i dag hjemmel til anvendelse af obligatorisk tv-overvågning på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger omfattet af § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service.

Tv-overvågning er reguleret i lov om tv-overvågning. Ved tv-overvågning forstås vedvarende eller regelmæssigt gentagen personovervågning ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat, jf. lovens § 1, stk. 2, 1. pkt. Lovens regler om tv-overvågning finder tilsvarende anvendelse på opsætning af et sådant apparat med henblik på overvågning, jf. § 1, stk. 2, 2. pkt.

Det følger af lovens § 3 a, stk. 1, at offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af steder og lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, ved skiltning eller på anden tydelig måde skal give oplysning herom.

I tillæg til skiltning eller anden tydelig oplysning om overvågningen gælder databeskyttelsesforordningens artikel 14 og databeskyttelseslovens § 22, jf. § 3 b i lov om tv-overvågning. Ved tv-overvågning vil der således også skulle gives oplysning efter databeskyttelsesforordningens regler. Det betyder, at der som udgangspunkt skal gives en meddelelse til de personer, der gøres til genstand for tv-overvågningen. Meddelelsen skal indeholde de oplysninger, som følger af forordningens artikel 14, stk. 1 og 2. Tidspunktet for, hvornår meddelelse om overvågningen skal gives, følger af forordningens artikel 14, stk. 3.

Politidirektøren kan i medfør af § 4 a i lov om tv-overvågning henstille, at offentlige myndigheder foretager tv-overvågning i overensstemmelse med gældende lovgivning. Politidirektøren kan endvidere meddele offentlige myndigheder, som foretager eller planlægger at iværksætte tv-over-

vågning efter gældende lovgivning, pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd, film eller lignende samt med hensyn til opbevaringen af sådanne optagelser, jf. § 4 b i lov om tv-overvågning.

Det følger af § 4 c, stk. 1, i lov om tv-overvågning, at billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i forbindelse med tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed kun må videregives, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke, videregivelsen følger af lov eller sker til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed.

Ved billed- og lydoptagelser forstås såvel stillbilleder som levende billeder med tilhørende optagelse af lyd. Bestemmelsen omfatter også billeder uden lyd og efter omstændighederne lyd uden billeder optaget med tv-overvågning.

For personoplysninger videregivet til brug for politiets efterforskning vil lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger finde anvendelse for politiets behandling af personoplysningerne.

Billed- og lydoptagelser som nævnt i § 4 c, stk. 1, skal som udgangspunkt slettes senest 30 dage efter, at de er foretaget, jf. § 4 c, stk. 4.

Datatilsynet fører tilsyn med enhver behandling af personoplysninger omfattet af § 4 c, jf. § 4 e i lov om tv-overvågning.

Overtrædelse af § 1, § 3 a, stk. 1, og § 4 b i lov om tv-overvågning straffes med bøde, jf. § 5, stk. 1 og 2.

De delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner samt særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service kan etableres og drives af en kommune, jf. § 4 i lov om social service, eller af en region efter aftale med kommunalbestyrelsen i regionen, jf. § 5, stk. 1, nr. 4, jf. § 66, stk. 3, i lov om social service. Institutionstyperne kan således udelukkende etableres og drives af det offentlige.

På delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger kan der i perioder ske tilbageholdelse i form af aflåsning af yderdøre og vinduer, jf. bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge § 4, stk. 1 og 2.

På sikrede døgninstitutioner samt særligt sikrede afdelinger er det tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst, jf. bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge § 5, stk. 2.

Institutionstyperne er således kendetegnet ved, at der ikke er almindelig adgang for offentligheden på de afdelinger (i nogle tilfælde hele institutionen), der er delvis lukkede eller sikrede. Dog vil der ud over de anbragte børn og unge være personalet, for hvem institutionen er en arbejdsplads, samt udefrakommende psykologer, læger og andre fagpersoner, der har deres daglige gang på stedet i forbindelse med udredning eller behandling af de anbragte børn og unge, ligesom børnene og de unge i en vis udstrækning har adgang til besøg fra udefrakommende.

2.8.1.2. Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven

Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven gælder bl.a. for behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og for ikke-automatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Det følger af artikel 6, stk. 1, i databeskyttelsesforordningen, at almindelige personoplysninger kun må behandles, herunder indsamles og videregives, hvis mindst ét af de i artikel 6, stk. 1, litra a-f, nævnte forhold gør sig gældende.

Behandlingen er f.eks. lovlig, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse, eller hvis behandlingen henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, jf. artikel 6, stk. 1, litra e.

Ifølge forordningens artikel 6, stk. 2, kan medlemsstaterne opretholde eller indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen af forordningens bestemmelser om behandling med henblik på overholdelse af stk. 1, litra c og e, ved at fastsætte mere specifikke krav til behandling og andre foranstaltninger for at sikre lovlig og rimelig behandling, herunder for andre specifikke databehandlingssituationer som omhandlet i forordningens kapitel IX.

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 3, der fastsætter nærmere betingelser for at anvende artikel 6, stk. 2, at grundlaget for behandling i henhold til stk. 1, litra c og e, skal fremgå af EU-retten eller af medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt.

Efter databeskyttelsesforordningen er det således muligt at opretholde og indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen i forbindelse med artikel 6, stk. 1, litra c og e, vedrørende behandling på baggrund af en retlig forpligtelse eller i samfundets interesse.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, gælder et almindeligt forbud mod behandling af personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filoso-

fisk overbevisning, fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering. Efter artikel 9, stk. 2, må sådanne personoplysninger dog behandles, såfremt et af de i artikel 9, stk. 2, litra a-j, nævnte forhold gør sig gældende. Behandling er f.eks. lovlig, hvis den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke til behandlingen, eller hvis behandling er nødvendig for, at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. artikel 9, stk. 2, litra a og f. Behandling kan også finde sted, hvis behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende interesser og rettigheder, jf. artikel 9, stk. 2, litra g.

Efter databeskyttelseslovens § 8 må den offentlige forvaltning ikke behandle oplysninger om strafbare forhold, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver. Oplysninger om strafbare forhold må som udgangspunkt ikke videregives. Videregivelse kan dog ske, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen, videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundes hemmeligholdelse, herunder hensynet til den oplysningen angår, videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, eller videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en persons eller virksomheds opgaver for det offentlige. Det er således en forudsætning for den offentlige forvaltnings lovlige behandling af oplysninger om strafbare forhold, at et nødvendighedskriterium er opfyldt.

For så vidt angår politi og anklagemyndigheden giver det ikke umiddelbart anledning til tvivl om, hvornår det er nødvendigt at behandle oplysninger om strafbare forhold. Det samme gør sig gældende for andre myndigheder end politi og anklagemyndigheden, som efter lovgivningen fører tilsyn med bestemte retsområder, hvor overtrædelse af reglerne er strafsanktioneret, og hvis behandlingen af oplysninger om strafbare forhold er nødvendig for udførelsen af tilsynet og de dermed forbundne opgaver. Dette kan f.eks. være ved indgivelse af en politianmeldelse mv.

De grundlæggende principper i forordningens artikel 5 skal altid iagttages ved behandling af personoplysninger. Det følger bl.a. heraf, at personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede. Endvidere skal personoplysninger indsamles til legitime formål og må ikke viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål. Herudover skal personoplys-

ninger være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles.

Det bemærkes, at de øvrige bestemmelser i databeskyttelsesforordningen, f.eks. reglerne om pligter for en dataansvarlig og databehandler, gælder for behandling af personoplysninger inden for rammerne af lov om tv-overvågning. Det samme gælder reglerne efter databeskyttelsesloven. Reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven skal således iagttages, når personoplysninger behandles efter disse bestemmelser.

2.8.1.3. Døralarmer til værelserne

Der findes ikke i dag en generel hjemmel til anvendelse af alarm- eller pejlesystemer på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger omfattet af § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service.

Efter § 17, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan kommunalbestyrelsen – efter ansøgning fra et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service – i særlige tilfælde træffe afgørelse om for en begrænset periode at anvende personlige alarm- og pejlesystemer over for anbragte børn og unge, der har betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne. Det er en betingelse herfor, at der er risiko for, at barnet eller den unge ved at forlade anbringelsesstedet vil skade sig selv eller andre, at det personlige alarm- eller pejlesystem kan bidrage til at afværge denne risiko, og at forældremyndighedsindehaveren har givet samtykke til anvendelsen af det personlige alarm- eller pejlesystem.

2.8.2. Ministeriets overvejelser

På delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger anbringes børn og unge med meget komplekse problemer. Det drejer sig bl.a. om kriminalitet, misbrug, psykiatriske diagnoser, psykiske lidelser samt selvskadende eller udadreagerende adfærd.

Institutionerne og afdelingerne oplever i dag, at der opstår situationer, hvor et anbragt barn eller en anbragt ung udgør en fare for de øvrige anbragte børn og unge, for personalet eller for sig selv. I lyset af målgruppens vidtgående støttebehov kan der opstå situationer, hvor børnenes og de unges eller personalets tryghed og sikkerhed er i fare.

Derfor er der behov for at styrke sikkerheden i dagligdagen på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, så indsatsen over for de anbragte børn og

unge kan ske under trygge rammer. Det er således vigtigt, at institutionerne har de rette redskaber, som kan hjælpe med at sikre, at børnene og de unge ikke udsættes for vold eller trusler under anbringelsen eller udsætter sig selv eller andre for fare.

Anvendelse af teknisk udstyr såsom tv-overvågning af indendørs fællesarealer og døralarmer til værelserne vil gøre det muligt i højere grad at forhindre, at de anbragte børn eller unge udsætter sig selv eller andre for fare.

Det vil endvidere forbedre mulighederne for at forhindre indsmugling og indtagelse af euforiserende stoffer.

Tv-overvågning vil kunne sikre tryghed for de anbragte børn og unge samt personalet og andre, der har deres gang på institutionerne.

Den øgede sikkerhed og tryghed vil endvidere bidrage til, at der skabes bedre rammer for, at personalet kan arbejde pædagogisk med de anbragte børn og unge, som i sikre og trygge rammer bedre kan få den nødvendige ro til at indgå i den pædagogiske behandling.

Endelig vil tv-overvågningen kunne være med til at sikre eventuelt bevismateriale i tilfælde af begået kriminalitet.

Opsætning af døralarmer til værelserne vil endvidere forbedre personalets muligheder for hurtigt at følge op på, om der foregår uhensigtsmæssigheder såsom forsøg på rømning eller sammenstød mellem de anbragte børn og unge og i givet fald nå at gribe ind og afværge det i tide.

2.8.3. Den foreslåede ordning

2.8.3.1. Tv-overvågning på fællesarealer

Det foreslås, at indendørs fællesarealer på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger skal overvåges.

Forslaget fastsætter en pligt til at opsætte tv-overvågningsudstyr på de indendørs fællesarealer på de omhandlede institutionstyper. Der skal foretages overvågning døgnet rundt.

Personalet skal kun gennemse tv-overvågningen, når der er konkret grundlag herfor.

Ved indendørs fællesarealer forstås fælles indendørs områder, hvor de anbragte børn og unge i almindelighed vil tage ophold, herunder f.eks. tv-stue, køkken mv.

Fælles toiletter, omklædningsrum mv. er ikke omfattet af pligten til tv-overvågning.

Da institutionerne alene kan etableres og drives af en kommune eller en region, jf. § 4 og § 5, stk. 1, nr. 4, samt § 66, stk. 3, i lov om social service og udgør en arbejdsplads for personalet, er de som offentlige myndigheder, uanset at der ikke er almindelig offentlig adgang, omfattet af § 3 a, stk. 1, i lov om tv-overvågning, hvorefter der ved skiltning eller på anden tydelig måde skal gives oplysning om, at der foretages tv-overvågning.

Endvidere vil der i medfør af § 3 b i lov om tv-overvågning skulle gives oplysning om tv-overvågningen efter databeskyttelsesforordningens regler, hvilket betyder, at der som udgangspunkt skal gives meddelelse om overvågningen til hver enkelt ansat og de børn og unge, der er anbragt på institutionen eller afdelingen. Meddelelsen skal indeholde de oplysninger, som følger af forordningens artikel 14, stk. 1 og 2. Tidspunktet for, hvornår meddelelse om overvågning skal gives, følger af forordningens artikel 14, stk. 3. Meddelelse må dog antages at skulle gives, inden tv-overvågningen påbegyndes, jf. herved Datatilsynets tidligere gældende praksis om god databehandlingsskik på tv-overvågningsområdet, som forventes videreført inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen. Såfremt udefrakommende psykologer, læger og andre fagpersoner i forbindelse med udredning af eller behandling af de anbragte børn eller unge har deres gang på den del af institutionerne, der er tv-overvåget, må det antages, at disse fagpersoner også skal orienteres. Tilsvarende gælder for besøgende til de anbragte børn og unge samt kommunale sagsbehandlere, tilsynsmedarbejdere mv.

Det er den regionale eller kommunale driftsherre af institutionerne, der i medfør af reglerne i databeskyttelsesforordningen er dataansvarlig for behandling af personoplysninger, der finder sted som følge af tv-overvågningen, og som dermed er ansvarlig for iagttagelsen af de registreredes rettigheder.

Tv-overvågningen kan aldrig erstatte personalets mulighed for selv at holde øje med de anbragte børns og unges adfærd, herunder også at fornemme, hvis der f.eks. er optræk til uro. Tv-overvågning er alene et supplement til personalets opmærksomhed over for de anbragte børn og unge, når de opholder sig samlet på de indendørs fællesarealer. Det er derfor vurderingen, at der kun sjældent vil være behov for at gennemse og eventuelt videregive overvågningsoptagelser, og det er derfor hensigten, at optagelserne alene lagres i en afgrænset periode.

Videregivelse af personoplysninger, der hidrører fra tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed, vil skulle ske i overensstemmelse med § 4 c i lov om tv-overvågning.

Det følger af § 4 c, stk. 1, at billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i forbindelse med tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed kun må videregives, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke, videregivelsen følger af lov eller sker til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed.

Ved billed- og lydoptagelser forstås såvel stillbilleder som levende billeder med tilhørende optagelse af lyd. Bestemmelsen omfatter også billeder uden lyd og efter omstændighederne lyd uden billeder optaget med tv-overvågning.

Samtykkekravet svarer til, hvad der gælder for offentlige myndigheders videregivelse af oplysninger om strafbare forhold efter bestemmelserne i databeskyttelseslovens § 8, stk. 2. Udtrykkeligt samtykke skal således forstås på samme måde som samtykkekravene i databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 11, og artikel 7. Samtykkekravet indebærer, at der skal indhentes samtykke fra samtlige de personer, der er på optagelsen. I tilfælde, hvor der er flere personer på optagelsen, skal der således foreligge samtykke fra dem alle. I modsat fald må den dataansvarlige enten begrænse videregivelsen til den del af optagelsen, hvor de personer, som har givet samtykke fremgår eller foretage anonymisering af den eller de personer, som den dataansvarlige ikke har kunnet få samtykke fra. Anonymisering kan f.eks. ske ved billedbeskæring.

For personoplysninger videregivet til brug for politiets efterforskning vil lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger finde anvendelse for politiets behandling af personoplysningerne.

Efter § 4 c, stk. 4, i lov om tv-overvågning skal optagelser efter § 4 c, stk. 1, slettes senest 30 dage efter, at optagelserne er foretaget. 30-dagesfristen skal bl.a. ses i lyset af, at det for efterforskningen af visse former for kriminalitet i praksis kan være nødvendigt at have adgang til optagelser, som ligger en vis kortere periode forud for selve det tidspunkt, hvor kriminaliteten er begået. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor en anbragt ung forud for en kriminel handling har foretaget forberedelser hertil.

Bestemmelsen giver som anført i alle tilfælde ret til opbevaring af optagelser i 30 dage, men samtidig tilsiger almindelige databeskyttelseshensyn, at der sker sletning på et tidligere tidspunkt, hvis den dataansvarlige vurderer, at der ikke er behov for yderligere opbevaring.

Slettefristen i § 4 c, stk. 4, omfatter kun billed- og lydoptagelser. Bestemmelsen er derfor ikke til hinder for, at den dataansvarlige opbevarer andre oplysninger end billed- og lydoptagelser – f.eks. skriftlige notater om optagelsen – i et længere tidsrum. For sådanne oplysningers vedkommende

vil databeskyttelsesforordningens almindelige sletningsregel i artikel 5, stk. 1, litra e, finde anvendelse.

Datatilsynet fører tilsyn med enhver behandling af personoplysninger omfattet af § 4 c i lov om tv-overvågning.

Overtrædelse af § 1, § 3 a, stk. 1, og § 4 b i lov om tv-overvågning straffes med bøde, jf. § 5, stk. 1 og 2.

Indførelse af en pligt til tv-overvågning vil medføre, at der vil ske en behandling af personoplysninger omfattet af databeskyttelsesloven.

Det er forventningen, at der i den forbindelse som udgangspunkt alene vil ske behandling af ikke-følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6.

Det vurderes, at den foreslåede bestemmelse udgør en national særregel for behandling af ikke-følsomme personoplysninger, og at der er mulighed for at indføre denne i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og dennes rammer for særregler om behandling af personoplysninger.

Såfremt der helt undtagelsesvist skulle ske behandling af følsomme personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, vurderes det, at behandlingen på baggrund af formålet med overvågningen – at forebygge kriminalitet og øge sikkerheden på institutionerne – er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser. Det vurderes endvidere, at afgrænsningen af indendørs fællesområder, som bl.a. ikke omfatter toiletter, omklædningsrum mv., sikrer, at tv-overvågningen står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.

I det omfang, at der vil ske behandling af oplysninger om strafbare forhold, som reguleret i § 8 i databeskyttelsesloven, vurderes det, at behandlingen vil være nødvendig for at kunne politianmelde de begåede strafbare forhold, jf. lovforslagets § 2, nr. 15, om pligt til at anmelde personfarlig kriminalitet begået på institutionen, og for politiets behandling heraf i medfør af lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger.

Det vurderes endvidere, at den foreslåede bestemmelse kan indføres inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 5, herunder stk. 1, litra c, hvorefter personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles.

Det bemærkes i den forbindelse, at de øvrige bestemmelser i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven også skal iagttages, når personoplysninger behandles efter den foreslåede bestemmelse.

Administrationen af den obligatoriske tv-overvågning af indendørs fællesarealer vil endvidere indgå i Socialtilsynets løbende tilsyn med institutionerne og deres anvendelse af reglerne i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, jf. § 22 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

2.8.3.2. Døralarmer til værelserne

Det foreslås, at der på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger skal være en døralarm ved indgangen til de anbragte børns og unges værelser.

Alarmerne skal kunne registrere, om nogen går ind eller ud ad dørene, men ikke hvem det er. De skal fungere således, at personalet får en melding, når dørene til et værelse åbnes, hvilket vil forbedre personalets muligheder for hurtigt at følge op på, om der foregår uhensigtsmæssigheder såsom forsøg på rømning eller sammenstød mellem de anbragte børn og unge og i givet fald give personalet mulighed for at nå at gribe ind og afværge det i tide.

Det foreslås desuden, at lederen på institutionen eller afdelingen eller dennes stedfortræder skal kunne beslutte, at der skal ske anvendelse af døralarm, når det er nødvendigt for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages. Det kan f.eks. være, når der på døgninstitutionen har været fysiske konflikter mellem de anbragte børn og unge, der gør fortsat ophold på fællesarealerne uforvarsligt, eller når det kan forhindre risikosituationer i at udvikle sig til fysiske konflikter, overgreb eller lignende.

Døralarmer vil således skulle anvendes på en institution eller afdeling, hvis det efter en konkret vurdering af forholdene på institutionen eller afdelingen i en given situation vurderes at være nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde, og kun så længe disse forhold er til stede.

Døralarmer skal anvendes under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse efter § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Det indebærer bl.a., at indgrebet skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse anvendes. Indgrebet skal endvidere være så kortvarigt og skånsomt som muligt og må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk indsats. Heraf følger også, at anvendelse af døralarmer ikke kan begrundes alene i hensynet til personalet på institutionen eller i afdelingen. Ved

anvendelse af dørlarmer bør der løbende ske en vurdering af, om grundlaget for anvendelsen fortsat er til stede.

Bestemmelsen medfører, at der til enhver tid skal være en udpeget stedfortræder for lederen af institutionen blandt det tilstedeværende personale, der kan træffe en beslutning om anvendelse af dørlarmer. Stedfortræderen behøver ikke være egentlig stedfortræder (typisk souschef) for lederen, men skal altså have konkret beføjelse til at træffe beslutningen i lederens fravær.

Det foreslås endvidere at give børne- og socialministeren bemyndigelse til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte nærmere regler for anvendelse af dørlarmer.

Det er hensigten, at bemyndigelsesbestemmelsen skal benyttes til at fastsætte fælles minimumsstandarder for, i hvilke situationer det vil være relevant at anvende dørlarmer. Fællesstandarderne vil blive udarbejdet i et samarbejde med de delvist lukkede og sikrede institutioner, ungekriminalforsorgen og Socialstyrelsen. Det skal sikre en ensartet praksis for brug af dørlarmer på tværs af institutionstyperne.

Endvidere vil overholdelse af fællesstandarderne indgå i Socialtilsynets løbende tilsyn med institutionerne og deres anvendelse af reglerne i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, jf. § 22 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 14.

2.8.4. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Børnekonventionen

2.8.4.1. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Efter EMRK artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for bl.a. sit privatliv og familieliv og sin korrespondance. Efter bestemmelsens stk. 2 må ingen offentlig myndighed gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund (krav om proportionalitet) af hensyn til bl.a. at forebygge uro eller forbrydelse eller at beskytte andres rettigheder og friheder.

Forslaget til de nye bestemmelser §§ 16 a og 16 b i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (lovforslagets § 2, nr. 14) indebærer, at der indføres obligatorisk tv-overvågning af indendørs fællesarealer døgnet rundt på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, og at der indføres adgang til at anvende døralarm ved indgangen til de unges værelser på de nævnte institutioner

og afdelinger, når det er nødvendigt for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages.

Anvendelsen af overvågningsudstyr, herunder tv-overvågning og døralarmsystemer, over for anbragte børn og unge vil være et indgreb omfattet af retten til privatliv efter EMRK artikel 8.

Formålet med den foreslåede ordning er at sikre trygheden og sikkerheden for de anbragte børn og unge samt personalet og andre, der har deres gang på institutionerne, samt at sikre eventuelt bevismateriale til brug for politiets efterforskning i tilfælde af begået kriminalitet. Ordningen varetager dermed hensynet til bl.a. at forebygge uro eller forbrydelse og hensynet til at beskytte andres rettigheder og friheder.

Det er vurderingen, at ordningen er egnet til at varetage de omtalte hensyn, og at ordningen ikke går videre end nødvendigt.

Der er i den forbindelse lagt vægt på, at der i de delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, hvor den foreslåede adgang til tv-overvågning og brug af dørlarmer vil gælde, anbringes børn og unge med meget komplekse problemer, som f.eks. kriminalitet, misbrug, psykiatriske diagnoser, psykiske lidelser samt selvskadende eller udadreagerende adfærd, og at målgruppen har et vidtgående støttebehov, hvor der ofte kan opstå situationer, hvor børnenes og de unges eller personales tryghed og sikkerhed er i fare. Det er i den forbindelse vurderingen, at der er behov for at styrke sikkerheden i dagligdagen på de pågældende institutioner, at anvendelsen af tv-overvågning af indendørs fællesarealer og dørlarmer til værelserne vil gøre det muligt i højere grad at forhindre f.eks. brug af euforiserende stoffer, trusler og vold, og at det kan understøtte personalets pædagogiske arbejde med de anbragte børn og unge, sikre tryghed og sikre eventuelt bevismateriale til brug for politiets efterforskning i tilfælde af begået kriminalitet.

Herudover er der for så vidt angår tv-overvågningsordningen lagt betydelig vægt på, at der alene er tale om overvågning af indendørs fællesarealer, og at de anbragte børn og unge således har mulighed for privatliv på udendørs fællesarealer og på deres værelser. Der er også lagt vægt på, at ordningen er underlagt § 4 c, stk. 4, i lov om tv-overvågning, hvilket bl.a. indebærer, at optagelserne skal slettes senest 30 dage efter, at optagelserne er foretaget.

For så vidt angår ordningen med dørlarmer er der desuden lagt vægt på, at ordningen kun finder anvendelse efter forudgående beslutning fra lederen eller dennes stedfortræder, hvis det efter en konkret vurdering af forholdene på institutionen eller afdelingen i en given situation vurderes at være

nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde, og kun så længe disse forhold er til stede. Det kan f.eks. være, når der på døgninstitutionen har været fysiske konflikter mellem de anbragte børn, der gør fortsat ophold på fælles-arealerne uforvarligt, eller når det kan forhindre risikosituationer i at udvikle sig til fysiske konflikter, overgreb eller lignende.

Der er desuden lagt vægt på, at anvendelsen af døralarmer i øvrigt skal ske under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, hvilket bl.a. indebærer, at indgrebet skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse anvendes. Endvidere skal indgrebet være så kortvarigt og skånsomt som muligt og må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk indsats. Heraf følger, at anvendelse af døralarmer ikke kan begrundes alene i hensynet til personalemæssige ressourcer på institutionen eller afdelingen.

Det er på den baggrund vurderingen, at ordningen kan gennemføres inden for rammerne af EMRK artikel 8.

2.8.4.2. Forholdet til Børnekonventionen

Efter Børnekonventionens artikel 3, stk. 1, er staterne forpligtet til at sikre, at barnets tarv kommer i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn. Efter stk. 2 er deltagerstaterne forpligtet til at sikre barnet den beskyttelse og omsorg, der er nødvendigt for barnets trivsel under hensyntagen til de rettigheder og pligter, der gælder for barnets forældre, værger eller andre med juridisk ansvar, og staterne skal påtage sig at træffe alle passende lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger med henblik herpå.

Efter Børnekonventionens artikel 16, stk. 1, må intet barn udsættes for vilkårlig eller ulovlig indblanding i sit privat- og familieliv, sit hjem eller sin brevveksling, eller ulovlige angreb på sin ære eller sit omdømme. Efter bestemmelsen i stk. 2 har barnet ret til lovens beskyttelse mod sådan indblanding eller sådanne indgreb.

Det er på baggrund af de forhold, der er anført under pkt. 2.8.4.1 om forholdet til EMRK artikel 8, ligeledes vurderingen, at ordningen ikke er udtryk for vilkårlig eller ulovlig indblanding i barnets eller den unges privatliv mv., og at ordningen kan gennemføres inden for rammerne af Børnekonventionens artikel 3 og 16. Der er herved navnlig lagt vægt på, at ordningen bl.a. har til formål at bidrage til tryk- og trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge og dermed varetager formål, der må anses for væsentlige af hensyn til barnets tarv.

2.9. Pligt til anmeldelse af personfarlig kriminalitet

2.9.1. Gældende ret

Der findes ikke i dag særlige regler eller fælles procedurer for håndtering af personfarlig kriminalitet, der finder sted på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner eller særligt sikrede afdelinger.

2.9.2. Ministeriets overvejelser

Med en målgruppe af bl.a. kriminalitetstruede børn og unge, vil der kunne opstå episoder med trusler, vold og anden personfarlig kriminalitet imellem de anbragte børn og unge, såvel som over for personalet og andre, der måtte opholde sig på institutionerne.

Det er i dag op til den enkelte medarbejder på institutionerne at vurdere, om et strafbart forhold begået på en institution anmeldes til politiet.

Det er ministeriets vurdering, at der er behov for ensretning på området.

2.9.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indføre en pligt for lederen af en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service eller dennes stedfortræder til at politianmelde personfarlig kriminalitet, der har fundet sted på institutionen.

Pligten vil gælde, uanset om den forurettede i sagen er et andet anbragt barn eller en anbragt ung, en ansat eller en anden, der opholder sig på institutionen, herunder fagpersoner eller almindelige besøgende.

Pligten til at foretage politianmeldelse er med til at sikre, at der sker retsforfølgning af personfarlig kriminalitet begået på institutionen.

Samtidig får institutionen et bedre overblik over omfanget af personfarlig kriminalitet begået på institutionen. Overblikket skal indgå i institutionens løbende overvejelser om, hvorvidt der er iværksat de fornødne tiltag på institutionen i forhold til at sikre de anbragte børns og unges samt personalets sikkerhed og tryghed.

Der henvises til bemærkninger til forslaget § 2, nr. 15.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget medfører implementeringskonsekvenser for det offentlige. Det foreslås således at styrke kommunernes anvendelsen af pålæg for børn og unge og deres forældre. Det foreslås endvidere at indføre nye indgrebsmuligheder og krav på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service.

De foreslåede ændringer vurderes ikke at medføre digitaliseringskonsekvenser, idet det forudsættes, at der fortsat skal ske en konkret og individuel vurdering i det enkelte tilfælde af, om betingelserne for at foretage et indgreb eller træffe afgørelse om et pålæg mv. er opfyldt. Det forudsættes af de foreslåede regler, herunder regler om tv-overvågning, administreres inden for rammerne af databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen.

Lovforslaget vil indebære statslige og kommunale økonomiske konsekvenser forbundet med styrkelsen af anvendelsen af pålæg for børn og unge og deres forældre samt de nye krav til de delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner.

Med lovforslaget forventes der at være udgifter på 0,1 mio. kr. i 2019 til Socialstyrelsen og 0,1 mio. kr. i 2019 til ungekriminalforsorgen til udarbejdelse af vejledninger og afdækning af forhold på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, herunder i forhold til husordner.

For så vidt angår Ankestyrelsen er det forventningen, at der vil være udgifter for 0,3 mio. kr. årligt for 2019 og frem i forbindelse med behandlingen af et øget antal klager over kommunalbestyrelsens afgørelser om træk i lommepenge.

Hertil kommer, at der kan være udgifter for politiet forbundet med en stigning i antallet af anmeldelser af vold og trusler, som følge af, at det bliver obligatorisk at foretage anmeldelser.

Omfanget af de økonomiske konsekvenser for kommunerne vil blive afklaret i forhandling med KL.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
--	--------------------------------------	-----------------------------------

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden 3. september til 2. oktober 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Amnesty International, BUPL, Børn og Familier, Børnehjælpsdagen, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Danmarks Lærerforening, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Dansk Psykolog Forening, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, DUKH, Fabu, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud (FADD), Foreningen af Institutionschefer og Områdechefer m.fl., Foreningen af Socialchefer, Foreningen af Offentlige Anklagere, Forsete, ForældreLANDSforeningen (FBU), Frederiksberg Kommune (Socialtilsyn Hovedstaden), Fængselsforbundet i Danmark, Faaborg-Midtfyn Kommune (Socialtilsyn Syd), High:five, HK, Hjørring Kommune (Socialtilsyn Nord), Holbæk Kommune (Socialtilsyn Øst), Landsklubben, Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kriminalforsorgsforeningen, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsforeningen KRIM, Landsklubben af Socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Livsværk – Børn med vilje, LOS – De Private Sociale Tilbud, Plejefamiliernes Landsforening, Politiforbundet i Danmark, Red Barnet, Retspolitisk Forening, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, Silkeborg Kommune (Socialtilsyn Midt), Socialpædagogernes Landsforbund, SSP-samrådet, TABUKA, og Ungdommens Røde Kors.

Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Statslige merudgifter 7,3 mio. kr. i 2019 0,3 mio. kr. i 2020 0,3 mio. kr. i 2021 1,3 mio. kr. i 2022 og 0,3 mio. kr. varigt fra 2023 og fremefter De kommunale merudgifter skal forhandles med kommunerne.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Kommunernes anvendelse af pålæg for børn og unge og deres forældre styrkes. Der indføres nye indgrebsmuligheder og krav på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten		
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering /Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Inden kommunen træffer en afgørelse efter §§ 51, 52, 52 a, 56, 57 a, 57 b, 58, 62 og 63, § 65, stk. 2 og 3, og §§ 68-71 og 75 i lov om social service, skal kommunen afholde en samtale med barnet eller den unge herom, jf. § 48, stk. 1, 1. pkt., i lov om social service. Efter § 48, stk. 1, 2. pkt., i lov om social service kan samtalen dog undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service.

Det følger af §§ 29 og 30 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at kommunen skal iværksætte en ungefaglig undersøgelse, når barnet eller den unge er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet. § 31 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet omhandler udarbejdelse af den ungefaglige undersøgelse. Efter

bestemmelsen skal der som led i den ungefaglige undersøgelse bl.a. finde en samtale sted med barnet eller den unge. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet svarer i det væsentligste til § 50 i lov om social service.

Med forslaget tilføjes der i § 48, stk. 1, 2. pkt., i lov om social service en henvisning til en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede ordning indebærer, at den forudgående samtale efter § 48, stk. 1, 1. pkt., i lov om social service vil kunne undlades, hvis kommunen skal træffe en afgørelse efter lov om social service vedrørende et barn eller en ung, der har været henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, og der umiddelbart forinden kommunen træffer afgørelse efter lov om social service, er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det kan eksempelvis være i de tilfælde, hvor kommunen under et barns eller en ungs forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, træffer afgørelse om supplerende foranstaltninger ef-

ter § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9, i lov om social service, eller kommunen efter henstilling fra Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse om et forældreplæg efter § 57 a i lov om social service.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter § 52, stk. 1, 1. pkt., i lov om social service skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om foranstaltninger efter § 52, stk. 3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Det kan eksempelvis være relevant i tilfælde, hvor barnet eller den unge har kriminel adfærd. Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter § 50, jf. § 52, stk. 1, 2. pkt.

Det følger af det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet vil skulle træffe afgørelse om straksreaktion og forbedringsforløb i sager om børn og unge, der er mistænkt eller dømt for personfarlig kriminalitet eller er mistænkt eller dømt for anden alvorlig kriminalitet, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. I sådanne sager løftes ansvaret for at træffe afgørelse over i Ungdomskriminalitetsnævnet. Nævnet vil i sine afgørelser skulle fastsætte konkrete handlepligter og støtte for barnet eller den unge, som svarer til bl.a. § 52 i lov om social service.

Det foreslås endvidere i § 54, stk. 3, i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at kommunalbestyrelsen under et barns eller en ungs forbedringsforløb skal kunne træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9, når det anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaveren. Kommunen vil efter bestemmelsen kunne træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger vedrørende ophold i ungdomsklub, uddannelsessted el. lign., praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet, familiebehandling eller behandling af barnets problemer, døgnophold, aflastningsordning, udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien, formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge, samt anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Som følge af det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås det at tilføje en henvisning i § 52, stk. 1, 1. pkt., i lov om social service til § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget betyder, at kommunebestyrelsen som udgangspunkt ikke vil kunne træffe afgørelser om støtte efter § 52 i sager, som er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence. Kommunalbestyrelsen vil dog under et barns eller en ungs forbedringsforløb kunne træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9, jf. § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når det anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaveren.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter § 52, stk. 2, 1. pkt., i lov om social service kan støtte efter § 52, stk. 3, kun iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50 i lov om social service.

§ 31 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet svarer i det væsentligste til § 50 i lov om social service. Det vil således med den ungefaglige undersøgelse være foretaget en nærmere undersøgelse af barnets eller den unges forhold.

Med forslaget tilføjes der i § 52, stk. 2, 1. pkt., en henvisning til § 31 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede ordning medfører, at kommunen i sager, hvor der foreligger en ungefaglig undersøgelse, ikke tillige vil skulle gennemføre en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter § 52, stk. 3. Det vil eksempelvis kunne være relevant, hvor kommunen efter § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet træffer afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov om social service, under et barns eller en ungs forbedringsforløb.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret om iværksættelse af foranstaltninger efter § 52 i lov om social service.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Kommunalbestyrelsen kan efter § 52 a, stk. 1, nr. 1, i lov om social service træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren bl.a. til udgifter som er en følge af foranstaltninger efter § 52, stk. 3, i lov om social service, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, og hvis forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det.

Med forslaget tilføjes der i § 52 a, stk. 1, nr. 1, en henvisning til §§ 13 og 14 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget medfører, at kommunalbestyrelsen vil kunne træffe afgørelse om økonomisk støtte til udgifter forbundet med et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 efter det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget ændrer i øvrigt ikke på betingelserne for, hvornår kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om økonomisk støtte efter bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3.3 i lovforslaget almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Kommunalbestyrelsen skal i medfør af § 54, stk. 1, i lov om social service tilbyde forældremyndighedsindehaveren en støtteperson i forbindelse med en anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service.

Efter § 54, stk. 2, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet i medfør af § 52, stk. 3, nr. 7, træffe afgørelse om støtte til forældrene efter § 54, stk. 1, § 52, stk. 3, eller anden lovgivning. Støtten skal så vidt muligt medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte en særskilt plan for støtten til forældrene.

Med forslaget tilføjes der i § 54, stk. 1 og 2, 1. pkt., henvisninger til § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Forslaget medfører, at kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde en støtteperson til forældremyndighedsindehaveren efter § 54, stk. 1, i lov om social service, til at træffe afgørelse om støtte til forældrene efter § 54, stk. 2, og til at udarbejde en særskilt handleplan for støtten til forældrene også skal gælde, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge uden

for hjemmet som led i et forbedringsforløb efter § 14 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Efter § 55, stk. 1, i lov om social service skal barnet eller den unge modtage omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling under et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 7, i lov om social service. Ved særlige behov kan der endvidere under døgnopholdet foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.

Med forslaget tilføjes der i § 55, stk. 1, 1. pkt., en henvisning til § 13, stk. 1, nr. 5 og 6 og § 14 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget medfører, at § 55 i lov om social service også skal finde anvendelse, når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om et døgnophold som led i et forbedringsforløb.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.1.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Efter § 57 a, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at meddele forældremyndighedsindehaveren et forældrepålæg, når der risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar. Meddelelse af et forældrepålæg forudsætter, at der eksempelvis foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed, jf. § 57 a, stk. 2, nr. 2, i lov om social service. I disse situationer er det ikke et krav, at barnet eller den unge er dømt for kriminalitet, og forældrepålægget kan også anvendes over for forældremyndighedsindehaveren i tilfælde, hvor barnet eller den unge er under den kriminelle lavalder, og derfor ikke kan ifalde et strafferetligt ansvar. Et enkeltstående butikstyveri vil typisk ikke være tilstrækkeligt til at begrunde et forældrepålæg.

Det foreslås, at anvendelsesområdet for forældrepålæg udvides til at omfatte alle sager, hvor der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for at have overtrådt straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven, knivloven eller mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed.

Forslaget indebærer, at mistanke om eller sigtelse for enhver overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven kan begrunde et forældrepålæg. I disse tilfælde skal der ikke foretages en vurdering af overtrædelsens omfang eller grovhed.

I sager, hvor kommunen har oplysninger om, at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet f.eks. overtrædelse af færdselsloven, vil det fortsat være en betingelse, at kriminaliteten har et vist omfang eller en vis grovhed. En mindre færdselsforseelse vil således ikke være tilstrækkelig til at begrunde et forældrepålæg.

Betegnelsen ”mistænkt” er anvendt, da børn og unge under 15 år i sagens natur ikke kan sigtes eller tiltales, da de er under den kriminelle lavalder.

Det er fortsat forudsat, at forældrepålæg anvendes i tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren faktisk er i stand til at påtage sig sit ansvar som forældre. Den foreslåede ændring berører ikke de øvrige, generelle betingelser for at træffe afgørelse om forældrepålæg.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Kommunalbestyrelsen skal undersøge et barns eller en ungs forhold ved en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte. Kommunernes pligt til at udarbejde børnefaglige undersøgelser omfatter som udgangspunkt alle børn og unge op til 18 år, der har behov for særlig støtte. Det gælder, uanset om behovet for særlig støtte skyldes fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, kriminalitet, omsorgssvigt eller andre forhold. En børnefaglig undersøgelse skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte, jf. § 50, stk. 7, i lov om social service. Hvis undersøgelsen undtagelsesvist ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

Det er forudsat i lovbemærkningerne, jf. Folketingstidende 2008, tillæg A, side 3336, at der skal foretages en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service forud for meddelelse af et forældrepålæg efter § 57 a.

Det foreslås, at kommunen kan træffe afgørelse om forældrepålæg uden forudgående gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50.

Forslaget medfører, at kommunen hurtigt og effektivt vil kunne pålægge forældremyndighedsindehaveren at sikre bl.a., at barnet eller den unge møder i skolen eller er hjemme på bestemte tidspunkter. Som følge af, at afgørelse om forældrepålæg fremadrettet vil kunne træffes uden forudgående børnefaglig undersøgelse, forudsættes det, at kommunerne hurtigt vil vurdere, om der er grundlag for et forældrepålæg, når der foreligger oplysninger, som kan indikere, at barnets eller den unges udvikling er i fare.

Kommunalbestyrelsen skal iagttage de almindelige forvaltningsretlige regler for myndigheders behandling af afgørelsessager, herunder reglerne om partshøring og oplysning af sagen. I de sager, hvor der vil være tale om børn og unge, som er kendt af de sociale myndigheder, kan der allerede foreligge en børnefaglig undersøgelse. I disse tilfælde kan den eksisterende børnefaglig undersøgelse indgå i sagens oplysning.

Hvis der viser sig forhold, som kommunen mener giver behov for yderligere undersøgelser af et barn eller en ung, vil kommunalbestyrelsen kunne iværksætte en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service sideløbende med gennemførelse af forældrepålægget. En sideløbende eller efterfølgende børnefaglig undersøgelse vil kunne danne grundlag for iværksættelse af foranstaltninger efter lov om social service. Den efterfølgende undersøgelse vil også kunne medføre, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af pålægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at pålægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer, jf. § 57 a, stk. 8, i lov om social service.

Den foreslåede ordning ændrer ikke på kravene til afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 57 a, stk. 4, jf. § 52, stk. 3, i lov om social service. Sådanne støtteforanstaltninger kan først iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. lovforslagets § 1, nr. 3. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte sideløbende med undersøgelsen, jf. § 52, stk. 2, 2. pkt., i lov om social service.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Efter § 57 a, stk. 4, i lov om social service kan kommunalbestyrelsen, hvis der er truffet afgørelse om forældrepålæg, iværksætte foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-3, 6 og 9, i lov om social service selvom forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Efter § 54, stk. 3, i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvorefter kommunalbestyrelsen under et barns eller en ungs forbedringsforløb vil kunne træffe afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9, i lov om social service, når det anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og der kan opnås samtykke hertil fra forældremyndighedsindehaveren.

Med forslaget tilføjes der i § 57 a, stk. 4, der bliver stk. 5, en henvisning til § 54, stk. 3, i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Ændringen medfører, at kommunen ikke vil kunne supplere et forældre pålæg med at træffe afgørelse om at iværksætte foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1-3, 6 og 9, uden forældremyndighedsindehaverenes samtykke, når barnet eller den unge er under et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Formålet med bestemmelsen er at afgrænse kommunalbestyrelsens kompetence i tilfælde, hvor barnet eller den unge er under forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det vil således være Ungdomskriminalitetsnævnet, som under nærmere betingelser vil kunne træffe afgørelse om pålagte foranstaltninger uden forældremyndighedsindehaverens samtykke for de børn og unge, der er omfattet af nævnets kompetence.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Efter § 57 b, stk. 1, i lov om social service kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at meddele et barn eller en ung i alderen 12-17 år et ungepålæg, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren om støtte efter § 52, stk. 3, ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer.

Overskriften til § 57 b er ”ungepålæg”.

Med forslaget ændres overskriften til § 57 b, stk. 1, fra ”ungepålæg” til ”børne- og ungepålæg”. Herved tydeliggøres det, at pålæg efter § 57 b i lov om social service kan gives til børn og unge. Forslaget indebærer, at pålæg efter § 57 b i lov om social service vil blive betegnet børne- og ungepålæg.

Til nr. 11

Efter § 57 b, stk. 1, 1. pkt., i lov om social service kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at meddele et barn eller en ung i alderen 12-17 år et ungepålæg, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren om støtte efter § 52, stk. 3, ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer.

Det foreslås, at målgruppen for pålæg efter § 57 b i lov om social service udvides til at omfatte børn i alderen 10-11 år. Den foreslåede ændring berører ikke de øvrige betingelser for at træffe afgørelse om pålæg efter § 57 b.

Den foreslåede udvidelse af anvendelsesområdet vil medføre, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at give et pålæg efter servicelovens § 57 b til børn og unge i alderen 10-17 år, når betingelserne for afgørelse om børne- og ungepålæg i § 57 b, stk. 1, i lov om social service er opfyldt, og der foreligger oplysninger om, at mindst én af indikatorerne på, at barnets eller den unges udvikling er i fare, jf. § 57 b, stk. 2, er til stede.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

I §§ 12 og 13 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, foreslås det, at Ungdomskriminalitetsnævnet træffer afgørelse om en straksreaktion og forbedringsforløb for børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for personfaglig kriminalitet eller der er mistænkt eller dømt for anden alvorlig kriminalitet, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet.

Med forslaget tilføjes der i § 57 b, stk. 1, 1. pkt., i lov om social service en henvisning til §§ 12 og 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Med forslaget afgrænses kommunalbestyrelsens kompetence i sager om børn og unge i alderen 10 til 17 år, som er mistænkt eller dømt for personfaglig kriminalitet eller der er mistænkt eller dømt for anden alvorlig kriminalitet, og som samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. Ansvar for behandling af sådanne sager er som følge af det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet løftet over i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Den foreslåede ændring indebærer, at det som udgangspunkt er Ungdomskriminalitetsnævnet, der træffer afgørelse om foranstaltninger for barnet eller den unge i sager, hvor barnet eller den unge er mistænkt eller dømt for personfaglig kriminalitet eller mistænkt eller dømt for anden alvorlig kriminalitet, og som samtidig er særligt udsat for at ende i den hårde kerne af kriminelle unge.

Til nr. 13

Det foreslås at ændre betegnelsen for ungepålæg til børne- og ungepålæg. Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 10.

Til nr. 14

Efter § 57 b, stk. 2, nr. 2, i lov om social service forudsætter meddelelse af et ungepålæg, at der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge har begået kriminalitet af et vist omfang eller grovhed. Oplysninger om, at barnet eller den unge har begået kriminalitet af et vist omfang eller grovhed er én af fire angivne situationer i § 57 b, stk. 2, i lov om social service, hvor kommunen kan have grundlag for at træffe afgørelse om ungepålæg. Det er ikke et krav, at barnet eller den unge er dømt for kriminalitet, og ungepålægget kan også anvendes i tilfælde, hvor barnet eller den unge er under den kriminelle lavalder, og derfor ikke kan ifalde et strafferetligt ansvar.

Det foreslås, at anvendelsesområdet for børne- og ungepålæg udvides til at omfatte alle sager, hvor der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for at have overtrådt straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven, knivloven eller mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed.

Foreligger der oplysninger om, at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven, knivloven eller mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed, skal det ses som indikator på, at barnets eller den unges udvikling er i fare.

Forslaget indebærer, at mistanke om eller sigtelse for enhver overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven vil kunne begrunde et børne- og ungepålæg. I disse tilfælde skal der ikke foretages en vurdering af overtrædelsens omfang eller grovhed.

I sager, hvor kommunen har oplysninger om, at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet f.eks. overtrædelse af færdselsloven, vil det fortsat være en betingelse, at kriminaliteten har et vist omfang eller en vis grovhed. En mindre færdselsforseelse vil således ikke være tilstrækkelig til at begrunde et børne- og ungepålæg.

Betegnelsen "mistænkt" er anvendt, da børn og unge under 15 år i sagens natur ikke kan sigtes eller tiltales, da de er under den kriminelle lavalder.

Tilstedeværelse af oplysninger om, at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for kriminalitet vil ikke per automatisk kunne føre til et pålæg. Afgørelse om børne- og ungepålæg vil i disse situationer fortsat skulle træffes på baggrund af en konkret vurdering af, om de samlede betingelser er opfyldt, herunder at børne- og ungepålægget vurderes at ville bidrage til barnets eller den unges udvikling.

Den foreslåede ændring berører således ikke de øvrige, generelle betingelser for at træffe afgørelse om børne- og ungepålæg.

Det er fortsat forudsat, at børne- og ungepålæg anvendes i tilfælde, hvor barnet eller den unge vurderes at være i stand til at bidrage til og tage ansvar for egen udvikling.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 15

Efter § 57 b, stk. 3, i lov om social service skal et ungepålæg angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes at være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Efter bestemmelsen kan handlepligten bl.a. bestå i foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 8 eller 9, i lov om social service, pligt til at være hjemme på et bestemt tidspunkt eller bidrage til at genoprette forrettet skade. Der er tale om en ikke udtømmende liste over konkrete handlepligter. Ungepålægget skal i alle tilfælde angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes egnede til at bidrage til løsningen af barnets eller den unges problemer. Ungepålægget skal endvidere være klart formuleret, så det er tydeligt, hvad barnet eller den unge skal gøre for at efterleve pålægget.

Med forslaget indsættes et nyt nr. 4 i § 57 b, stk. 3, hvorefter handlepligten kan bestå i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udførelse af samfundsnyttigt arbejde.

Forslaget medfører, at det tydeliggøres, at kommunen, som en del af børne- og ungepålægget, kan pålægge et barn eller en ung at deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.

Børne- og ungepålæggets konkrete handlepligter fastsættes efter en konkret vurdering, herunder bl.a. på baggrund af barnets eller den unges alder og modenhed samt fysiske og psykiske funktionsevne, og har ikke karakter af en enkeltstående

ende reaktion eller sanktion over for et bestemt forhold. Pålægget indgår i den samlede forebyggende indsats over for barnet eller den unge og skal støtte barnet eller den unge i at ændre adfærd. Der er således ikke tale om arbejde for en arbejdsgiver i arbejdsmiljølovgivningens forstand. Ved fastsættelsen af børne- og ungepålægget vil der imidlertid skulle tages hensyn til de gældende regler for børn og unges muligheder for at udføre arbejde for en arbejdsgiver, herunder i forhold til varighed og tyngden af arbejdet.

Der kan ikke opregnes en udtømmende liste over aktiviteter med genoprettende formål, herunder samfundsnyttigt arbejde, som vil kunne anvendes, idet det ikke på forhånd er muligt at forudse, hvilken konkret handlepligt, der vil være bedst egnet i en konkret sag i forhold til barnet eller den unge, herunder under hensyn til de lokale forhold. Eksempler på aktiviteter med genoprettede formål, herunder samfundsnyttigt arbejde vil dog kunne være, at den unge skal gøre rent i lokale boligforeninger, vaske brandbiler eller vedligeholde parker og andre offentlige områder.

Forslaget om et nyt nr. 4 samt lovforslagets § 1, nr. 10, nødvendiggør endvidere en række redaktionelle ændringer i bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 16

Hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder pga. kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold ved en såkaldt børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service. Kommunernes pligt til at udarbejde børnefaglige undersøgelser omfatter som udgangspunkt alle børn og unge op til 18 år, der har behov for særlig støtte. Det gælder, uanset om behovet for særlig støtte skyldes fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, kriminalitet, omsorgssvigt eller andre forhold. En børnefaglig undersøgelse skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte, jf. § 50, stk. 7, i lov om social service. Hvis undersøgelsen undtagelsesvist ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

Det er forudsat i lovbemærkningerne, jf. Folketingstidende 2008, tillæg A, side 3324, at der skal foretages en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service forud for meddelelse af et ungepålæg efter § 57 b.

Det foreslås, at kommunen træffer afgørelse om børne- og ungepålæg efter § 57 b, stk. 1, jf. § 57 b, stk. 3, nr. 2-4, i lov

om social service uden forudgående børnefaglig undersøgelse.

Som følge af, at afgørelse om børne- og ungepålæg fremadrettet vil kunne træffes uden forudgående børnefaglig undersøgelse, forudsættes det, at kommunerne hurtigt vil vurdere, om der er grundlag for et børne- og ungepålæg, når der foreligger oplysninger, som kan indikere, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer.

Kommunalbestyrelsen skal iagttage de almindelige forvaltningsretlige regler for myndigheders behandling af afgørelsessager, herunder reglerne om partshøring og oplysning af sagen. I mange tilfælde vil der være tale om børn og unge, som allerede er kendt af de sociale myndigheder, idet børne- og ungepålægget typiske vil anvendes som et mere insisterende redskab over for børn og unge, som ikke umiddelbart kan bringes til at samarbejde frivilligt. I disse tilfælde vil der kunne foreligge en børnefaglig undersøgelse, og den eksisterende børnefaglig undersøgelse kan indgå i sagens oplysning.

Der vil fortsat være krav om udarbejdelse af en forudgående børnefaglig eller ungefaglig undersøgelse, hvis kommunen skal træffe afgørelse om at iværksætte foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 8 eller 9, i lov om social service, jf. § 57 b, stk. 3, nr. 1.

Hvis der viser sig forhold, som kommunen mener, giver behov for yderligere undersøgelser af et barns eller en ungs forhold, kan kommunalbestyrelsen iværksætte en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service sideløbende med gennemførelse af børne- og ungepålægget. En sideløbende eller efterfølgende børnefaglig undersøgelse vil kunne danne grundlag for iværksættelse af yderligere foranstaltninger efter lov om social service. Den efterfølgende undersøgelse vil også kunne medføre, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af pålægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at pålægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problem, jf. § 57 b, stk. 5, i lov om social service.

Den foreslåede ordning ændrer ikke på kravene til afgørelse om supplerende foranstaltninger efter § 57 b, stk. 4, jf. § 52, stk. 2, i lov om social service. Sådanne støtteforanstaltninger kan først iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte sideløbende med undersøgelsen, jf. § 52, stk. 2, 2. pkt., i lov om social service.

Til nr. 17-18

Det foreslås at ændre betegnelsen for ungepålæg til børne- og ungepålæg. Der er tale om konsekvensændringer som følge af lovforslagets § 1, nr. 10 og 16.

Til nr. 19

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at afgørelser om et ungepålæg fuldbyrdes, jf § 64, stk. 1, i lov om social service. Efter § 64, stk. 2, i lov om social service har kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde afgørelser om ungepålæg. Det følger af § 57 b, stk. 7, og § 64, stk. 4, i lov om social service, at politiet kan yde bistand til kommunen ved udøvelsen af beføjelser efter § 64, stk. 2, i lov om social service.

Det foreslås, at § 57 b, stk. 7, der bliver stk. 8, nyaffattes, således at kommunalbestyrelsen, når det vurderes relevant, forpligtes til straks at underrette politiet og anmode om bistand til kommunens udførsel af beføjelser efter § 64, stk. 2, hvis barnet eller den unge ikke overholder sit børne- og ungepålæg.

Den foreslåede ordning indebærer, at kommunen i alle tilfælde af overtrædelse af et børne- og ungepålæg skal vurdere, om det vil være relevant at få bistand fra politiet til at hente og bringe barnet til stedet, hvor børne- og ungepålægget skal opfyldes. Det vil bero på en vurdering af den konkrete situation, om bistand fra politiet vil være relevant for at gennemføre børne- og ungepålægget. I vurderingen vil bl.a. skulle indgå barnets ellers den unges forhold, alder og modenhed, fysiske og psykiske funktionsniveau samt baggrunden for pålægget.

Kommunen skal fortsat i hvert enkelt tilfælde foretage en vurdering af indgrebets proportionalitet, dvs. om beslutningen om, at politiet skal bistå ved gennemførelsen af børne- og ungepålægget, står i rimeligt forhold til overtrædelsen af den konkret pålagte handleplan.

Politiets bistand vil primært være relevant i forbindelse med opfyldelse af enkeltstående handleplaner og vil som udgangspunkt bestå i enkeltstående afhentning og aflevering på det sted, hvor ungepålægget skal opfyldes.

Rammerne for politiets magtanvendelse i forbindelse med denne bistand fremgår navnlig af §§ 15-16 i lovekendtgørelse nr. 956 af 20. august 2015 om politiets virksomhed. Heraf følger bl.a., at politiet i forbindelse med sin bistand til kommunerne vil kunne anvende magt, forudsat at magtanvendelse er nødvendigt og forsvarligt ved udøvelsen af bistanden. Dette indebærer bl.a., at magt kun må anvendes, hvis mindre indgribende midler ikke findes at være tilstrækkelige.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.1.19 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 20

Efter § 57 c, stk. 1, i lov om social service skal kommunen senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om, at en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet indkalde den unge, forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd. På baggrund af drøftelser på netværkssamrådet skal kommunen efterfølgende udarbejde en handleplan for, hvilke initiativer og handleplaner der kan modvirke yderligere kriminalitet, jf. § 57 c, stk. 2. Efter § 57 c, stk. 3, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen uden fornyet indkaldelse til netværkssamråd vurdere, om der er behov for at revidere handleplanen, hvis kommunalbestyrelsen inden for 1 år efter netværkssamrådets afholdelse, jf. stk. 1, modtager dokumentation fra politiet om mistanke mod den unge under 18 år for gentagen, alvorlig kriminalitet.

Det følger af det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at der oprettes en nyt navn, Ungdomskriminalitetsnævnet. Ungdomskriminalitetsnævnet skal træffe afgørelse i sager om børn og unge i alderen 10 til 17 år, som er mistænkt eller dømt for alvorlig kriminalitet, og som samtidigt vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet. Nævnet skal endvidere træffe afgørelse i sager om børn og unge i alderen 10 til 17 år, som er mistænkt eller dømt for personfarlig kriminalitet.

Målgruppen for netværkssamråd efter § 57 c i lov om social service er i vidt omfang den samme gruppe, som vil være omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence. Forslaget til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet vil medføre, at ansvaret for at behandle sager om børn og unge omfattet af nævnets kompetence løftes væk fra kommunerne og over i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Med forslaget indsættes et nyt stk. 4 i § 57 c i lov om social service. Efter forslaget finder bestemmelserne i § 57 c, stk. 1-3, som udgangspunkt ikke anvendelse for børn og unge, der er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence.

Den foreslåede ordning indebærer, at der som udgangspunkt ikke skal afholdes netværkssamråd for børn og unge omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence. Ungdomskriminalitetsnævnets behandling af sagen vil træde i stedet for afholdelse af netværkssamråd og udarbejdelse af en handleplan, der skal modvirke yderligere kriminalitet. Bestemmelsen i stk. 4 vil finde anvendelse, uanset om kommunen på baggrund af tidligere forhold har udarbejdet en hand-

leplan for barnet eller den unge efter § 57 c, stk. 2, i lov om social service.

Netværkssamråd efter § 57 c i lov om social service vil fortsat finde anvendelse for unge og børn, der ikke er omfattet af nævnets kompetence.

Med forslaget indsættes endvidere et nyt stk. 5 i § 57 c i lov om social service. Efter den nye bestemmelse i § 57 c, stk. 5, 1. pkt., i lov om social service, finder stk. 1-3 anvendelse i sager som afvises af Ungdomskriminalitetsnævnet. Forslaget indebærer, at udgangspunktet i stk. 4 fraviges i de situationer, hvor Ungdomskriminalitetsnævnet afviser en sag efter § 42, stk. 1, i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ungdomskriminalitetsnævnet vil bl.a. afvise en henvist sag, hvis barnet eller den unge ikke opfylder betingelserne for nævnets behandling af sagen, herunder f.eks. ikke opfylder kravene til alder eller kriminel adfærd efter § 2 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Efter § 42, stk. 2, i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet er Ungdomskriminalitetsnævnet efter afvisning af sagen forpligtet til at sende sagen til den kommune, der er ansvarlig for barnet eller den unge.

Det foreslås i den nye bestemmelse i § 57 c, stk. 5, 2. pkt., i lov om social service, at kommunen senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget sagen fra Ungdomskriminalitetsnævnet skal indkalde den unge, den unges forældre, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd. Fristen på 7 dage har til formål at signalere over for barnet eller den unge, at der reageres hurtigt på mistanke om alvorlig kriminalitet. Netværkssamrådet afholdes snarest efter indkaldelsen, så der hurtigst muligt skabes grundlag for at iværksætte en indsats over for barnet eller den unge.

Til nr. 21

Efter § 58 i lov om social service kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om, at et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år. Efter § 58, stk. 4, der med lovforslaget bliver stk. 5, kan formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget træffe en foreløbig afgørelse efter § 58, stk. 1-3, når betingelserne i § 75 i lov om social service er opfyldt. For nærmere gennemgang af § 75 i lov om social service henvises til pkt. 2.1.1.19 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminali-

tetsnævnet vil kunne træffe afgørelse om en straksreaktion og et forbedringsforløb i sager om børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for personfarlig kriminalitet og børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for anden alvorlig kriminalitet, og som samtidig er særligt udsat for at ende i den hårde kerne af kriminelle unge. I sådanne sager løftes ansvaret for at træffe afgørelse over i Ungdomskriminalitetsnævnet.

I sager, hvor det vurderes, at barnets eller den unges problemer ikke kan afhjælpes i hjemmet, vil Ungdomskriminalitetsnævnet som led i et forbedringsforløb kunne træffe afgørelse, herunder uden samtykke, om anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet, når betingelserne i den forelåede § 14 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, er opfyldt.

Med forslaget indsættes der i § 58 et nyt stk. 4, hvorefter børn og unge-udvalgets kompetence til at træffe afgørelse efter § 58, stk. 1-3, i lov om social service, afskæres i sager om børn og unge, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. §§ 10 og 11 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer, at børn og unge-udvalgets kompetence til at træffe afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet uden samtykke afskæres i de tilfælde, hvor barnets eller den unges sag behandles af Ungdomskriminalitetsnævnet. Forslagets formål er at sikre, at sager om børn og unge i nævnets målgruppe ikke behandles parallelt i både børn og unge-udvalget og Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det foreslås samtidig, at børn og unge-udvalgets formand fortsat skal have kompetence efter § 58, stk. 4, der bliver stk. 5, til at træffe foreløbig afgørelse efter § 58, stk. 1-3, om anbringelse af et barn eller en ung, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, når betingelserne i § 75 i lov om social service er opfyldt. Forslaget indebærer, at børn og unge-udvalgets formand fortsat vil have mulighed for at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, når barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afventes, at sagen behandles i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at børn og unge, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller som er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, ikke skal afvente, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan sættes, før der kan træffes foreløbig afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, hvis barnets eller den unges øjeblikkelige behov nødvendiggør dette. Med forslaget vil der således gælde de samme betingelser og muligheder for at træffe en foreløbig afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden

samtykke for nævnets målgruppe, som efter lov om social service i dag.

Den foreløbige formandsafgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke har gyldighed i en måned, jf. § 75, stk. 4, i lov om social service. Der vil herefter skulle træffes fornyet afgørelse i sagen. Denne afgørelse vil med den foreslåede lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet skulle træffes af Ungdomskriminalitetsnævnet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 54 og 55, bemærkningerne hertil og pkt. 2.1.3.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 22

Efter § 63 a, stk. 1, i lov om social service kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, og § 58, når betingelserne i stk. 2 er opfyldt. Betingelserne for anbringelse af børn og unge i alderen 10 til 17 år på en delvis lukket døgninstitution eller en delvist lukket afdeling er, at det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder eller at kunne fastholde barnet eller den unge fysisk, jf. § 63 a, stk. 2. Der skal endvidere være risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af 1) kriminel adfærd hos barnet eller den unge, 2) misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller 3) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Efter § 63 a, stk. 4, i lov om social service kan børne- og socialministeren fastsætte nærmere regler om anvendelsen af og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner.

Med forslaget indsættes der i § 63 a, stk. 4, en bestemmelse, hvorefter børne- og socialministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at børn og unge-udvalget i særlige situationer kan træffe afgørelse om at dispensere fra aldersgrænsen på 12 år i forbindelse med anbringelse af børn og unge på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner. Dispensation vil eksempelvis kunne være relevant ved anbringelse af børn under 12 år, hvor muligheden for at tilbageholde barnet i et positivt pædagogisk og behandlingsmæssigt forløb på en åben døgninstitution vurderes utilstrækkeligt, og det vurderes uforholdsmæssigt indgribende i barnets frihed at anbringe barnet på en sikret døgninstitution.

Forslaget skal se i sammenhæng med den foreslåede § 15, stk. 3, i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvor der foreslås en tilsvarende

bemyndigelsesbestemmelse i forhold til Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser om anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.1.8 og 2.1.3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 23

Det følger af § 63 b, stk. 1, i lov om social service, at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung i alderen 12 til 17 på en sikret døgninstitution, når betingelserne i bestemmelsens stk. 2, nr. 1-3, er opfyldt. Betingelserne for børn og unge-udvalgets afgørelser om anbringelse på en sikret døgninstitution er, at 1) det er absolut påkrævet for at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler, 2) det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling, eller 3) det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode efter nr. 2 fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution.

Der vil endvidere kunne ske anbringelse på en sikret døgninstitution efter betingelserne i § 63 b, stk. 2, nr. 4-7, om vareretægssurrogat, afsoning, ungdomssanktion og anbringelse af udlændinge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark. Disse afgørelser om anbringelse på sikrede døgninstitutioner træffes ikke af børn og unge-udvalget.

Efter § 63 b, stk. 3, i lov om social service kan lederen af en åben døgninstitution eller dennes stedfortræder træffe midlertidig beslutning om, at et barn eller en ung, som er bragt på en åben døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, hvortil der også er knyttet en sikret døgninstitution, overføres til den sikrede døgninstitution. Der kan alene træffes beslutning om overførsel, når betingelserne for anbringelse på en sikret døgninstitution er opfyldt. Det gælder uanset hvilket anbringelsesgrundlag, der ligger til grund for anbringelsen uden for hjemmet. Overførslen kan iværksættes straks, og beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. § 63 b, stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 6.

Med forslaget ændres § 63 b, stk. 3, 1. pkt., således at henvisningen til betingelserne i stk. 1, erstattes af en henvisning til betingelserne i stk. 2, nr. 1-3, og § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Betingelserne for at børn og unge-udvalget kan anbringe et barn eller en ung på en sikret døgninstitution fremgår således retteligt af § 63 b, stk. 2, nr. 1-3. Den foreslåede henvisning til betingelserne i § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af

ungdomskriminalitet, foreslås indsat som konsekvens af, at børn og unge, der anbringes på en sikret døgninstitution af Ungdomskriminalitetsnævnet, vil skulle anbringes på baggrund af betingelserne i den foreslåede § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det bemærkes i den forbindelse, at betingelserne for anbringelse på en sikret døgninstitution efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet svarer til betingelserne for anbringelse efter § 63 b, stk. 2, nr. 1-3, i lov om social service.

Lederens eller stedfortræderens beslutning om overførsel efter § 63 b, stk. 3, 1. pkt., vil således for børn og unge, der er anbragt efter afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, skulle træffes på baggrund af betingelserne i § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der sikres hermed den samme retsstilling, uanset om et barn eller en ung er anbragt på en sikret døgninstitution efter lov om social service eller efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.1.8 og 2.1.3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 24

Efter § 63 c, stk. 1, i lov om social service kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om at anbringe et barn eller en ung i alderen 12 til 17 år på særligt sikrede afdelinger, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, og § 58, når betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

Betingelserne for anbringelse på en særligt sikret afdeling er, at der foreligger et grundlag for anbringelse på en sikret døgninstitution efter § 63 b, stk. 2, i lov om social service, at anbringelse i en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig, idet barnet eller den unge ved en forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd har gjort ophold eller fortsat ophold i en sikret afdeling eller døgninstitution uforsvarligt, og at der i forhold til barnet eller den unge med psykisk afvigende adfærd foreligger en skriftlig lægefaglig vurdering af, at barnet eller den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose, jf. § 63 c, stk. 2, i lov om social service. Betingelserne i bestemmelsen er kumulative og skal således alle være opfyldt, før der kan ske anbringelse på en særligt sikret afdeling.

Det fremgår af § 63 c, stk. 3, i lov om social service, at hvis betingelserne i stk. 2 er opfyldt for en ung, der er fyldt 15 år, kan lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder, uafhængigt af om der på den sikrede døgninstitution er en særligt sikret afdeling, træffe midlertidig beslutning om overførsel til en særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i op-

holds kommunen til afgørelse, jf. § 63 c, stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 7.

Med forslaget tilføjes der i § 63 c, stk. 3, en henvisning til § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, således at der ligeledes kan træffes beslutning om midlertidig overførsel af personer omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence. Henvisningen foreslås indsat i konsekvens af, at børn og unge, der anbringes på en særligt sikret afdeling af Ungdomskriminalitetsnævnet, vil skulle anbringes på baggrund af betingelserne i den foreslåede § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget skal sikre, at adgangen for lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder til at træffe en midlertidig beslutning om, at en ung, der er fyldt 15 år, og som er anbragt på en sikret døgninstitution, overføres til en særligt sikret afdeling, også gælder, når den unge er anbragt på den sikrede døgninstitution på baggrund af en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 14, jf. § 17 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Adgangen for lederen eller dennes stedfortræder til at træffe en midlertidig beslutning efter § 63 c, stk. 3, i lov om social service, vil i disse tilfælde være betinget af, at betingelserne i § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet – og ikke betingelserne i § 63 c, stk. 2, i lov om social service – er opfyldt. Det bemærkes i den forbindelse, at betingelserne for anbringelse på en særligt sikret afdeling efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet svarer til betingelserne for anbringelse på en særligt sikret afdeling efter § 63 c, stk. 3, i lov om social service.

Lederens eller stedfortræderens beslutning om overførsel efter § 63 c, stk. 3, 1. pkt., vil således for børn og unge, der er anbragt efter afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, skulle træffes på baggrund af betingelserne i § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der sikres hermed den samme retsstilling, uanset om en ung er anbragt efter lov om social service eller efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Til nr. 25

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at afgørelser, der træffes uden samtykke efter §§ 51, 57 b, 58 og 63, § 68, stk. 2, og § 68 a fuldbyrdes, jf. § 64, stk. 1, i lov social service.

Med forslaget indsættes der i § 64, stk. 1, en henvisning til § 12 (straksreaktioner), § 13, stk. 2 og 3 (afgørelser om forbedringsforløb uden samtykke), § 14, stk. 2-4 (afgørelser om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke) og § 32 (gennemførelse af ungefaglig undersøgelse under indlæggelse uden samtykke) i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede ændring indebærer således, at kommunalbestyrelsen vil skulle fuldbyrde Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser efter de pågældende bestemmelser.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at kommunalbestyrelsen efter § 53 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet vil få ansvaret for at fuldbyrde Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser. Det vil således være kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for at sikre gennemførelsen af straksreaktioner og forbedringsforløb, ligesom det i dag er kommunalbestyrelsen, der iværksætter de foranstaltninger, der skal iværksættes over for et barn eller en ung efter lov om social service.

Den foreslåede ændring har således til formål at sikre, at kommunernes fuldbyrdelse af tvangsmæssige afgørelser er ens, uanset om en afgørelse er truffet efter lov om social service eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Med den foreslåede ændring af § 64, stk. 1, i lov social service vil kommunen endvidere som led i fuldbyrdelsen af en afgørelse omfattet af bestemmelsens stk. 1 kunne udøve de beføjelser, der fremgår af bestemmelsens stk. 2. Det indebærer, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse vil have adgang til forældremyndighedens indehavers bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde den pågældende afgørelse.

Den foreslåede ændring vil endvidere indebære, at politiet kan yde bistand til kommunen ved udøvelse af beføjelser efter bestemmelsens stk. 2, når det sker med henblik på at fuldbyrde Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser efter § 12, § 13, stk. 3 og 4, § 14, stk. 2-4 og § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Kommunen skal fortsat i hvert enkelt tilfælde foretage en vurdering af indgrebets proportionalitet, dvs. om beslutningen om, at politiet skal bistå ved fuldbyrdelsen af en afgørelse efter stk. 2, står i rimeligt forhold til overtrædelsen af den konkret pålagte handlepligt. Barnets eller den unges personlige situation vil være tungtvejende i sådan en vurdering, og det skal sikres, at politiets bistand ikke bliver unødigt indgribende for barnet eller den unge.

Kommunalbestyrelsens fuldbyrdelse skal desuden fortsat ske i overensstemmelse med reglerne i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Anvendelse af tvangsindgreb efter § 64, stk. 2, må således kun finde sted, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet. Tvangsindgrebet vil derudover skulle foretages i overensstemmelse med den beskrevne fremgangsmåde i §§ 3-8 i lov om retssikkerhed

ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Der er med bestemmelsen ikke i øvrigt tilsigtet ændringer i kommunalbestyrelsens ansvar efter bestemmelsen.

Til nr. 26

Efter § 64, stk. 2, 2. pkt., i lov om social service kan kommunen hente og bringe et barn eller en ung til det sted, hvor et ungepålæg skal opfyldes, med henblik på at fuldbyrde afgørelser efter § 57 b i lov om social service.

Med forslaget ændres § 64, stk. 2, 2. pkt., således at henvisningen til ungepålæg erstattes af en henvisning til børne- og ungepålæg.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslagens § 1, nr. 10.

Til nr. 27

Efter § 64, stk. 2, 2. pkt., i lov om social service kan kommunen hente og bringe barnet eller den unge til stedet, hvor et ungepålæg skal opfyldes, med henblik på at fuldbyrde afgørelser efter § 57 b i lov om social service.

Med forslaget indsættes i § 64, stk. 2, 2. pkt., en henvisning til § 12 og § 13, stk. 3 og 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås således, at kommunen ligeledes skal kunne hente og bringe et barn eller en ung til stedet, hvor en straksreaktion (§ 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet) eller et forbedringsforløb fastsat uden samtykke (§ 13, stk. 3 og 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet) skal gennemføres. Kommunens adgang til at hente og bringe en ung til en straksreaktion eller et forbedringsforløb vil alene finde anvendelse, når foranstaltningerne er fastsat uden samtykke fra barnet eller den unge eller forældremyndighedsindehaveren.

Med den foreslåede ændring vil kommunen således kunne hente et barn eller en ung på forældremyndighedsindehaverens bopæl med henblik på, at barnet eller den unge gennemfører en pålagt straksreaktion, f.eks. at barnet eller den unge rydder op efter hærværk, fjerner graffiti eller lignende, eller at barnet eller den unge bringes til misbrugsbehandling, til en ungdomsklub eller hjem på et fastsat tidspunkt.

Formålet med den foreslåede ændring er, at kommunen – på samme måde som ved ungepålæg i dag – vil kunne sørge for, at barnet eller den unge møder til en foranstaltning, der er fastsat uden samtykke.

Kommunalbestyrelsens fuldbyrdelse skal ske i overensstemmelse med reglerne i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Kommunalbestyrelsens anvendelse af tvangsindgreb efter § 64, stk. 2, må således kun anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet. Tvangsindgrebet vil derudover skulle foretages i overensstemmelse med den beskrevne fremgangsmåde i §§ 3-8 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Den foreslåede ændring indebærer endvidere, at politiet fremover kan yde bistand til kommunen, når det sker med henblik på at hente eller bringe et barn eller en ung til stedet, hvor Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser efter § 12 og § 13, stk. 3 og 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal gennemføres.

Kommunen skal fortsat i hvert enkelt tilfælde foretage en vurdering af indgrebets proportionalitet, dvs. om beslutningen om, at politiet skal bistå ved gennemførelsen af straksreaktionen eller forbedringsforløbet, står i rimeligt forhold til overtrædelsen af den konkret pålagte handlepligt.

Barnets eller den unges personlige situation vil være tungtvejende i sådan en vurdering. I målgruppen for straksreaktioner og forbedringsforløb efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet kan der være børn og unge, der har en eller flere alvorlige sociale problemstillinger, herunder psykiatriske diagnoser, angst og andre følgeskader af traumer såsom omsorgssvigt eller overgreb, og der er derfor behov for en konkret og individuel vurdering af hvert barn eller ung.

Det skal sikres, at en afhentning ved politiet ikke bliver unødigt indgribende for barnet eller den unge. Straksreaktioner og forbedringsforløb er en del af et længerevarende forløb for barnet eller den unge, der skal bringe barnet eller den unge væk fra en potentiel kriminel løbebane og tilbage i trivsel. Det er derfor afgørende, at eventuel afhentning ved politiet ikke i sig selv kan blive hindrende for et fremadrettet positivt forløb for barnet eller den unge.

Rammerne for politiets magtanvendelse i forbindelse med denne bistand fremgår navnlig af §§ 15-16 i lovbekendtgørelse nr. 956 af 20. august 2015 om politiets virksomhed. Heraf følger bl.a., at politiet i forbindelse med sin bistand til kommunerne vil kunne anvende magt, forudsat at magtanvendelse er nødvendig og forsvarlig ved udøvelsen af bistanden. Dette indebærer bl.a., at magt kun må anvendes, hvis mindre indgribende midler ikke findes at være tilstrækkelige.

Til nr. 28

Efter § 64, stk. 3, i lov om social service kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, 1) når adgangen til hjemmet sker som led i en børnefaglig undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og 2) forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger. Betingelserne er kumulative og skal således begge være opfyldt, før der kan træffes afgørelse om adgang til hjemmet.

Med forslaget indsættes der i § 64, stk. 3, i lov om social service en henvisning til § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet med henblik på, at bestemmelsen skal finde anvendelse i forbindelse med gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen fremover vil kunne træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når det sker som led i en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Betingelserne for at træffe afgørelse herom vil i øvrigt være uændrede.

Adgangen til hjemmet skal således ske som led i en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, og adgangen skal anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og forældrene skal modarbejde, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.

Formålet med den foreslåede ændring er at sikre, at kommunalbestyrelsen – uden for de tilfælde, der kan begrunde en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, under indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet efter § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet – kan påse forholdene i hjemmet, og herunder tale med barnet eller den unge, når det sker som led i en ungefaglig undersøgelse. Adgangen kan fortsat alene være af kortere varighed. Kommunalbestyrelsen vil således med forslaget have samme adgang til at træffe afgørelse om kommunens adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, uanset om der er tale om en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede ændring indebærer endvidere, at politiet fremover kan yde bistand til kommunen ved udøvelse af be-

føjelser efter bestemmelsen, herunder også når det sker som led i gennemførelsen af en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet efter den foreslåede § 64, stk. 3, i lov om social service.

Kommunen skal fortsat i hvert enkelt tilfælde foretage en vurdering af indgrebets proportionalitet.

Der er med forslaget ikke i øvrigt tilsigtet ændringer af betingelserne for adgangen til hjemmet efter § 64, stk. 3, i lov om social service.

Til nr. 29

Efter § 65, stk. 1, i lov om social service kan Ankestyrelsen af egen drift tage sager om særlig støtte til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Ankestyrelsen kan da pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Det foreslås, at der i § 65, stk. 1, i lov om social service indsættes en henvisning til den foreslåede § 65, stk. 6.

Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 31, hvorefter Ankestyrelsens kompetence til at træffe afgørelse af egen drift afskæres, når afgørelsen vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller der er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 31, samt bemærkningerne hertil.

Til nr. 30

Efter § 65, stk. 1, i lov om social service kan Ankestyrelsen af egen drift tage sager om særlig støtte til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Ankestyrelsen kan da pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Det følger af § 65, stk. 2, i lov om social service, at Ankestyrelsen kan træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger efter §§ 52 eller 52 a, hvis der er behov for sådanne foranstaltninger, og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang.

Med det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås det, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal overtage kompetencen til at træffe afgørelse i sager om børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for personfarlig kriminalitet og børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for anden alvorlig kriminalitet, og som samtidig er kendetegnede ved visse risikofaktorer, der gør dem særligt udsatte for at ende i den hårde kerne af kriminelle unge.

Med forslaget indsættes et nyt 2. pkt. i § 65, stk. 2, hvorefter Ankestyrelsens kompetence til af egen drift at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service vil blive afskåret, når afgørelsen vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion efter § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller der er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Med forslaget vil Ankestyrelsen fortsat kunne træffe afgørelse af egen drift efter stk. 2, men afskæres fra at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service, når sagen vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion efter § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller der er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ankestyrelsen vil således for denne gruppe af børn og unge fremover kunne træffe afgørelser efter § 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9, jf. § 65, stk. 2, i lov om social service.

Med forslaget indsættes der endvidere et nyt 3. pkt. i § 65, stk. 2, hvorefter Ankestyrelsen pålægges en forpligtelse til at orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om afgørelser efter § 65, stk. 2, når afgørelserne angår et barn eller en ung, der er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i det samtidigt fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det foreslås ligeledes, at Ankestyrelsen skal orientere om tilfælde omfattet af bestemmelsens 2. pkt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.1.18 og 2.1.3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 31

Efter § 65, stk. 1, i lov om social service kan Ankestyrelsen af egen drift tage sager om særlig støtte til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Ankestyrelsen kan da pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Ankestyrelsen kan endvidere selv træffe afgørelse efter §§ 51, 58, 63 og 68 a, jf. § 65, stk. 3, i lov om social service.

Med det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås det, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal overtage kompetencen til at træffe afgørelse i sager om børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for personfarlig kriminalitet og børn og unge i alderen 10 til 17 år, der er mistænkt eller dømt for anden alvorlig kriminalitet, og som samtidig er kendetegnede ved visse risikofaktorer, der gør dem særligt udsatte for at ende i den hårde kerne af kriminelle unge.

Med forslaget indsættes der et nyt stk. 6 i § 65 i lov om social service, hvorefter Ankestyrelsen afskæres fra at træffe afgørelse efter bestemmelsens stk. 1 og 3, i sager om børn eller unge, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller der er i et forbedringsforløb efter 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det foreslås endvidere, at Ankestyrelsen i sager omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 65, stk. 6, 1. pkt., kan træffe afgørelse om at pålægge kommunalbestyrelsen straks at indbringe sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet.

Forslaget indebærer, at Ankestyrelsen fremadrettet ikke vil kunne anvende sin kompetence til at egen drift at træffe afgørelse efter § 65, stk. 1 og 3, i lov om social service, hvis barnet eller den unge er pålagt en straksreaktion efter § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ankestyrelsen vil således fremover i sager omfattet af bestemmelsen kunne træffe afgørelse om at pålægge kommunalbestyrelsen at forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet, så nævnet for mulighed for at træffe de nødvendige foranstaltninger.

Det foreslås endvidere, at Ankestyrelsen skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om afgørelser om at pålægge kommunalbestyrelsen at forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet efter den foreslåede bestemmelses 2. pkt. Herved sikres, at Ungdomskriminalitetsnævnet bliver opmærksom på Ankestyrelsens afgørelse herom.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.1.18 og 2.1.3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 32

Det følger af § 66, stk. 2, i lov om social service, at det er en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 eller 7, i lov om social service på et anbringelsessted, at anbringelsesstedet er godkendt efter § 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7, eller efter § 5 i lov om socialtilsyn.

Med forslaget indsættes der i § 66, stk. 2, i lov om social service en henvisning til § 19 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsens valg af det konkrete anbringelsessted for et barn eller en ung, der som led i en afgørelse om et forbedringsløb truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, alene vil kunne ske på et anbringelsessted godkendt efter § 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7, eller efter § 5 i lov om socialtilsyn.

Forslaget har således til formål at sikre, at der stilles samme krav til anbringelsesstederne, uanset om anbringelsen har baggrund i reglerne i lov om social service eller i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er med forslaget ikke tilsigtet ændringer af kommunalbestyrelsens valg af konkret anbringelsessted eller reglerne om godkendelse af anbringelsessteder efter reglerne i lov om social service og lov om socialtilsyn.

Til nr. 33

Efter § 66 a, stk. 7, i lov om social service, er det en betingelse for anbringelse på en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling, som har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, at den enkelte plads er godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Med forslaget indsættes der i § 66 a, stk. 7, i lov om social service en henvisning til § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, således at bestemmelsen ligeledes vil finde anvendelse på anbringelser omfattet af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer, at anbringelse efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, alene kan ske på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdelinger med otte pladser eller derunder, hvis den enkelte plads er godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Forslaget har således til formål at sikre, at der stilles samme krav til anbringelsesstederne, uanset om anbringelsen har baggrund i reglerne i lov om social service eller i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er med forslaget ikke tilsigtet ændringer af kommunalbestyrelsens valg af konkret anbringelsessted eller reglerne om godkendelse af anbringelsessteder efter reglerne i lov om social service eller lov om socialtilsyn.

Til nr. 34

Lov om social service indeholder ikke en nærmere beskrivelse af det specifikke formål med og indholdet af indsatsen i forbindelse med en anbringelse på en institution.

For så vidt angår institutionerne omfattet af lov om social service indeholder loven bl.a. bestemmelser om typer af anbringelsessteder for børn og unge, krav om hvem der kan etablere og drive en institution, socialtilsynets godkendelse af institutionerne, som anbringelsessted forud for anbringelser, jf. § 66, stk. 1-3, i lov om social service samt nærmere betingelser for anbringelse på delvis lukkede eller sikrede døgninstitutioner og delvis lukkede og særligt sikrede afdelinger, jf. §§ 63 a-63 c i lov om social service. Dertil kommer den generelle formålsbestemmelse for kapitel 11 i § 46 i lov om social service om, at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, med henblik på at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Med forslaget indsættes der en ny bestemmelse (§ 66 b) i kapitel 11 i lov om social service med henblik på at tydeliggøre formålet med indsatsen på institutionerne. Det foreslås, at bestemmelsen fastsætter, at formålet med indsatsen på opholdssteder og døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 5-6, er at varetage omsorgen og sikre trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge. Det foreslås derudover i bestemmelsens 2. pkt., at opholdssteder og døgninstitutioner skal arbejde målrettet med at understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebyggelse af kriminalitet for de anbragte børn og unge.

Bestemmelsen vil finde anvendelse på opholdssteder og døgninstitutioner, herunder delvis lukkede og sikrede institutioner og delvis lukkede eller særligt sikrede afdelinger, jf. § 66, stk. 1, nr. 5-6, i lov om social service.

Formålet er at tydeliggøre, at formålet med anbringelser af børn og unge både er at sikre trivsel og omsorg, og at barnet eller den unge opnår uddannelse og beskæftigelse og en kriminalitetsfri tilværelse som ung og voksen. Opholdsstederne og institutionerne skal således indrette den pædagogiske praksis i overensstemmelse med disse formål.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med § 46, stk. 1, i lov om social service, der angiver formålet med særlig støtte til børn og unge. Bestemmelsen uddyber således bl.a., hvad der ligger i at forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Bestemmelsen har til formål at tydeliggøre, hvilke krav der stilles til kvaliteten af den pædagogiske indsats over for institutionsanbragte børn og unge, og at sætte de overordnede rammer for den individuelle indsats, der skal understøtte det

enkelte barn eller den enkelte unges konkrete behov. For at understøtte uddannelse og beskæftigelse kan det således være nødvendigt, at indføre mødepligt til undervisning eller iværksætte andre aktiviteter, der kan bidrage til, at gøre barnet eller den unge parat til at gennemføre en uddannelse eller komme i job. Tilsvarende kan faste huslige pligter – ud over oprydning og rengøring på eget værelse – være med til at forberede barnet eller den unge til dagligdagen efter anbringelsen. Det kan samtidig i nogen tilfælde være afgørende med en målrettet og intensiv indsats i forhold til misbrugsproblematikker for at forebygge nu kriminalitet.

Disse elementer skal bidrage positivt i forhold til at forebygge negativ eller kriminel adfærd, og udvikle barnets eller den unges sociale kompetencer, hvilket er essentielt i forhold til både det løbende arbejde med barnet eller den unge og i barnets eller den unges fremadrettede situation efter endt anbringelse.

Opholdsstedernes og institutionernes arbejde med at understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebyggelse af kriminalitet skal tilpasses det enkelte anbragte barns eller den enkelte anbragte unges behov. Indsatser målrettet beskæftigelse vil således ikke i alle tilfælde være relevant, f.eks. for meget små børn. På samme måde vil målrettede kriminalitetsforebyggende indsatser ikke nødvendigvis være relevant for børn og unge, der ikke er anbragt på baggrund af kriminalitet.

Bestemmelsen vil samtidig kunne udgøre et fælles vurderingsgrundlag, som socialtilsynene kan følge op på i det løbende tilsyn med institutionerne. Hvis opholdssteder eller døgninstitutioner ikke til stadighed har den fornødne kvalitet, skal deres godkendelse til at arbejde med udsatte børn og unge inddrages.

Til nr. 35

Efter § 68, stk. 12, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse, jf. § 76 a i lov om social service, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter §§ 76 eller 76 a i lov om social service. Kommunalbestyrelsen skal inden da i samarbejde med den unge have revideret handleplanen og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at unge, der har behov for denne særlige støtte, gives mulighed for en mere glidende overgang til voksentilværelsen, herunder i forhold til uddannelse og beskæftigelse.

Hvilke forhold kommunen skal inddrage i revisionen af handleplanen, afhænger af den konkrete sag. Der kan f.eks. være tale om boligforhold, familiesituation m.v.

Det foreslås, at der tilføjes et nyt 3. pkt. i § 68, stk. 12, hvor efter kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, hvis en ung frem til sit fyldte 18. år har været anbragt som led i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Børn og unge, der er eller har været i et forbedringsforløb, får ikke udarbejdet en handleplan efter § 140 i lov om social service, da denne erstattes af en handleplan i form af forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Der vil således være behov for, at kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune udarbejder en handleplan med henblik på at vurdere, om den unge har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse efter §§ 76 og 76 a i lov om social service.

At barnet eller den unge frem til sit fyldte 18. år har været anbragt uden for hjemmet som led i et forbedringsforløb indebærer, at den handleplan, som kommunalbestyrelsen skal udarbejde for en ung efter det foreslåede nye 3. pkt. i § 68, stk. 12, i praksis vil være en revidering af forbedringsforløbet, men med et indhold, som opfylder kravene i § 140 i lov om social service.

Forslagets formålet er at sikre, at kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune, også når en ung frem til det fyldte 18. år har været anbragt som led i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år skal træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse, jf. § 76 a i lov om social service, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter §§ 76 eller 76 a i lov om social service.

Til nr. 36

Efter § 68 a i lov om social service kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 52, stk. 3, nr. 7, har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet.

Afgørelser om videreførelse af en anbringelse efter § 68 a, stk. 1, 1. pkt., skal ikke forelægges for børn og unge-udvalget til fornyet afgørelse efter § 62 i lov om social service (de lovbestemte genbehandlingsfrister), jf. § 68 a, stk. 1, 2. pkt. Efter § 68 a, stk. 3, kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, uanset

at betingelserne i § 52, stk. 1, eller § 58, stk. 1, i lov om social service, ikke længere er opfyldt.

Formålet med bestemmelsen er at give børn og unge, der har været anbragt mere end 3 år, tryghed i anbringelsen, så de ikke skal være usikre på, om de kan blive boende eller ej, når de har en tæt tilknytning til anbringelsesstedet. Der kan træffes afgørelse om videreført anbringelse, hvad enten barnet eller den unge har været anbragt på flere anbringelsessteder. Det afgørende er barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet.

Bestemmelsen tager primært sigte på børn og unge, der er anbragt i plejefamilier, men vil også kunne anvendes i forhold til børn og unge, der er anbragt på en døgninstitution eller på et opholdssted.

Med forslaget indsætte der i § 68 a en henvisning til anbringelser efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, så børn og unge-udvalget på samme måde som for anbringelser efter lov om social service vil kunne træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse.

Forslaget er en konsekvens af det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvoraf det bl.a. følger, at Ungdomskriminalitetsnævnet fremover kan træffe afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Formålet med ændringen er at sikre, at reglerne om videreført anbringelse også finder anvendelse i tilfælde, hvor barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet på baggrund af en afgørelse truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er med forslaget ikke tilsigtet en ændring af administrationen af reglerne om videreførte anbringelser.

Til nr. 37

Efter § 68 a i lov om social service kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 52, stk. 3, nr. 7, har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet.

Afgørelser om videreførelse af en anbringelse efter § 68 a, stk. 1, 1. pkt., skal ikke forelægges for børn og unge-udvalget til fornyet afgørelse efter § 62 i lov om social service (de lovbestemte genbehandlingsfrister), jf. § 68 a, stk. 1, 2. pkt. Efter § 68 a, stk. 3, kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, uanset at betingelserne i § 52, stk. 1, eller § 58, stk. 1, i lov om social service, ikke længere er opfyldt.

Det foreslås, at der i § 68 a i lov om social service indsættes en henvisning til § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, således at børn og unge-udvalget vil kunne træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter § 68 a, stk. 1, uanset om betingelserne i § 52, stk. 1, § 58, stk. 1, i lov om social service eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet ikke længere er opfyldt. Det bemærkes i den forbindelse, at betingelserne for at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet svarer til betingelserne i §§ 52 og 58 i lov om social service.

Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 36 om videreførelse af anbringelser som led i forbedringsforløb, hvorefter børn og unge-udvalget vil kunne træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Formålet er at sikre, at betingelser for, at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse er de samme, uanset om der er tale om en anbringelse uden for hjemmet efter lov om social service eller efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er med forslaget ikke tilsigtet en ændring af administrationen af reglerne om videreførte anbringelser.

Til nr. 38-39

Det følger af § 68 a, stk. 4, nr. 1, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen til brug for børn og unge-udvalgets afgørelse om videreførelse af en anbringelse, jf. § 68 a stk. 1, skal udarbejde en indstilling. Indstillingen skal indeholde 1) en revideret undersøgelse af barnets forhold, jf. § 50, 2) en revideret handleplan, jf. § 140, 3) en psykologisk, lægefaglig eller anden børnesagkyndig helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet og 4) barnets eller den unges holdning til videreførelse af anbringelsen.

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 36, at børn og unge-udvalget skal kunne træffe afgørelser om videreførelse af en anbringelse, der er led i et forbedringsforløb fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ungdomskriminalitetsnævnets afgø-

relse om anbringelse træffes på baggrund af en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og fastsættes som et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der foreslås med ændringen i *stk. 4, nr. 1*, at der i bestemmelsen tilføjes en henvisning til den ungefaglige undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, således at der åbnes mulighed for, at den reviderede undersøgelse af barnets forhold (den børnefaglige undersøgelse), jf. § 50 i lov om social service fremover vil kunne bestå af enten en revideret børnefaglig undersøgelse eller en revideret ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget har til formål at sikre, at der ikke skal udarbejdes en ny børnefaglig undersøgelse til brug for indstillingen, hvis der allerede foreligger en ungefaglig undersøgelse, der kan revideres.

Det foreslås med ændringen i *stk. 4, nr. 2*, at der i bestemmelsen tilføjes en henvisning til reviderede forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, således at den reviderede handleplan, jf. § 140 i lov om social service fremover vil kunne bestå af enten en revideret handleplan efter § 140 eller et revideret forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget har til formål at sikre, at der ikke skal udarbejdes en ny handleplan, jf. § 140 til brug for indstillingen, hvis der allerede foreligger en handleplan i form af et forbedringsforløb, der kan revideres.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.1.12 og 2.1.3.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 40

Efter § 68 b, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om valg af anbringelsessted i overensstemmelse med handleplanen, jf. § 140 i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen skal ved valg af anbringelsessted vælge det anbringelsessted, der bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service, er mest hensigtsmæssig. Hvis barnet eller den unge har søskende, der er anbragt uden for hjemmet, skal kommunalbestyrelsen vælge samme anbringelsessted, medmindre de øvrige søskendes eller barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette.

En afgørelse efter § 68 b, stk. 1, omfatter valget af det konkrete fysiske sted, dvs. om der f.eks. vælges den ene plejefamilie frem for den anden.

Det foreslås i § 19 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted, når Ungdomskriminalitetsnævnet som led i et forbedringsforløb har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet.

På den baggrund foreslås det, at der i § 68 b, stk. 1, i lov om social service indsættes en henvisning til §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen, når afgørelsen vedrører et barn eller en ung, der som led i et forbedringsforløb skal anbringes uden for hjemmet, skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med forbedringsforløbet efter §§ 13 og 14 i forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Formålet med forslaget er at sikre, at kommunalbestyrelsen ved anbringelser uden for hjemmet fastsat af Ungdomskriminalitetsnævnet skal træffe afgørelse om valg af anbringelsessted i overensstemmelse med forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Herved sikres det, at kommunalbestyrelsens afgørelse træffes på det samme grundlag, uanset om afgørelsen vedrører en anbringelse efter lov om social service eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er med forslaget ikke tilsigtet en ændring af indholdet eller gennemførelsen af en afgørelse efter § 68 b i lov om social service.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.13 og 2.1.3.13.

Til nr. 41

Det følger af § 68 d i lov om social service, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, eller § 58, i lov om social service, hvor det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække, skal overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge i stedet bliver adopteret.

Bestemmelsen skal sikre, at kommunen overvejer adoption som indsats i tilfælde, hvor alternativet er, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække. Det er således som udgangspunkt ikke relevant at overveje adoption, hvis der f.eks. er tale om en ung, der på anbringelsestidspunktet

er 16-17 år, eller hvis der er tale om et yngre barn, men hvor anbringelsen f.eks. skyldes en midlertidig sygdom eller krise hos forældrene, og barnet således kan forventes at blive hjemgivet igen. Omvendt vil det være relevant at overveje adoption, hvis f.eks. forældrenes historik i forhold til andre børn, forældrenes længerevarende misbrug eller permanente psykiske problemer indikerer, at der bliver tale om en længerevarende anbringelse.

Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at adoption af et barn eller en ung ikke kan gennemføres med samtykke fra barnets eller den unges forældre, jf. § 7 i adoptionsloven, og kommunalbestyrelsen vurderer, at adoption vil kunne gennemføres uden samtykke fra forældrene efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven, forelægger kommunalbestyrelsen sagen for børn og unge-udvalget.

Med forslaget indsættes der i § 68 d i lov om social service en henvisning til anbringelser efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvor det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække, skal overveje om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge i stedet bliver adopteret.

Forslaget er en konsekvens af, at det med § 14 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal kunne træffe afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet.

I praksis indebærer forslaget, at kommunen i den indstilling, som kommunalbestyrelsen skal udarbejde til brug for en sag i Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 33 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, vil skulle oplyse nævnet herom, hvis spørgsmålet om adoption efter §§ 68 d-68 g behandles i kommunen. Ungdomskriminalitetsnævnet vil på den baggrund kunne tage behørigt hensyn til denne oplysning i forbindelse med nævnets behandling af sagen.

Behandlingen af en sag om adoption efter §§ 68 d-68 g vil skulle behandles selvstændigt i det kommunale system, da Ungdomskriminalitetsnævnet ikke gives hjemmel til at træffe afgørelse i sådanne sager.

Formålet med ændringen er at sikre, at forpligtelsen for kommunalbestyrelsen til at overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge i stedet bliver adopteret, gælder, uanset om afgørelsen om anbringelse er truffet efter lov om social service eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er med forslaget ikke tilsigtet en ændring i forhold til behandlingen af adoptionssager efter §§ 68 d-68 g i lov om social service.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.14 og 2.1.3.14.

Til nr. 42-43

Efter § 68 e, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen forelægge en sag for børn og unge-udvalget, hvis den vurderer, at adoption af et barn eller en ung ikke kan gennemføres med samtykke fra barnets eller den unges forældre, jf. § 7 i adoptionsloven, og at adoption vil kunne gennemføres uden samtykke fra forældrene efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven. Forelæggelsen skal indeholde en indstilling om, at barnet eller den unge adopteres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven.

Indstillingen skal endvidere indeholde den børnefaglige undersøgelse, jf. § 50 i lov om social service, handleplanen, jf. § 140 i lov om social service, en redegørelse for, at betingelserne for adoption uden samtykke efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven er opfyldt og oplysninger om barnets eller den unges holdning til den påtænkte adoption, jf. § 6, stk. 1 og 3, i adoptionsloven.

En indstilling om adoption i medfør af § 9, stk. 3 eller 4, i adoptionsloven skal endvidere indeholde en redegørelse for, at betingelserne for anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet i § 58, stk. 1, er opfyldt.

Med forslaget indsættes der i § 68 e, stk. 2, nr. 1, en henvisning til § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet (om ungefaglige undersøgelser), hvilket indebærer, at der åbnes mulighed for, at den undersøgelse, som skal indgå i kommunalbestyrelsens indstilling efter § 68 e, stk. 2, nr. 1, i stedet for en børnefaglig undersøgelse, kan være en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget er en konsekvens af, at der med det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet indføres regler om en ungefaglig undersøgelse (jf. forslagets § 31), og at Ungdomskriminalitetsnævnet vil kunne fastsætte et forbedringsforløb i form af en handleplan med en varighed af op til to år (jf. forslagets §§ 13 og 14). Der vil således for Ungdomskriminalitetsnævnets målgruppe ikke nødvendigvis foreligge en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50 i lov om social service, eller en handleplan, jf. § 140 i lov om social service.

Forslaget har til formål at sikre, at der ikke nødvendigvis skal udarbejdes en ny børnefaglig undersøgelse til brug for

indstillingen, hvis der allerede foreligger en ungefaglig undersøgelse.

Med forslaget indsættes der i § 68 e, stk. 2, nr. 2, en henvisning til forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvilket indebærer, at den handleplan, som kommunalbestyrelsens indstilling efter § 68 e, stk. 2, nr. 2, skal indeholde, i stedet for en handleplan efter § 140 i lov om social service, vil kunne være et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget har til formål at sikre, at der ikke skal udarbejdes en handleplan, jf. § 140 til brug for indstillingen, hvis der allerede foreligger en handleplan i form af et forbedringsforløb.

Der er med forslaget ikke i øvrigt tilsigtet en ændring af indholdet af indstillingen.

Til nr. 44

Efter § 69, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 70, stk. 2, og § 148, i det omfang det må anses for nødvendigt under hensynet til formålet med anbringelsen, træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse mv. under opholdet.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år, jf. § 69, stk. 2. Efter § 69, stk. 3, kan børn og unge-udvalget dog træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted, hvis der ikke kan opnås samtykke hertil efter stk. 2. Ved afgørelsen skal børn og unge-udvalget under hensyn til formålet med anbringelsen og barnets eller den unges behov for kontinuitet i opvæksten vurdere, om barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsessted. Afgørelse om valg af konkret anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. § 68 b, stk. 1, i lov om social service.

Med forslaget indsættes der i § 69, stk. 3, 1. pkt., i lov om social service en henvisning til § 24 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvorved det fastslås, at sager om ændret anbringelsessted vil skulle forelægges for Ungdomskriminalitetsnævnet, når barnet eller den unge er anbragt efter reglerne i § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget er en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i § 24, stk. 1, foreslås, at kommunalbestyrelsen, hvis der ikke kan opnås samtykke til ændring af anbringelsessted for et barn eller en ung, der

er anbragt efter § 14, skal forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på, at nævnet kan træffe afgørelse herom.

Forslaget indebærer således, at hvis der ikke kan opnås samtykke til en ændring af anbringelsessted for et barn eller en ung, der er anbragt af Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal sagen forelægges Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på, at nævnet kan efterprøve kommunalbestyrelsens vurdering af behovet for at ændre anbringelsessted.

Ungdomskriminalitetsnævnets prøvelse af kommunalbestyrelsens vurdering svarer således til børn og unge-udvalgets prøvelse efter § 69, stk. 3, i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen vil fortsat kunne træffe afgørelse om ændret anbringelsessted med samtykke, jf. § 69, stk. 1 og 2, i lov om social service.

Der er med forslaget ikke i øvrigt tilsigtet ændringer i forhold til bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.15 og 2.1.3.15.

Til nr. 45

Det følger af § 70, stk. 1, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, skal vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. § 140 i lov om social service, eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 140 a i lov om social service, skal revideres. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 6 måneders mellemrum foretage en sådan vurdering. Afgørelse om revision af handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan træffes så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Med forslaget indsættes der i § 70, stk. 1, 1. pkt., i lov om social service, en henvisning til §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede ændring af § 70, stk. 1, 1. pkt., indebærer, at kommunalbestyrelsens forpligtelser efter bestemmelsen også vil omfatte foranstaltninger som led i forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Forslaget indebærer således, at kommunalbestyrelsen senest 3 måneder efter, at der efter §§ 13 eller 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet er iværksat et forbedringsforløb for barnet eller den unge, skal vurdere, om indsatsen skal ændres, og om forbedringsforløbet skal revideres.

Den foreslåede ændring indebærer endvidere, at vurderingen efter de første tre måneder herefter skal foretages med højst seks måneders mellemrum. Vurderingen vil – på samme måde som efter den nuværende bestemmelse – bl.a. have til formål at sikre, at formålet med forbedringsforløbet til stadighed opfylder formålet.

Formålet med den foreslåede ændring er at sikre, at der gælder de samme regler for kommunens tilsyn, uanset om tilsynet angår foranstaltninger efter kapitel 11 i lov om social service eller et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Dermed vil der gælde de samme regler for kommunens tilsyn, uanset om tilsynet angår foranstaltninger efter kapitel 11 i lov om social service eller et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Vurderer kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med et barn eller en ung i et forbedringsforløb, at formålet med forbedringsforløbet ikke længere er egnet eller kan opnås med de fastsatte foranstaltninger, og at forbedringsforløbet på den baggrund bør revideres, skal kommunalbestyrelsen forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på, at nævnet kan træffe fornyet afgørelse, jf. § 54, stk. 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunalbestyrelsen vil dog efter reglerne i § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet kunne iværksætte visse supplerende foranstaltninger for barnet eller den unge. Der henvises til reglerne herom i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er med forslaget ikke tilsigtet en ændring af indholdet eller gennemførelsen af tilsyn efter § 70 i lov om social service.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.16 og 2.1.3.16.

Til nr. 46

Det følger af § 70, stk. 1, i lov om social service, at kommunalbestyrelsen senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, skal vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. § 140 i lov om social service, eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. lovens § 140 a, skal revideres. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 6 måneders mellemrum foretage en sådan vurdering. Afgørelse om revision af handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan træffes så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Det følger af § 70, stk. 2, i lov om social service, at ved anbringelse uden for hjemmet skal vurderingen af indsatsen efter § 70, stk. 1, og af behovet for revision af handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. § 148, stk. 1, i lov om social service, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren.

Med det samtidig fremsatte lovforslag om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås det, at Ungdomskriminalitetsnævnet efter de foreslåede §§ 13 og 14 skal kunne fastsætte et forbedringsforløb for børn og unge, der omfattes af nævnets målgruppe, jf. § 2 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Som led i forbedringsforløbet kan der bl.a. træffes afgørelse om anbringelse uden for hjemmet.

Med forslaget indsættes en henvisning i § 70, stk. 2, til §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsens tilsyn med børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet ligeledes vil skulle omfatte børn og unge, der som led i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet anbringes uden for hjemmet efter afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Der er med forslaget ikke tilsigtet ændring af indholdet eller gennemførelsen af tilsynet efter § 70, stk. 2, i lov om social service. Kommunalbestyrelsens tilsyn med børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet efter afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet, vil således skulle udøves på samme måde som det eksisterende tilsyn efter denne bestemmelse. Tilsynet vil således skulle bestå af mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.16 og 2.1.3.16.

Til nr. 47

Kommunalbestyrelsens vurdering af indsatsen og af behovet for revision af handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan efter § 70, stk. 1, i lov om social service skal ved anbringelse uden for hjemmet ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. § 148, stk. 1, i lov om social service og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren, jf. § 70, stk. 2, 1. pkt. i lov om social service.

Med § 54, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås det, at kommunalbestyrelsen – efter reglerne i §§ 70 og 148 i lov om social service – skal føre tilsyn med børn og unge, der er underlagt en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet. I den forbin-

delse vil der i § 148 i lov om social service blive tilføjet et nyt stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de tilbud, som Ungdomskriminalitetsnævnets træffer afgørelse om.

Det foreslås på den baggrund, at der i § 70, stk. 2, 1. pkt., i lov om social service, indsættes en henvisning til kommunalbestyrelsens løbende tilsyn efter den foreslåede § 148, stk. 3, hvilket indebærer, at vurderingen af indsatsen og behovet for revision heraf skal ske på baggrund af kommunalbestyrelsens løbende tilsyn.

Tilsynet vil således svare til det tilsyn, der i dag skal gennemføres i forhold til børn og unge, der anbringes uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 11 i lov om social service.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 62, og lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.16 og 2.1.3.16.

Til nr. 48

Efter § 70, stk. 2, 2. og 3. pkt., i lov om social service skal tilsynet efter § 148, stk. 1, omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet.

Med § 54, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås det, at kommunalbestyrelsen efter reglerne i §§ 70 og 148 i lov om social service skal føre tilsyn med børn og unge, der er underlagt en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet. I den forbindelse vil der i § 148 i lov om social service blive tilføjet et nyt stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de tilbud, som Ungdomskriminalitetsnævnets træffer afgørelse om.

Med forslaget indsættes der i § 70, stk. 2, 2. pkt., i lov om social service, en henvisning til kommunalbestyrelsens løbende tilsyn efter den foreslåede § 148, stk. 3, hvilket vil betyde, at reglerne i § 70, stk. 2, 2. og 3. pkt., om tilsynsforpligtelsens indhold ligeledes vil finde anvendelse i forhold til kommunalbestyrelsens tilsyn med børn og unge, der anbringes uden for hjemmet efter afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Tilsynet vil således svare til det tilsyn, der i dag skal gennemføres i forhold til børn og unge, der anbringes uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 11 i lov om social service.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 62, bemærkninger her til og lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.16 og 2.1.3.16.

Til nr. 49 og 50

Efter § 70, stk. 2, 4. pkt., i lov om social service skal vurderingen af indsatsen under en anbringelse uden for hjemmet omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140 i lov om social service, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan eller i relevante dele af en helhedsorienteret plan.

Med § 54, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås det, at kommunalbestyrelsen efter reglerne i §§ 70 og 148 i lov om social service skal føre tilsyn med børn og unge, der er underlagt en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

En anbringelse uden for hjemmet efter lov om social service vil have baggrund i en handleplan efter § 140 i lov om social service. Det foreslås i §§ 13 og 14 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, at Ungdomskriminalitetsnævnet efter de samme betingelser som i §§ 52 og 58 i lov om social service, skal kunne anbringe børn og unge uden for hjemmet. En sådan anbringelse vil have baggrund i et forbedringsforløb efter de foreslåede bestemmelser. En vurdering af indsatsen og en revision heraf vil således ikke kunne omfatte en stillingtagen til forhold beskrevet i handleplanen.

Det foreslås på den baggrund, at der i § 70, stk. 2, 4. pkt., indsættes en henvisning til forbedringsforløbet efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsens vurdering af indsatsen og af behovet for revision heraf skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140 i lov om social service (handleplanen) og i forbedringsforløbet efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, er relevante.

Det foreslås endvidere, at eventuelle relevante forhold, der ikke er bekræftet i enten en handleplan, jf. § 140 i lov om social service eller et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, vil skulle indgå i en revideret handleplan, relevante dele af en helhedsorienteret plan eller i et revideret forbedringsforløb.

Forslaget indebærer, at vurderingen af anbringelser uden for hjemmet og en revision af indsatsen vil skulle ske på samme grundlag, uanset om anbringelsen har hjemmel i lov om social service eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 45-49, bemærkningerne hertil og lovforslagets almindelige bemærkning pkt. 2.1.1.16 og 2.1.3.16.

Til nr. 51

Efter § 71, stk. 1, i lov om social service har barnet eller den unge ret til samvær og kontakt med forældre og netværk under en anbringelse uden for hjemmet. Børn og unge, som anbringes uden for hjemmet, har således ret til samvær og kontakt med deres forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer og venner mv. Kommunalbestyrelsen skal under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og under hensyntagen til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige. Ved tilrettelæggelse af samværet skal der lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket. Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets hverdag, og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet. En ret til samvær og kontakt, der er aftalt mellem forældrene eller er fastsat i medfør af forældreansvarsloven, opretholdes under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, men kan reguleres eller midlertidigt ophæves efter reglerne i § 71, stk. 2-5, i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen skal under hensyn til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samvær og kontakt og kan fastsætte nærmere vilkår herfor, jf. § 71, stk. 2. Ved afgørelsen lægges særligt vægt på barnets eller den unges bedste og formålet med anbringelsen. Der kan ikke med hjemmel i denne bestemmelse træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt begrænses til mindre end en gang om måneden, da en sådan afgørelse sidestilles med afbrydelse af forbindelsen. Afgørelser om afbrydelse af forbindelsen skal træffes af børn og unge-udvalget efter § 71, stk. 3 og 4, i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen kan derudover med samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at samværet mellem forældrene og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede.

Børn og unge-udvalget kan, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, for en bestemt periode træffe afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen, jf. § 71, stk. 3, i lov om social service. Børn og unge-udvalget kan efter de samme betingelser træffe afgørelse om at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge, ligesom der kan træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket.

Efter § 71, stk. 4, i lov om social service skal børn og unge-udvalget ved viden eller formodning om, at den person som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, medmindre særlige forhold taler imod det, for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Efter § 71, stk. 5, finder bestemmelserne i § 71, stk. 2-4, tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse efter § 50 under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 50 a, jf. § 51, stk. 1 og 2.

Med forslaget indsættes der i § 71, stk. 5, i lov om social service en henvisning til §§ 31 og 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Forslaget indebærer, at bestemmelserne i § 71, stk. 2-4, om afgørelse om omfang og udøvelse af samvær, overvåget samvær og afbrydelse af forbindelsen, vil kunne anvendes i forbindelse med en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget er en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i §§ 31 og 32 foreslås, at kommunalbestyrelsen til brug for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser skal udarbejde ungefaglige undersøgelser (§ 31), og at undersøgelserne skal kunne gennemføres under ophold på institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet (§ 32).

Formålet med forslaget er at sikre, at de eksisterende muligheder for at regulere samvær i forbindelse med en børnefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, også vil finde anvendelse under gennemførelsen af en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og ved gennemførelsen af en ungefaglig undersøgelse uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år, som skal gennemføres under ophold på en institution, ved benyttelse af et børnehus, jf. § 50 a i lov om social service, eller indlæggelse på et sygehus, herunder en psykiatrisk afdeling, jf. § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er med forslaget ikke i øvrigt tilsigtet ændringer i forhold til anvendelsen af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.17 og 2.1.3.17.

Til nr. 52

Efter § 71, stk. 1, i lov om social service har barnet eller den unge ret til samvær og kontakt med forældre og netværk under en anbringelse uden for hjemmet. Børn og unge, som anbringes uden for hjemmet, har således ret til samvær og kontakt med deres forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer og venner mv. Kommunalbestyrelsen skal under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og under hensyntagen til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige. Ved tilrettelæggelse af samværet skal der lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket. Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets hverdag, og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet. En ret til samvær og kontakt, der er aftalt mellem forældrene eller er fastsat i medfør af forældreansvarsloven, opretholdes under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, men kan reguleres eller midlertidigt ophæves efter reglerne i § 71, stk. 2-5, i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen skal under hensyn til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samvær og kontakt og kan fastsætte nærmere vilkår herfor, jf. § 71, stk. 2. Ved afgørelsen lægges særligt vægt på barnets eller den unges bedste og formålet med anbringelsen. Der kan ikke med hjemmel i denne bestemmelse træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt begrænses til mindre end en gang om måneden, da en sådan afgørelse sidestilles med afbrydelse af forbindelsen. Afgørelser om afbrydelse af forbindelsen skal træffes af børn og unge-udvalget efter § 71, stk. 3 og 4, i lov om social service.

Kommunalbestyrelsen kan derudover med samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at samværet mellem forældrene og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede.

Børn og unge-udvalget kan, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, for en bestemt periode træffe afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen, jf. § 71, stk. 3, i lov om social service. Børn og unge-udvalget kan efter de samme betingelser træffe afgørelse om at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge, ligesom der kan træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket.

Efter § 71, stk. 4, i lov om social service skal børn og unge-udvalget ved viden eller formodning om, at den person som barnet eller den unge skal have samvær med, har begået overgreb mod et barn eller en ung, medmindre særlige forhold taler imod det, for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde den pågældendes forbindelse med barnet eller den unge i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse eller om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Efter § 71, stk. 5, finder bestemmelserne i § 71, stk. 2-4, tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse efter § 50 under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 50 a, jf. § 51, stk. 1 og 2.

Med forslaget indsættes et nyt stk. 6 i § 71, hvorefter Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller i forbindelse med en afgørelse om ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan træffe afgørelse om afbrydelse af forbindelsen mv. efter stk. 3-5.

Forslaget er en konsekvens af, at det med forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i § 18, stk. 2, foreslås, at Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med afgørelse om anbringelse efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, og i forbindelse med en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal kunne træffe afgørelse efter § 71, stk. 3 og 4, i lov om social service.

Forslaget indebærer, at Ungdomskriminalitetsnævnet – på samme måde som børn og unge-udvalget i dag – når betingelserne herfor er opfyldt, kan træffe afgørelser, der begrænser samværet eller afbryder forbindelse mellem barnet eller den unge og dennes netværk, herunder f.eks. forældre, søskende og venner. En sådan afgørelse træffes i forbindelse med afgørelsen om anbringelse efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Forslaget indebærer endvidere, at Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, kan træffe afgørelse om samvær og afbrydelse af forbindelse efter bestemmelsen i § 71, stk. 5.

Ungdomskriminalitetsnævnets kan alene træffe afgørelse efter den foreslåede § 71, stk. 6, når afgørelsen træffes i tilknytning til en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller

i forbindelse med en afgørelse om gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet efter § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Afgørelser om samvær og afbrydelse af forbindelsen, der skal træffes, mens barnet eller den unge er i forbedringsforløb efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller under en indlæggelse som led i en ungefaglig undersøgelse, jf. § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, vil således fortsat skulle træffes af børn og unge-udvalget efter reglerne i § 71, stk. 3-5, i lov om social service.

Forslaget har til formål at sikre, at Ungdomskriminalitetsnævnets adgang til at regulere samvær og afbryde forbindelse svarer til børn og unge-udvalgets hjemmel i forbindelse med afgørelser om anbringelser uden for hjemmet og i forbindelse med gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 50 a, jf. § 51, stk. 1 og 2.

Der er med forslaget ikke i øvrigt tilsigtet ændringer i forhold til anvendelsen af § 71 i lov om social service.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.17 og 2.1.3.17.

Til nr. 53

Efter § 75, stk. 1, i lov om social service kan formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget træffe foreløbige afgørelser efter bl.a. § 63 b, stk. 1, i lov om social service som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget.

Efter § 63 b, stk. 1, kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om at anbringe et barn eller en ung i alderen 12 til 17 år på en sikret døgninstitution. Efter § 63 b, stk. 3, kan lederen af en åben døgninstitution eller dennes stedfortræder, uanset hvilket anbringelsesgrundlag, der ligger til grund for anbringelsen af et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, uden for hjemmet, træffe midlertidig beslutning om overførsel af barnet eller den unge til den sikrede døgninstitution. Overførslen kan iværksættes straks. Lederens beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse.

Med forslaget indsættes der i § 75, stk. 1, i lov om social service en henvisning til § 63 b, stk. 3, i lov om social service, så børn og unge-udvalget fremover vil kunne træffe en foreløbig afgørelse om at overfører et barn eller en ung, der

er fyldt 15 år, til en sikret institution efter bestemmelsen i § 63 b, stk. 3.

Forslaget er en rettelse, der har til formål at sidestille henvisningen til henholdsvis § 63 b og 63 c, så børn og ungeudvalget kan træffe de samme foreløbige afgørelser, uanset om afgørelsen vedrører et barn eller en ung anbragt på en sikret døgninstitution eller et barn eller en ung anbragt på en særligt sikret afdeling.

Til nr. 54-55

Når en sag af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at den behandles i børn og ungeudvalget, kan formanden eller i dennes fravær næstformanden for udvalget efter § 75, stk. 1, i lov om social service træffe foreløbige afgørelser efter §§ 51, 58 og 63, § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, § 63 c, stk. 1 og 3, § 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, og § 78, stk. 4, i lov om social service samt § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Med forslaget tilføjes der i § 75, stk. 1, i lov om social service henvisning til § 14, stk. 2-4, § 15, stk. 1, § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1-2, § 24, stk. 1, og § 32, stk. 1 og 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, således at formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og ungeudvalget, tillige vil kunne træffe foreløbige afgørelser efter de nævnte bestemmelser i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet i sager om børn eller unge, der er pålagt en straksreaktion efter § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller der er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Afgørelser for denne gruppe børn og unge vil fremover skulle træffes efter § 14, stk. 2-4, § 15, stk. 1, § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1-2, § 24, stk. 1, og § 32, stk. 1 og 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det tilføjes endvidere i § 75, stk. 1, at det i disse situationer – på samme måde som det gælder for børn og ungeudvalgets afgørelser efter § 75, stk. 1, i dag – vil være en betingelse for at træffe en formandsafgørelse, at hensynet til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente en ordinær mødebehandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det øjeblikkelige behov vil altid bero på en konkret vurdering i hver enkelt sag.

Herudover vil betingelserne i den relevante bestemmelse i det samtidig fremsatte forslag i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som den foreløbige afgørelse angår, skulle være opfyldt.

Den forslåede ordning betyder, at børn og ungeudvalgets formand eller i dennes fravær næstformanden, når betingel-

serne er opfyldt, vil kunne træffe følgende typer af foreløbige afgørelser vedrørende børn og unge, der er pålagt en afgørelse af Ungdomskriminalitetsnævnet:

- Lægelig undersøgelse uden samtykke, jf. § 63 i lov om social service.
- Videreførelse af anbringelse, jf. § 68 a i lov om social service.
- At barnet eller den unge ikke må flyttes fra en privat døgnpleje, jf. § 78, stk. 4, i lov om social service.
- Anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 14, stk. 2-4, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Anbringelse på delvist lukkede døgninstitutioner eller afdelinger, jf. § 15, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. § 16, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 17, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Tilbageholdelse i forbindelse med en anbringelse, jf. § 18, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Tilbageholdelse under en anbringelse, jf. § 11, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.
- Samvær og kontakt i forbindelse med en anbringelse eller gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 18, stk. 2, og § 32, stk. 2, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Samvær og kontakt under en anbringelse eller gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 71, stk. 3-5, i lov om social service.
- Kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation, jf. § 15 i lov om voksenansvar med anbragte børn og unge.
- Ændring af anbringelsessted, jf. § 24, stk. 2, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.
- Gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32 i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.

Børn og ungeudvalgets formand eller næstformand vil således bevare sin adgang til at træffe foreløbige afgørelser efter § 75, stk. 1, i lov om social service i forhold til børn og unge, der er pålagt en straksreaktion eller der er i et forbedringsforløb, jf. det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

En formandsafgørelse efter bestemmelserne i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskrimi-

nalitet vil alene være foreløbig. For at en sådan afgørelse kan have gyldighed, skal den godkendes af børn og unge-udvalget snarest muligt og inden 7 dage efter iværksættelsen, jf. § 75, stk. 3, i lov om social service.

Formanden eller i denne fravær næstformanden for børn og unge-udvalget vil uændret have kompetence til at træffe foreløbige afgørelser efter bestemmelserne i lov om social service, når barnet eller den unge ikke aktuelt er pålagt en afgørelse af Ungdomskriminalitetsnævnet, herunder i de tilfælde, hvor en sag er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. §§ 10 og 11 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, men endnu ikke er blevet behandlet af nævnet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.19 og 2.1.3.19.

Til nr. 56

Efter § 75, stk. 4, i lov om social service har en foreløbig formandsafgørelse, der er godkendt af børn og unge-udvalget, som udgangspunkt gyldighed i 1 måned. En foreløbig afgørelse om en undersøgelse, jf. § 51 i lov om social service har dog gyldighed indtil undersøgelsen er afsluttet, dog højst i 2 måneder.

Med det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås det, at Ungdomskriminalitetsnævnet skal kunne træffe afgørelse om gennemførelse af en ufaglig undersøgelse af et barn eller en ung, der er omfattet af nævnets kompetence, under ophold på en institution, ved benyttelse af et børnehus eller indlæggelse på et sygehus, herunder en psykiatrisk afdeling, når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling, jf. § 32 i den foreslåede lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. § 51 i lov om social service finder ikke anvendelse for børn og unge, der er omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnets kompetence

Med forslaget tilføjes der i § 75, stk. 4, 2 pkt., i lov om social service en henvisning til § 32 i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer, at en godkendt, foreløbig afgørelse om gennemførelse af en ufaglig undersøgelse efter § 32 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet vil have samme gyldighedsperiode som en godkendt, foreløbig afgørelse om gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter § 51 i lov om social service.

Der er i øvrigt ikke med forslaget tilsigtet ændringer i forhold til anvendelsen af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.19 og 2.1.3.19.

Til nr. 57

Det følger af § 75, stk. 6, i lov om social service, at hvis børn og unge-udvalget ikke inden for 1 måned træffer afgørelse i overensstemmelse med Ankestyrelsens direktørs foreløbige afgørelse efter § 75, stk. 5, i lov om social service skal børn og unge-udvalget umiddelbart orientere Ankestyrelsen herom.

Med forslaget tilføjes det i § 75, stk. 6, 1. pkt., at det i sager, hvor Ankestyrelsens direktør har truffet en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 5, om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion eller er i et forbedringsforløb efter §§ 12-14 i det samtidig fremsatte i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, vil være Ungdomskriminalitetsnævnet, der skal orientere Ankestyrelsen, hvis nævnet ikke inden for en måned træffer afgørelse i overensstemmelse med Ankestyrelsens direktørs foreløbige afgørelse.

Forslaget indebærer, at orienteringspligten efter § 75, stk. 6, 1. pkt., overgår til Ungdomskriminalitetsnævnet i de sager, hvor Ankestyrelsens direktørs foreløbige afgørelse efter stk. 5 vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion eller er i et forbedringsforløb efter §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Hvis Ungdomskriminalitetsnævnet ikke inden for en måned træffer afgørelse i overensstemmelse med Ankestyrelsens direktørs foreløbige afgørelse, skal nævnet således underrette Ankestyrelsen herom.

Forslaget indebærer i praksis, at kommunalbestyrelsen, når den bliver bekendt med direktøren for Ankestyrelsens foreløbige afgørelse, jf. § 75, stk. 5, skal forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på, at nævnet kan træffe afgørelse i overensstemmelse med direktørens afgørelse, hvilket svarer til de gældende regler efter stk. 6, hvor kommunalbestyrelsen dog i stedet forelægger sagen for børn og unge-udvalget.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.19 og 2.1.3.19.

Til nr. 58

Efter § 75, stk. 6, 2. pkt., i lov om social service, har børn og unge-udvalgets afgørelse efter § 75, stk. 6, 1. pkt., ikke virkning, før Ankestyrelsens direktør snarest muligt og senest 10 dage efter afgørelsen har taget stilling til, om afgørelsen skal have virkning.

Med forslaget tilføjes det i § 75, stk. 6, 2. pkt., at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse efter § 75, stk. 6, 1. pkt., ikke vil have virkning, før Ankestyrelsens direktøren snarest mu-

ligt og senest 10 dage efter afgørelsen har taget stilling til, om afgørelsen skal have virkning.

Forslaget medfører, at Ankestyrelsens direktør vil kunne træffe afgørelse om, at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse om ikke at træffe afgørelse i overensstemmelse med Ankestyrelsens direktørs foreløbige afgørelse, ikke skal have virkning.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.19 og 2.1.3.19.

Til nr. 59

Det følger af § 75, stk. 6, 3. pkt., at hvis Ankestyrelsens direktør træffer afgørelse om, at børn og unge-udvalgets afgørelse ikke skal have virkning, træffer Ankestyrelsen afgørelse efter reglen i § 65, stk. 3, i lov om social service senest 8 uger efter børn og unge-udvalgets afgørelse.

Med forslaget indsættes der to steder i § 75, stk. 6, 3. pkt., en henvisning til Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser.

Forslaget indebærer, at Ankestyrelsens direktør vil have samme beføjelser over for Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser efter § 75, stk. 6, nr. 1, som over for børn og unge-udvalget i dag.

Ændringen er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 57, hvorefter Ungdomskriminalitetsnævnet skal træffe afgørelser i overensstemmelse med direktøren for Ankestyrelsens afgørelse efter § 75, stk. 5, i lov om social service.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.19 og 2.1.3.19.

Til nr. 60

Det følger af § 75, stk. 6, 3. pkt., at hvis Ankestyrelsens direktør træffer afgørelse om, at børn og unge-udvalgets afgørelse ikke skal have virkning, træffer Ankestyrelsen afgørelse efter reglen i § 65, stk. 3, i lov om social service senest 8 uger efter børn og unge-udvalgets afgørelse.

Efter § 65, stk. 3, i lov om social service kan Ankestyrelsen træffe afgørelse om gennemførelse af børnefaglig undersøgelse efter § 51 i lov om social service, anbringelse uden for hjemmet, jf. § 58 i lov om social service, videreførelse af en anbringelse, jf. § 68 a i lov om social service, samt gennemførelse af lægelig undersøgelse eller behandling, hvis forældremyndighedsindehaveren unnlader at lade et barn eller en ung undersøge eller behandle for en livstruende sygdom eller en sygdom, der udsætter barnet eller den unge for betydelig og varigt nedsat funktionsevne, jf. § 63 i lov om social service.

Med forslaget indsættes et nyt pkt. i § 75, stk. 6, i lov om social service, hvorefter Ankestyrelsens direktørs afgørelser efter bestemmelsens 3. pkt., træffes efter reglerne i §§ 63 og 68 i lov om social service og § 14, stk. 2-4, og § 32, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når sagen vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer, at i de tilfælde hvor Ankestyrelsens direktør træffer afgørelse om, at Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse ikke skal have virkning, kan Ankestyrelsen herefter træffe afgørelse om lægelig undersøgelse og behandling uden samtykke, jf. § 63 i lov om social service, videreførelse af en anbringelse, jf. § 68 a i lov om social service, gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller benyttelse af et børnehus, jf. § 32, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet samt afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 14, stk. 2-4, i det samtidig fremsatte forslag til lov om ungdomskriminalitet.

Ankestyrelsens vil således med forslaget kunne træffe afgørelser, der svarer til Ankestyrelsens kompetence efter § 65, stk. 3, i lov om social service.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.19 og 2.1.3.19.

Til nr. 61

Træffer børn og unge-udvalgets formand eller Ankestyrelsens direktør en foreløbig afgørelse efter § 75 i lov om social service, som vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal Ungdomskriminalitetsnævnet herefter behandle sagen inden en måned, hvis afgørelsen skal have virkning efter gyldighedsperioden, jf. § 75, stk. 4 og 6.

Lov om social service indeholder ikke en regulering af, hvordan Ungdomskriminalitetsnævnet får oplysning om, at formanden for børn og unge-udvalget eller Ankestyrelsens direktør har truffet en foreløbig afgørelse om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion efter § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Med den foreslåede ændring indsættes der i § 75 i lov om social service et nyt stk. 7 om en orienteringsforpligtelse ved

foreløbige afgørelser vedrørende børn og unge, der er pålagt en straksreaktion efter § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det foreslås som noget nyt, at formanden for børn og unge-udvalget eller Ankestyrelsens direktør straks skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om en foreløbig afgørelse efter bestemmelsens stk. 1, der vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion efter § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller der er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Henset til, at Ungdomskriminalitetsnævnet som udgangspunkt vil skulle behandle sagen inden en måned, foreslås det, at formanden for børn og unge-udvalget eller Ankestyrelsens direktør straks skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet, så det vil være muligt at forberede sagen inden for fristen på 1 måned, hvis afgørelsen skal have gyldighed efter dette tidspunkt.

Det vil i praksis være kommunalbestyrelsen, som forelægger sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet med henblik på en afgørelse efter § 75, stk. 6, 1. pkt.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.19 og 2.1.3.19.

Til nr. 62

Efter § 148, stk. 1, i lov om social service fører kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter lov om social service, jf. retssikkerhedslovens §§ 9-9 b, tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om, jf. § 3, stk. 1, i lov om social service. Dette tilsyn betegnes i almindelighed som det personrettede tilsyn.

Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 148 a og lov om socialtilsyn. Kommunalbestyrelsen skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp og opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne, jf. § 148, stk. 2, i lov om social service. Kommunalbestyrelsen skal, hvis den i forbindelse med tilsynet efter stk. 1 bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, der er omfattet af lov om socialtilsyn, underrette den kommunalbestyrelse, som efter § 2 i lov om socialtilsyn har ansvar for det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet, jf. § 148, stk. 3, i lov om social service.

Med § 54, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet foreslås det, at kommu-

nalbestyrelsen efter reglerne i §§ 70 og 148 i lov om social service skal føre tilsyn med børn og unge, der er underlagt en afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Med forslaget indsættes der i § 148 i lov om social service et nyt stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at iagttage de forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. retssikkerhedslovens §§ 9-9 b, som Ungdomskriminalitetsnævnet i forhold til det enkelte barn eller den unge har truffet afgørelse om, jf. §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det foreslås derudover, at kommunalbestyrelsen løbende skal følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, herunder ved at være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Det foreslåede nye stk. 3 svarer således til de gældende regler for kommunalbestyrelsens tilsyn efter § 148, stk. 1 og 2, i lov om social service.

Med forslaget fastlægges det således, hvilken kommune der er ansvarlig for at føre tilsyn med børn og unge i Ungdomskriminalitetsnævnets målgruppe. Formålet med forslaget er at ligestille det personrettede tilsyn efter lov om social service og det personrettede tilsyn med børn og unge, der har fået fastsat straksreaktioner og forbedringsforløb efter §§ 12 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er med forslaget ikke tilsigtet ændringer af indholdet eller gennemførelsen af det personrettede tilsyn efter § 148 i lov om social service.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 45-50 samt bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.16 og 2.1.3.16.

Til nr. 63

Det følger af § 148, stk. 3, i lov om social service, at hvis kommunalbestyrelsen i forbindelse med tilsynet efter bestemmelsens stk. 1 bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, der er omfattet af lov om socialtilsyn, skal kommunalbestyrelsen underrette den kommunalbestyrelse, som efter § 2 i lov om socialtilsyn har ansvar for det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet.

Det foreslås, at der i § 148, stk. 3, i lov om social service, der med lovforslaget bliver til stk. 4, indsættes en henvisning til det foreslåede nye stk. 3, hvilket indebærer, at be-

stemmelsen vil finde anvendelse i forbindelse med kommunalbestyrelsens tilsyn med de tilbud, som Ungdomskriminalitetsnævnet i forhold til det enkelte barn eller den unge har truffet afgørelse om, jf. §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen skal underrette den kommunalbestyrelse, som efter § 2 i lov om socialtilsyn har ansvar for det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet, hvis den bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, uanset om det er sket som led i det personrettede tilsyn efter stk. 1 eller efter det foreslåede stk. 3.

Forslaget skal ses i sammenhæng med § 1, nr. 62 samt bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.16 og 2.1.3.16.

Til nr. 64

Efter § 158, stk. 1, i lov om social service skal den, der modtager hjælp efter lov om social service til sig selv, sin ægtefælle eller sine børn, medmindre andet er bestemt andetsteds i loven, betale for den hjælp, der modtages.

Det foreslås, at der i bestemmelsen tilføjes en henvisning til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, således at reglerne ligeledes vil kunne finde anvendelse på hjælp, der ydes efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Den foreslåede ordning indebærer, at de, der modtager hjælp efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, selv skal betale for den modtagne hjælp, medmindre andet er bestemt i lov om social service eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 65

Efter § 158, stk. 2, i lov om social service kan børne- og socialministeren fastsætte regler om opkrævning af gebyr ved ikke rettidig betaling for ydelser efter lov om social service.

Med forslaget tilføjes der i bestemmelsen en henvisning til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, således at børne- og socialministerens bemyndigelse ligeledes vil omfatte fastsættelse af regler om opkrævning af gebyr ved ikke rettidig betaling for ydelser efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Til nr. 66 og 67

Efter § 159 i lov om social service kan børne- og socialministeren fastsætte regler om, at forældrene og barnet eller den unge betaler for døgnopholdet efter lovens § 52, stk. 3, nr. 7. Der kan ikke fastsættes betaling for et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 7, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter § 68 a.

Med den foreslåede ændring indsættes der i § 159, 1. og 2. pkt. henvisninger til § 14 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Forslaget indebærer, at bemyndigelsen udvises, således at børne- og socialministeren også vil kunne fastsætte regler om forældres og anbragte børns og unges egenbetaling ved døgnophold efter en afgørelse truffet af Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 14 i det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Der vil i lighed med døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service ikke kunne fastsættes betaling, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter lovens § 68 a.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til § 2

Til nr. 1

Efter § 2, stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge finder lovens §§ 4, 5, 7-9, 12-14, 16 og 19-24 anvendelse over for unge over 18 år, hvis den pågældende er anbragt i henhold til en strafferetlig dom eller kendelse. Bestemmelsen definerer dermed hvilke af lovens regler om rammer for og om indgreb over for den anbragte, der gælder for unge over 18 år, som er anbragt i henhold til en strafferetlig dom eller kendelse.

Med den foreslåede bestemmelse ændres ordlyden af § 2, stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, så det fremgår, at §§ 4-5, 7-9, 15 a, 16-16 b og 19-24 finder anvendelse over for unge over 18 år, hvis den pågældende er anbragt i henhold til en strafferetlig dom eller kendelse.

Forslaget er en konsekvens af, at det med lovforslagets § 2, nr. 8, 11 og 14 foreslås at indsætte en række nye bestemmelser i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som giver personalet på anbringelsessteder mulighed for at foretage relevante indgreb over for børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted. Indgrebene vedrører nedsættelse i eller fratagelse af lommepenge, begrænsning af adgang til ekstern kommunikation, tv-overvågning på indendørs fællesarealer og anvendelse af døralarmer. Med lovforslagets §

2, nr. 15, indføres en pligt for personalet til at politianmelde personfarlig kriminalitet, som er foregået på institutionen.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at de nye bestemmelser også finder anvendelse i forhold til unge over 18 år, som er anbragt på et anbringelsessted i henhold til en strafferetlig dom eller kendelse.

Bestemmelsen sikrer dermed, at personalet har de samme muligheder for at foretage relevante indgreb over for denne gruppe unge som over for de øvrige anbragte børn og unge på anbringelsesstedet, og at anmeldelsespligten også gælder for personfarlig kriminalitet begået af denne gruppe unge.

Til nr. 2

Efter § 2, stk. 5, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge finder lovens §§ 4-16 og 21-24 anvendelse over for en uledsaget mindreårig udlænding, der er anbragt på et anbringelsessted efter udlændingelovens § 62 l, jf. §§ 62 m-62 o. Bestemmelsen definerer dermed hvilke af lovens regler om rammer for og om indgreb over for den anbragte, der gælder for uledsagede mindreårige udlændinge.

Med den foreslåede bestemmelse ændres ordlyden af § 2, stk. 5, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, så det fremgår, at §§ 4-16 b og 21-24 finder anvendelse over for en uledsaget mindreårig udlænding, der er anbragt på et anbringelsessted efter udlændingelovens § 62 l, jf. §§ 62 m-62 o.

Forslaget er en konsekvens af, at det i lovforslagets § 2, nr. 8, 11 og 14 foreslås at indsætte en række nye bestemmelser i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som giver personalet på anbringelsessteder mulighed for at foretage relevante indgreb over for børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted. Indgrebene vedrører nedsættelse i eller fratagelse af lommepenge, begrænsning af adgang til ekstern kommunikation, tv-overvågning på indendørs fællesarealer og anvendelse af døralarmer. Med lovforslagets § 2, nr. 15, indføres en pligt for personalet til at politianmelde personfarlig kriminalitet, som er foregået på institutionen.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at de nye bestemmelser også finder anvendelse i forhold til uledsagede mindreårige udlændinge, der er anbragt på et anbringelsessted efter udlændingelovens § 62 l, jf. §§ 62 m-62 o.

Bestemmelsen sikrer dermed, at personalet har de samme muligheder for at foretage relevante indgreb over for uledsagede mindreårige udlændinge i lighed med, hvad der gælder for de øvrige anbragte børn og unge på anbringelsesstedet, og at anmeldelsespligten også gælder for personfarlig kriminalitet begået af denne gruppe af børn og unge.

Til nr. 3

Efter § 2 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge finder loven anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1, efter §§ 52 eller 58, i lov om social service, i henhold til en strafferetlig dom eller kendelse eller efter udlændingelovens § 62 l.

Med den foreslåede bestemmelse indsættes i § 2 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge et nyt stk. 6, hvorefter lovens §§ 3-16 b og 21-24 finder anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted efter § 14, jf. §§ 15-17 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Med den foreslåede bestemmelse præciseres det, at lov om voksenansvar for anbragte børn og unges anvendelsesområde også omfatter børn og unge, der anbringes på anbringelsessted i medfør af § 14, jf. §§ 15-17, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Det vil konkret betyde, at reglerne i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge §§ 3-16 b og 21-24 vil finde anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted efter afgørelse fra Ungdomskriminalitetsnævnet.

Bestemmelsen tydeliggør dermed, at personalet har de samme muligheder for at foretage relevante indgreb over for denne gruppe af børn og unge som over for de øvrige anbragte børn og unge på anbringelsesstedet, og at anmeldelsespligten også gælder for overtrædelser begået af denne gruppe af børn og unge.

Til nr. 4

Efter § 4, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, kan lederen af et opholdssted eller en døgninstitution efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen.

Der gælder altså i dag ingen pligt for lederen af den enkelte institution til at fastsætte en husorden.

Med den foreslåede ændring af § 4, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, indsættes der en henvisning til lovens § 4, stk. 2, som foreslås indsat med lovforslagets § 2, nr. 5, og som for visse institutionstyper indfører pligt til at fastsætte en skriftlig husorden.

Lovforslagets § 2, nr. 4, er en konsekvensændring af den foreslåede pligt til at fastsætte en skriftlig husorden.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 2, nr. 5, nedenfor.

Til nr. 5

Efter § 4, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan lederen af et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service fastsætte en husorden med angivelse af de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen.

Det foreslås, at der i § 4 indsættes et nyt stk. 2, hvorefter lederen af en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, en sikret døgninstitution og en særligt sikret afdeling, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, skal fastsætte en skriftlig husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen.

Reglerne i husordenen skal altid være båret af saglige hensyn. Reglerne må således ikke gå videre, end hvad hensynet til anbringelsesstedets formål og virke tilsiger og må ikke udgøre en uforholdsmæssig begrænsning i de anbragte børns og unges rettigheder. En husorden kan f.eks. ikke fastsætte regler, der helt afskærer de anbragte børns og unges adgang til f.eks. bevægelsesfrihed, samvær med eller besøg af andre eller til elektronisk kommunikation og medier.

Fastsatte husordener skal som udgangspunkt gælde for alle på anbringelsesstedet, medmindre der er saglige grunde til at gøre forskel. F.eks. kan sengetider afhænge af alder, og der kan tages særlige hensyn til børn og unge med funktionsnedsættelser.

Reglerne skal endvidere altid tage højde for, at børn og unge med funktionsnedsættelser kan have særlige udfordringer i forhold til at kunne leve op til en husorden. Hvis barnet eller den unge har en kommunikativ eller kognitiv funktionsnedsættelse, skal det derfor sikres, at barnet eller den unge er blevet gjort bekendt med reglerne på en for den pågældende forståelig og tilgængelig måde.

Husordener skal være kendt af de personer, som forventes at overholde reglerne, jf. § 4, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Husordener skal derfor være nedskrevne.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 7, der dels giver børne- og socialministeren adgang til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte nærmere regler om indholdet af de lovpligtige husordener og dels foreslår en adgang til at håndhæve regler i den obligatoriske husorden med passende reaktioner.

Bestemmelsen skal endvidere ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 8, om træk i lommepege ved overtrædelser af regler i den obligatoriske husorden.

Endelig skal bestemmelsen læses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 9, om at personalet om nødvendigt kan anvende fysisk magt for at bringe en overtrædelse af reglerne i den obligatoriske husorden til ophør.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i de almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til § 2, nr. 6-9 og 11 nedenfor.

Til nr. 6

Det følger af § 4, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, at børn og unge, der er anbragt på en institution, som har fastsat en husorden efter lovens § 4, stk. 1, skal gøres bekendt med husordenen.

Med den foreslåede ændring af den nuværende § 4, stk. 2, som bliver til stk. 3, indsættes der en henvisning til den nye bestemmelse i § 4, stk. 2, som for visse institutionstyper indfører pligt til at fastsætte en skriftlig husorden, jf. lovforslagets § 2, nr. 5.

Lovforslagets § 2, nr. 6, er en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 2, nr. 5, som indfører en pligt for lederen af en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, en sikret døgninstitution og en særligt sikret afdeling til at fastsætte en husorden.

Formålet med den foreslåede ændring af bestemmelsen er en præcisering af, at kravet om, at de anbragte børn og unge skal gøres bekendt med en husorden, også vil gælde for så vidt angår de lovpligtige husordener på de ovennævnte institutioner.

De obligatoriske husordener skal derfor være nedskrevne.

Der henvises til pkt. 2.4 i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 2, nr. 5.

Til nr. 7

Ved brud på husordener skal institutionen gå pædagogisk til værks og tale med barnet eller den unge om, hvorfor barnet eller den unge har brudt reglen, og hvordan det kan rettes op. Husordener kan efter de gældende regler i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kun håndhæves ved anvendelse af fysisk magt, i det omfang de særskilte kriterier herfor er opfyldt, jf. § 9 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Det foreslåede *stk. 4* indebærer, at personalet på en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, en sikret døgninstitution og en særligt sikret afdeling ved et anbragt barns eller en anbragt ungs overtrædelse af reglerne i den husorden, som er fastsat efter *stk. 2*, kan fastsætte passende reaktioner over for barnet eller den unge.

Passende reaktioner kan efter omstændighederne f.eks. omfatte en advarsel, et forbud mod at deltage i bestemte aktiviteter i en periode eller fratagelse af tv eller spillekonsol i en periode.

Reaktionen skal fastsættes ud fra overtrædelsens karakter, institutionstypen og den unges personlige forhold i øvrigt og under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, herunder især proportionalitetsprincippet og mindsteindgrebsprincippet. Det er således væsentligt, at den reaktion, som barnet eller den unge bliver mødt med, står i et rimeligt forhold til overtrædelsens karakter, og at reaktionen ikke anvendes, hvis mindre indgribende tiltag er tilstrækkelige.

Reaktionen skal have et pædagogisk og opdragende formål. Det er således vigtigt, at der er rimelig sammenhæng mellem den konkrete overtrædelse og den fastsatte reaktion med henblik på at sikre, at barnet eller den unge forstår den reaktion, som barnet eller den unge bliver mødt med, og dermed kan lære af den. Hvis en anbragt ung f.eks. gentagne gange ikke overholder regler om vækktider, fordi den pågældende ser film til sent ud på natten, og derfor ikke er udhvilet om morgenen, kunne en passende reaktion være et forbud mod at se film om aftenen på værelset i en periode.

Det er alene de regler i en husorden, som lederen af institutionen har pligt til at fastsætte i en skriftlig husorden efter den foreslåede bestemmelse i § 4, *stk. 2*, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som kan håndhæves med passende reaktioner. Lederen har således pligt til i husordenen at fastsætte regler, som lever op til de krav til husordener, som defineres i den bekendtgørelse, der kan udstedes af børne- og socialministeren, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4, *stk. 5*, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Eventuelle øvrige regler i en husorden kan ikke håndhæves med tilsvarende indgreb.

Det foreslåede *stk. 5* indebærer, at børne- og socialministeren bemyndiges til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte nærmere regler om indholdet af de lovpligtige husordener.

Bemyndigelsesbestemmelsen skal anvendes til at fastsætte nærmere regler om bl.a. retningsgivende tidspunkter for vækning og sengetid i hverdagene og i weekenden, mødepligt til undervisning og andre aktiviteter, god adfærd på

fællesarealerne, ro på værelserne i aften- og nattetimerne, regler om besøg, forbud mod indtagelse og besiddelse af alkohol og euforiserende stoffer samt – inden for rammerne af lov om røgfri miljøer – rygeforbud.

Bemyndigelsesbestemmelsen skal endvidere anvendes til at fastsætte nærmere regler om besiddelse og brug af mobiltelefoner på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, jf. § 66, *stk. 1*, nr. 6, i lov om social service, herunder regler om at de unge som udgangspunkt skal aflevere deres mobiltelefoner i forbindelse med aktiviteter, der kræver deres fulde opmærksomhed, f.eks. undervisning, psykologsamtaler, andre former for behandling mv.

Husordener på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, jf. § 66, *stk. 1*, nr. 6, i lov om social service, skal endvidere indeholde regler om begrænsning i adgangen til ekstern kommunikation på de sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, herunder at de anbragte børn og unges adgang til telefonsamtaler og anden elektronisk kommunikation begrænses til at kunne finde sted på nærmere afgrænsede områder på institutionen og i bestemte tidsrum, og at de anbragte børn og unges egne mobiltelefoner og andet elektronisk kommunikationsudstyr skal afleveres og opbevares af personalet under anbringelsen, jf. lovforslagets § 2, nr. 11.

Socialtilsynene vil, som led i deres driftsorienterede tilsyn, føre tilsyn med anvendelse af reglerne i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. § 22 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, og vil herunder påse, at husordenerne overholder de obligatoriske krav, og at der er den nødvendige ensartethed institutionerne imellem.

De foreslåede bestemmelser skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 8, der bl.a. indebærer, at der indføres adgang til at håndhæve reglerne i husordenen på de pågældende døgninstitutioner og afdelinger gennem træk i lommepengene, og lovforslagets § 2, nr. 9, der giver personalet adgang til om nødvendigt at anvende fysisk magt for at bringe en overtrædelse af den lovpligtige husorden til ophør.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 2, nr. 4-6, 8, 9 og 11.

Til nr. 8

Der er ikke i dag i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge hjemmel til nedsættelse eller fratagelse af anbragte børn og unges tøj- og lommepenge.

Hvis et barn eller en ung ved skadevoldende adfærd har pådraget sig et erstatningsansvar efter dansk rets almindelige erstatningsregler, kan erstatningsbeløbet dog efter omstæn-

dighederne modregnes i den pågældendes tøj- og lomme- penge.

Med lovforslagets § 2, nr. 8, foreslås indsat en ny overskrift: »Nedsættelse eller fratagelse af lommepege på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger«.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en ny § 4 a i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, hvorefter kommunalbestyrelsen, medmindre særlige forhold taler imod det, kan træffe afgørelse om nedsættelse eller fratagelse af lommepege i en nærmere afgrænset periode, når et barn eller en ung, der er anbragt på en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service har begået grovere eller gentagne overtrædelser af regler i den husorden, der er fastsat efter den foreslåede § 4, stk. 2.

Ændringen vil medføre, at et barn eller en ung ud fra en konkret vurdering af grovheden af den udviste adfærd og barnets eller den unges individuelle forhold enten helt eller delvist vil kunne blive frataget eller delvist nedsat sit lommepegebælb i en nærmere afgrænset tidsperiode.

Som udgangspunkt vil der kun kunne træffes afgørelse om nedsættelse eller fratagelse af lommepege, hvis der er tale om grove eller gentagne overtrædelser af de regler i husordenen, som er begrundet i ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn. Det vil f.eks. være, hvis et barn eller en ung har indtaget euforiserende stoffer på døgninstitutionen eller gentagne gange har brudt reglerne for god adfærd på fællesarealer i en sådan grad, at det går ud over trygheden for de øvrige anbragte børn og unge.

Der kan alene træffes afgørelse om nedsættelse eller fratagelse af lommepege ved grovere eller gentagne overtrædelser af de regler, som lederen af institutionen har pligt til at fastsætte i en skriftlig husorden efter den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Lederen har således pligt til i husordenen at fastsætte regler, som lever op til de krav til husordener, som defineres i den bekendtgørelse, der kan udstedes af børne- og socialministeren, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 5, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Det betyder, at overtrædelse af eventuelt øvrige husordensregler, som ikke er obligatorisk fastsat efter bekendtgørelsen, ikke kan medføre træk i lommepege.

Adgangen vil i det væsentlige skulle administreres efter samme principper som modregning ved erstatningsansvar, hvilket betyder, at barnet eller den unge ikke må forhindres i at få hensigtsmæssig beklædning eller dækket visse person-

lige fornødenheder eller i at lære at administrere egne penge. Det vil således ikke være muligt at fratage børnenes eller de unges samlede tøjpenge og lommepege i en længere periode, men det vil være muligt at nedsætte beløbet eller fratage hele beløbet i en kortere periode.

Nedsættelse eller fratagelse vil endvidere ikke kunne ske, hvis særlige forhold, herunder hensynet til barnets tarv, taler imod dette, f.eks. hvis barnets eller den unges personlige forhold, herunder bl.a. barnets eller den unges alder, modenhed samt psykiske og fysiske funktionsevne, gør, at det vil være urimeligt eller nedværdigende at nedsætte eller fratage den pågældendes lommepege. Det vil f.eks. kunne tale imod træk af lommepege, hvis barnet eller den unge har en betydelig nedsat kognitiv funktionsevne, som gør, at barnet eller den unge ikke er i stand til at forstå reglerne i husordenen eller ikke er i stand til at adfærdskorrigerer.

Nedsættelse eller fratagelse af lommepege vil være en afgørelse, hvorfor forvaltningslovens almindelige regler om partsaktindsigt, partshøring, begrundelse og klagevejledning mv. vil finde anvendelse i sådanne sager. Afgørelsen vil skulle træffes af den anbringende kommune. Afgørelsen kan påklages til Ankestyrelsen, jf. § 23, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Ved afgørelse af om, der skal ske nedsættelse eller fratagelse af lommepege, skal proportionalitetsprincippet og mindsteindgrebsprincippet, jf. § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, iagttages. Nedsættelse eller fratagelse af lommepege mv. bør således kun ske, når det ikke er tilstrækkeligt med mindre indgribende tiltag, herunder en passende reaktion efter den foreslåede § 4, stk. 4, jf. lovforslagets § 2, nr. 7, og vil ikke skulle stå alene, men knyttes sammen med en pædagogisk samtale med den unge om, hvordan ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn er blevet brudt, og hvordan den unge kan rette op på dette. Ved afgørelse om hvor lang en periode, nedsættelsen eller fratagelsen af lommepege skal strække sig over, skal proportionalitetsprincippet også iagttages.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 2, nr. 4-7, og 11.

Til nr. 9

Efter den gældende § 9 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan personalet på opholdssteder og døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service fastholde eller føre et anbragt barn eller en ung til et andet opholdsrum, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på institutionen.

Det foreslås, at der indsættes en ny § 9 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Efter det foreslåede *stk. 1* kan personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum.

Efter det foreslåede *stk. 2* er det en betingelse for fysisk magtanvendelse efter stk. 1, at barnet eller den unge udviser en adfærd, herunder vedvarende chikane der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet, eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Det følger af det foreslåede *stk. 3*, at ud over tilfælde nævnt i stk. 2 kan personalet på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, ligeledes anvende fysisk magt efter stk. 1, når barnet eller den unge begår overtrædelser af husordenen fastsat efter § 4, stk. 2, og magtanvendelsen er nødvendig for at bringe overtrædelserne til ophør.

Den foreslåede bestemmelse er en nyaffattelse, som dels viderefører og tydeliggør den gældende bestemmelse, dels – som noget nyt – giver personalet på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger mulighed for fysisk magtanvendelse, når et barn eller en ung begår overtrædelser af bestemmelser i en husorden, som institutionen har pligt til at fastsætte i medfør af lovens § 4, stk. 2, og magtanvendelsen er nødvendig for at bringe overtrædelserne til ophør.

Efter det foreslåede *stk. 1* kan personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum.

Bestemmelsen omfatter også personale på interne skoler på anbringelsesstederne.

Ved fastholdelse forstås, at et barn eller en ung kan fastholdes fysisk f.eks. ved at holde fast om barnet eller den unge. Fastholdelse af barnet eller den unge må aldrig omfatte vold, herunder voldelige førergreb, slag eller spark.

Muligheden for at føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum indebærer, at barnet eller den unge kan føres til et andet lokale på anbringelsesstedet, f.eks. vedkommendes værelse.

Når det drejer sig om mindre børn, vil den fysiske magtanvendelse eventuelt kunne ske ved, at barnet bæres til et andet opholdsrum. Når det drejer sig om større børn eller unge, vil magtanvendelsen f.eks. kunne ske ved, at barnet eller den

unge holdes fast om hånden og føres til et andet opholdsrum. Bestemmelsen giver ikke hjemmel til, at barnet eller den unge låses inde.

Efter det foreslåede *stk. 2* er det en betingelse for fysisk magtanvendelse efter det foreslåede *stk. 1*, at barnet eller den unge udviser en adfærd, herunder vedvarende chikane, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet, eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Adgangen til fysisk magtanvendelse i tilfælde, hvor det er barnet eller den unge selv, der er udsat for fare, vil være relevant, hvis barnet eller den unge står lige over for eller er i færd med at skade sig selv. Det kan f.eks. være selvskadende adfærd som at snitte eller skære i sig selv. Det er således ikke tilstrækkeligt, at personalet har en formodning om, at barnet eller den unge vil foretage sig noget, der kan udsætte barnet eller den unge for skade. Indgriben fra personalets side skal have til formål at forhindre, at barnet eller den unge skader sig selv.

Adgangen til fysisk magtanvendelse i tilfælde, hvor det er øvrige anbragte børn, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet, der er udsat for fare, vil f.eks. være relevant, hvis barnet eller den unge truer med eller udøver vold over for den ovenfor nævnte gruppe. Der skal i den enkelte situation være tale om en reel og begrundet risiko for, at barnet eller den unge vil foretage handlinger, der er til skade for de andre børn og unge, personalet eller andre – f.eks. besøgende – der opholder sig på institutionen. Indgriben fra personalets side skal have til formål at forhindre, at barnet eller den unge skader de andre børn og unge, personalet eller andre på institutionen.

Adgangen til magtanvendelse vil også kunne være relevant, hvis barnet eller den unge udøver vedvarende chikane af en sådan karakter, at barnet eller den unge vurderes at være til fare for andre, der opholder sig på institutionen. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis et barn eller en ung chikanerer et andet barn eller ung i en sådan grad, at der fremprovokeres en konflikt, som kan være optakt til et regulært slagsmål. I så fald vil det være nødvendigt, at personalet anvender fysisk magt for at skille parterne ad. Det kan ligeledes være tilfældet, hvis personalet efter § 6 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge fysisk guider et anbragt barn eller en anbragt ung, der chikanerer eller udøver chikane over for de øvrigt anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet, og guidningen ikke virker efter hensigten, hvorefter situationen eskalerer eller ændrer karakter på en måde, så betingelserne for fysisk magtanvendelse er opfyldt.

I alle tilfælde gælder, at barnet eller den unge skal være insisterende og vedholdende i sin udtryksform og adfærd og ikke vise tegn på at ville ændre adfærd.

Med bestemmelsens stk. 3 foreslås, at personalet på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger ud over i de tilfælde, der nævnes i det foreslåede stk. 2, kan anvende fysisk magt efter det foreslåede stk. 1, når barnet eller den unge begår overtrædelser af en husorden fastsat efter det foreslåede § 4, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragt børn og unge, jf. lovforslagets § 2, nr. 5, og magtanvendelse er nødvendig for at bringe overtrædelsen til ophør.

Magtanvendelsen må alene anvendes for at bringe overtrædelsen af husordenen til ophør og må således ikke anvendes som en sanktion over for barnet eller den unge.

Der kan alene anvendes fysisk magt ved overtrædelse af de husordensregler, som lederen af institutionen vil skulle fastsætte i en skriftlig husorden efter den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Lederen vil have pligt til i husordenen at fastsætte regler, som lever op til de krav til husordener, som defineres i den bekendtgørelse, der kan udstedes af børne- og socialministeren, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 5, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Det betyder, at overtrædelse af eventuelt øvrige husordensregler, som ikke er fastsat efter bekendtgørelsen, ikke vil kunne begrunde, at der anvendes fysisk magt for at bringe overtrædelsen til ophør, medmindre overtrædelsen i det konkrete tilfælde indebærer en fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet, eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet, på en måde, der gør magtanvendelse nødvendig efter § 9, stk. 1, jf. stk. 2, i den foreslåede bestemmelse.

Der ændres ikke på de generelle principper for magtanvendelse. Forud for anvendelsen af fysisk magtanvendelse ved overtrædelser af den lovpligtige husorden vil personalet skulle afsøge alle muligheder for at opnå barnets eller den unges frivillige medvirken til en mindre indgribende reaktion. Anvendelse af fysisk magt ved overtrædelser af husordenen vil være den mest indgribende reaktion, og derfor vil personalet – ligesom i dag – være forpligtet til at afsøge alle andre muligheder, før der skrives til fysisk magtanvendelse. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige skal de i stedet anvendes.

Magtanvendelsen skal således være nødvendig og stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået, hvilket indebærer, at det i almindelighed kun vil være grovere overtrædelser af husordenen, der kan føre til anvendelse af fysisk magt.

Det vil f.eks. være tilfældet, hvis et barn eller en ung gentagne gange ikke overholder reglerne om ro på værelserne i nattetimerne og om sengetider ved at forlade sit værelse og gå ud på et fællesareal midt om natten. Med forslaget vil personalet i sådanne situationer kunne føre barnet eller den unge ind på barnets eller den unges værelse, forudsat at betingelserne for at anvende fysisk magt i øvrigt er opfyldt, herunder at det i den konkrete situation er proportionalt.

På samme måde vil børn og unge, som konsekvent ikke overholder husordenens bestemmelser om at møde til undervisningen, efter omstændighederne kunne føres hen til undervisningslokalet i institutionen.

Al magtanvendelse skal endvidere være afpasset barnets eller den unges alder, modenhed og funktionsniveau. En bestemt adfærd vil således ikke automatisk medføre en bestemt reaktion. Der vil altid skulle foretages en konkret og individuel vurdering. Magtanvendelsen må alene anvendes for at bringe overtrædelsen af husordenen til ophør og må således ikke anvendes som en sanktion over for barnet eller den unge.

Magtanvendelse efter stk. 1, jf. stk. 2, og 3, skal udøves så skånsomt og kortvarigt, som omstændighederne tillader, og med størst mulig hensyntagen til barnets eller den unges personlige integritet. Det skal endvidere ved magtanvendelsen tages hensyn til andre tilstedeværende, så der ikke sker unødigt krænkelse eller ulempe. Fikserende og ydmygende, hånende eller anden nedværdigende behandling er ikke tilladt.

Anvendelse af fysisk magt efter den foreslåede bestemmelse vil skulle registreres og indberettes efter § 21 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Bestemmelsen skal læses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 4-7 om husordener.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 10

Efter § 11, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der er anbragt på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med anbringelsen på det pågældende opholdssted eller den pågældende døgninstitution.

Det er efter § 11, stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge en betingelse, at tilbageholdelsen må anses for at have afgørende betydning for at imødekomme et barns el-

ler en ungs særlige behov for støtte, og at det vurderes at have afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der i starten af anbringelsen er behov for at skabe ro omkring barnet eller den unge med henblik på at få mulighed for at etablere relationer mellem barnet eller den unge og de voksne på institutionen eller for at skabe ro til at motivere barnet eller den unge til at indgå i socialpædagogisk behandling på institutionen.

Det foreslås at ændre § 11, stk. 1, så det fremgår af bestemmelsen, at Ungdomskriminalitetsnævnet ligeledes kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der er anbragt på et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med anbringelsen på det pågældende opholdssted eller den pågældende døgninstitution.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som i § 18 indeholder en bestemmelse om, at Ungdomskriminalitetsnævnet i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung, jf. lovforslagets § 14, samtidig kan træffe afgørelse om tilbageholdelse af barnet eller den unge efter reglerne i § 11 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Der er ikke i øvrigt med forslaget tilsigtet ændringer i administrationen af reglerne om tilbageholdelse.

Det vil derfor fortsat kun være børn og unge-udvalget, der kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung kan tilbageholdes i op til 14 dage under anbringelsen, jf. § 11, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, ligesom kommunalbestyrelsen bibeholder afgørelseskompetencen i sager om opretholdelse af tilbageholdelse under anbringelsen i op til 14 dage yderligere, når særlige forhold gør sig gældende, jf. § 11, stk. 5, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Børn og unge-udvalget bibeholder endvidere uændret sin kompetence til at træffe foreløbige afgørelser om tilbageholdelse, såvel i forbindelse med anbringelsen som under en anbringelse, efter reglerne i servicelovens § 75, stk. 1, jf. § 11, stk. 4, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Ungdomskriminalitetsnævnet skal dog orienteres om en foreløbig afgørelse, hvis den vedrører tilbageholdelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 61.

Det er efter § 11, stk. 6, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge ligeledes fortsat kommunalbestyrelsen, der fastsætter de nærmere rammer for tilbageholdelsen i forbin-

delse med afgørelser efter § 11, stk. 1, 2 og 5, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.3.21 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 11

Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge indeholder en række bestemmelser om kontrol med anbragte børn og unges kommunikation med omverdenen og om begrænsning i anbragte børn og unges adgang til ekstern kommunikation.

Det følger af § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, at børn og unge-udvalget uden retskendelse kan træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen under barnets eller den unges ophold på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Afgørelsen træffes for en bestemt periode.

Efter § 18, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, gælder retsplejelovens § 771 og § 772, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt., for unge, der efter retsplejelovens § 765 er anbragt på sikrede døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service.

Det betyder, at retten efter retsplejelovens regler kan bestemme, at unge, der er anbragt på sikrede døgninstitutioner som surrogat for varetægtsfængsling, helt eller delvis afskæres fra kontakt med andre gennem besøg, brevveksling og telefonsamtaler samt anden kommunikation, når kontrollen sker som led i politimæssige foranstaltninger, jf. retsplejelovens § 771 og § 772, stk. 1, 2. pkt. Ved anden kommunikation forstås blandt andet elektronisk kommunikation via mobiltelefon og internet.

Endelig følger det af § 19, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om, at personalet på opholdssteder og døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan foretage indgreb i adgangen til internet og telefon efter § 19, stk. 2 og 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge over for unge over og under 18 år, hvis de pågældende er anbragt på et anbringelsessted i henhold til en strafferetlig dom eller kendelse.

Børn og unge, der er underlagt begrænsninger i eller kontrol med kommunikation efter de nævnte bestemmelser, har ret til ukontrolleret kommunikation med bl.a. advokat eller forsvarer, socialtilsyn mv., jf. § 15, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, § 18 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. retsplejelovens § 772, stk. 2,

1. pkt., § 19, stk. 4, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og § 21 i bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Regler om kontrol med og begrænsning af adgang til ekstern kommunikation skal fastsættes og administreres inden for rammerne af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Børnekonventionen, som begge indeholder bestemmelse, hvorefter adgangen til at kommunikere med omverdenen anses for en grundlæggende ret. Børn og unge har således ret til at ytre sig og modtage information, herunder gennem elektroniske medier. Retten til at kommunikere kan alene kontrolleres eller begrænses, når der er klar lovhjemmel til dette, og når formålet er sagligt og indgrebet proportionalt.

Med lovforslagets § 2, nr. 11, foreslås indsat en ny overskrift: »Begrænsning af adgang til ekstern kommunikation på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger«.

Med lovforslagets § 2, nr. 11, foreslås der endvidere indsat en ny bestemmelse i § 15 a i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Efter stk. 1 i den foreslåede bestemmelse skal lederen af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, fastsætte regler i husordenen efter § 4, stk. 2, der begrænser de anbragte børns og unges adgang til telefonsamtaler og anden elektronisk kommunikation til at kunne finde sted på nærmere afgrænsede områder på institutionen og i bestemte tidsrum.

Med den foreslåede bestemmelse indføres en pligt for lederen af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling til at fastsætte regler om begrænsning af de anbragte børns og unges adgang til telefonsamtaler og anden elektronisk ekstern kommunikation i den husorden, som skal fastsættes efter den foreslåede § 4, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. lovforslagets § 2, nr. 5.

Ved elektronisk ekstern kommunikation forstås navnlig kommunikation i form af mobiltelefoni eller internet. Der vil både kunne være tale om kommunikation ved hjælp af det anbragte barns eller den anbragte unges eget kommunikationsudstyr eller ved hjælp af kommunikationsudstyr, der er tilgængeligt på institutionen.

Ved nærmere afgrænsede områder på institutionen forstås, at et barn eller en ung vil kunne henvises til at foretage telefonsamtaler og lignende i et bestemt fællesrum, i et aflukket lokale, eget værelse, på et kontor eller lignende.

Ved bestemte tidsrum forstås, at et barn eller en ung vil kunne henvises til at foretage telefonsamtaler og lignende inden for fastsatte og som udgangspunkt daglige tidsrum.

Reglerne i husordenen om begrænsning af adgangen til elektronisk kommunikation skal være båret af saglige hensyn, og må ikke udgøre en uforholdsmæssig begrænsning i de anbragte børns og unges rettigheder.

Der kan ikke fastsættes regler i husordenen, der helt afskærer de anbragte børns og unges adgang til elektronisk kommunikation og medier, ligesom et anbringelsessted heller ikke kan indføre regler om, at breve til eller fra et barn eller en ung skal kontrolleres, eller at en ansat skal lytte med, når barnet eller den unge har kontakt med omverdenen.

Ved fastsættelse af regler i husordenen om tidspunkter og lokaliteter for ekstern kommunikation efter den foreslåede bestemmelse skal der tages højde for, at anbragte børn og unge, som ikke er underlagt kommunikationskontrol efter §§ 15, 18 eller 19, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, skal have adgang til at føre telefonsamtaler og foretage anden elektronisk kommunikation, uden at kommunikationen påhøres eller overvåges af personalet eller andre anbragte børn og unge.

Der skal ligeledes tages højde for, at børn og unge, der er underlagt kontrol med eller er genstand for begrænsning af adgangen til kommunikation efter §§ 15, 18 eller 19 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, skal have adgang til at føre ukontrollerede telefonsamtaler og foretage anden elektronisk kommunikation med offentlige myndigheder, advokat eller forsvarer mv. i overensstemmelse med de undtagelser, der fremgår af de relevante bestemmelser. Det skal endvidere sikres, at de anbragte børn og unge har mulighed for at henvende sig anonymt til det socialtilsyn, som fører driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet, jf. § 11, stk. 1, i lov om socialtilsyn.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med de foreslåede regler om lovpligtig husorden og adgangen til at håndhæve reglerne heri med passende reaktioner og træk i lommepege, jf. lovforslagets § 2, nr. 5 og 7-8, og om personalets adgang til magtanvendelse når det er nødvendigt for at bringe en overtrædelse af den lovplige husorden til ophør, jf. lovforslagets § 2, nr. 9. De fastsatte regler i husordenen om begrænsning af adgangen til elektronisk kommunikation kan således efter omstændighederne håndhæves ved de nævnte indgreb, når betingelserne herfor er opfyldt, og under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, herunder bl.a. proportionalitetsprincippet og mindsteindgrebsprincippet.

Med stk. 2 i den foreslåede bestemmelse fastsættes det, at regler efter det foreslåede stk. 1 kan omfatte bestemmelser

om, at de anbragte børn og unge skal aflevere mobiltelefoner og andet elektronisk kommunikationsudstyr til personalet, som kan opbevare det under anbringelsen.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at den foreslåede begrænsning i de anbragte børns og unges adgang til elektronisk kommunikation kan gennemføres i praksis. Hvis de anbragte børn og unge har egne mobiltelefoner på sig under anbringelsen, kan det være særdeles vanskeligt for personalet at sikre, at der ikke f.eks. foretages opkald på andre tidspunkter og lokaliteter end de i husordenen fastsatte. Dermed bliver det vanskeligt for personalet at beskytte anbragte børn og unge, som ikke er underlagt kommunikationskontrol, mod pression fra andre unge, eller at sikre, at unge anbragt i varetægtsurrogat, som er underlagt kommunikationskontrol af hensyn til efterforskningen af deres straffesag, ikke får adgang til mobiltelefoner.

Der bør derfor være mulighed for, at der i husordenen fastsættes regler om aflevering af kommunikationsudstyr.

Ved fastsættelsen af sådanne regler skal der tages højde for, at de anbragte børn og unge, som ikke er underlagt kommunikationskontrol, fortsat skal have adgang til at foretage ekstern kommunikation inden for de fastsatte begrænsninger med hensyn til områder og tidspunkter. Det betyder, at det anbragte barn eller den anbragte unge enten skal have udleveret sit eget udstyr, som personalet ellers opbevarer, til brug for den konkrete kommunikation, eller at institutionen eller afdelingen på anden vis skal stille kommunikationsudstyr til rådighed for de anbragte børn og unge.

Bestemmelsen giver alene personalet adgang til at opbevare kommunikationsudstyret, og giver dermed ikke adgang til at tilgå indholdet på det kommunikationsudstyr, der opbevares.

Endelig foreslås med stk. 3, at lederen eller dennes stedfortræder kan beslutte, at de fastsatte regler efter den foreslåede stk. 1 kan fraviges for anbragte børn eller unge, når særlige forhold taler herfor.

Ved særlige forhold forstås især hensynet til det enkelte anbragte barns eller den enkelte anbragte unges tarv. Det kan f.eks. være relevant, hvis et anbragt barn eller en ung vurderes at have særligt behov for hyppig kontakt med forældre eller øvrig familie eller netværk under anbringelsen. Dette kan også bl.a. være begrundet i barnets eller den unges støttebehov ved anbringelse, eller i pludseligt opståede begivenheder i barnets eller den unges liv under anbringelsen, f.eks. ved sygdom eller dødsfald i familien. I sådanne tilfælde kan reglerne fraviges ved at give barnet eller den unge adgang til at foretage opkald på andre tidspunkter eller lokaliteter ud over de generelt fastsatte i anbringelsesstedets husorden.

Det er lederen eller dennes stedfortræder, der ud fra en konkret og individuel vurdering i det enkelte tilfælde og under iagttagelse af proportionalitetsprincippet, jf. § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, vil kunne beslutte, at reglerne fraviges for et konkret barn eller en ung. Ved vurderingen skal bl.a. tages hensyn til barnets alder og modenhed samt fysiske og psykiske funktionsevne, jf. § 3, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Bestemmelsen fordrer, at der til enhver tid skal være en udpeget stedfortræder for lederen af institutionen eller afdelingen blandt det tilstedeværende personale, der kan træffe en sådan beslutning. Stedfortræderen behøver ikke være egentlig stedfortræder (typisk souschef) for lederen, men skal altså have konkret beføjelse til at træffe beslutningen i lederens fravær.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslaget § 2, nr. 4-9.

Til nr. 12

Efter § 16, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan lederen af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service eller den, der bemyndiges dertil, endvidere uden retskendelse beslutte, at der skal foretages undersøgelse af, hvilke effekter et barn eller en ung, der er anbragt i afdelingen eller på døgninstitutionen, har i sin besiddelse på sin person, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn iagttages.

Det følger af den gældende § 16, stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, at undersøgelse efter stk. 2 kan foretages, når barnet eller den unge anbringes på en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling, før og efter besøg og før og efter fravær fra den sikrede døgninstitution eller særligt sikrede afdeling.

Bestemmelsen giver hjemmel til, at personalet på sikrede døgninstitutioner eller særligt sikrede afdelinger kan foretage undersøgelse af et anbragt barns eller en anbragt ungs person, når barnet eller den unge anbringes på en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling, før og efter besøg og før og efter fravær fra den sikrede døgninstitution eller særligt sikrede afdeling.

Adgangen til en sådan undersøgelse gælder også, hvis et anbragt barn f.eks. har haft ophold sammen med et anbragt barn på en åben eller delvis lukket afdeling på samme institution og omvendt også, hvis et anbragt barn på en sikret afdeling har haft besøg af et barn, der er anbragt på en åben eller delvis lukket afdeling på samme institution.

Den foreslåede bestemmelse er alene en rettelse af to stavefejl i § 16, stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Bestemmelsen i § 16, stk. 3, vil herefter have følgende ordlyd: Undersøgelse efter stk. 2 kan foretages, når barnet eller den unge anbringes på en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling, før og efter besøg og før og efter fravær fra den sikrede døgninstitution eller særligt sikrede afdeling.

Til nr. 13

Efter § 16, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan lederen af et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service eller den, der bemyndiges dertil, uden retskendelse beslutte, at der skal foretages en undersøgelse af et anbragt barns eller en anbragt ungs person eller opholdsrum, hvis der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, og besiddelsen medfører, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn ikke kan iagttages, jf. dog stk. 2.

Efter § 16, stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan lederen af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service eller den, der bemyndiges dertil, endvidere uden retskendelse beslutte, at der skal foretages undersøgelse af, hvilke effekter et barn eller en ung, der er anbragt i afdelingen eller på døgninstitutionen, har i sin besiddelse på sin person, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn iagttages.

Det følger af § 16, stk. 3, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, at undersøgelse efter stk. 2 kan foretages, når barnet eller den unge anbringes på en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling, før og efter besøg og før og efter fravær fra den sikrede døgninstitution eller særligt sikrede afdeling.

Efter den gældende § 16, stk. 5, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan børne- og socialministeren fastsætte nærmere regler om gennemførelsen af en undersøgelse af barnets eller den unges person eller opholdsrum samt effekter taget i bevaring i forbindelse hermed.

Rammerne for gennemførelse af en undersøgelse af et anbragt barns eller en anbragt ungs person er fastsat i §§ 16 og 17 i bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Det følger af bekendtgørelsens § 16, stk. 2, at inden en undersøgelse af et barns eller en ungs person eller opholdsrum efter § 16, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge foretages, har barnet eller den unge ret til at få

oplyst grunden til, at undersøgelsen iværksættes, medmindre særlige omstændigheder taler imod dette.

Det følger af bekendtgørelsens § 16, stk. 3, at der altid skal deltage mindst 2 ansatte ved undersøgelsen af barnets eller den unges person eller opholdsrum efter § 16, stk. 1 eller 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Hvis særlige omstændigheder gør det nødvendigt, kan undersøgelsen dog gennemføres af en enkelt ansat. Der må ikke være andre børn og unge til stede under undersøgelsen af barnets eller den unges person.

Det følger af bekendtgørelsens § 17, stk. 1, at der ved undersøgelse af barnets eller den unges person menes indgreb, hvor der ikke sker nogen indtrængen i det menneskelige legeme eller nogen egentlig beføling af legemet. Der må alene foretages klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko. Institutionens personale kan dog kræve, at barnet eller den unge tager sit overtøj, hovedbeklædning og sko af.

Undersøgelsen af, hvilke effekter barnet eller den unge har i sin besiddelse på sin person, må kun undtagelsesvis foretages og overværes af personer af et andet køn end barnet eller den unge, jf. § 17, stk. 2.

Med den foreslåede § 16, stk. 4, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge præciseres det, at ved undersøgelser af barnets eller den unges person efter § 16, stk. 1 eller 2, må der foretages klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko. Personalet kan endvidere kræve, at barnet eller den unge tager sit overtøj, hovedbeklædning og sko af.

Den foreslåede bestemmelse medfører ingen ændringer i adgangen for personalet til at undersøge anbragte børn og unge på opholdssteder og døgninstitutioner, herunder åbne og delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger.

Med den foreslåede § 16, stk. 5, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge indføres det, at der ved undersøgelse af barnets eller den unges person efter § 16, stk. 1 eller 2, på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, må ske kropsvisitation i form af undersøgelse af kroppens overflader samt gennemsøgning af tøjet. Personalet kan i den forbindelse kræve, at barnet eller den unge tager sit tøj af.

Den foreslåede bestemmelse medfører en videre adgang til undersøgelse efter § 16, stk. 1 eller 2, af et barns eller ungs person på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, så der kan foretages en egentlig kropsvisitation.

Kropsvisitation i form af undersøgelse af kroppens overflader kan ske ved beføling af det ydre legeme. Der må ikke

ske indtrængen i det menneskelige legeme, herunder i mundhule samt øvrige kropsåbninger.

Den udvidede adgang til kropsvisitation kan for det første foretages, hvis der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, og besiddelsen medfører, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn ikke kan iagttages, jf. § 16, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge eller for det andet når barnet eller den unge anbringes, før og efter besøg og før og efter fravær fra institutionen, hvis det er nødvendigt for at sikre, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn iagttages, jf. den nuværende § 16, stk. 3, jf. stk. 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Undersøgelse af et barns eller en ungs person skal altid gennemføres under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, jf. § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Undersøgelsen skal således stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, herunder undersøgelse af person gennem klap uden på tøjet efter den foreslåede § 16, stk. 4, skal disse anvendes.

Undersøgelsen skal udøves så skånsomt og kortvarigt, som omstændighederne tillader, og med størst mulig hensyntagen til barnets eller den unges personlige integritet. Der skal endvidere tages hensyn til andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelse eller ulempe. Fiksering og ydmygende, hånende eller anden nedværdigende behandling er ikke tilladt.

Det vil altid bero på en konkret og individuel vurdering, om det er nødvendigt at foretage en undersøgelse af et anbragt barns eller ungs person, og i givet fald hvilken form for undersøgelse der vil være proportional at gennemføre i det enkelt tilfælde. Såfremt det er muligt at foretage undersøgelse af barnet eller den unge ved hjælp af tekniske eller elektroniske hjælpemidler, der er mindre indgribende, bør dette ske. Det kan f.eks. være ved brug af metaldetektorer, scannere og lignende. Det vil i så fald ikke være nødvendigt med fuld afklædning.

Klæder barnet eller den unge sig af, så kroppens overflader er fuldt synlige, vil det tilsvarende som udgangspunkt ikke være nødvendigt med berøring af kroppen for at lokalisere eventuelle genstande.

Det er væsentligt, at der ved vurderingen af om, der er grundlag for at foretage en undersøgelse, og hvordan den i givet fald bør gennemføres, tages særligt hensyn til bl.a. børn og unge, der har været udsat for vold eller seksuelle overgreb under opvæksten, og for hvem afklædning og berøring kan opleves særligt voldsomt. Hvis det i disse tilfælde

skønnes nødvendigt med fuld afklædning og/eller eventuel berøring af kroppens overflader, bør der i lyset af indgrebets karakter altid deltage to ansatte af samme køn som barnet eller den unge af hensyn til omsorgen for barnet eller den unge og af hensyn til retssikkerheden for barnet eller den unge og de ansatte.

De eksisterende regler om gennemførelse af undersøgelse af barnet eller den unges person i bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge forudsættes opretholdt.

Undersøgelser af anbragte børn og unge vil lige som efter de gældende regler skulle registreres og indberettes efter § 21, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 14

Der er ikke i dag hjemmel til anvendelse af obligatorisk tv-overvågning på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service.

Det foreslås, at der efter § 16 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge indsættes et nyt afsnit med overskriften: »Tv-overvågning af indendørs fællesarealer på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger«.

Det foreslås endvidere, at der i afsnittet indsættes en ny § 16 a, hvorefter indendørs fællesarealer på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, skal tv-overvåges.

Med den foreslåede bestemmelse indføres der en pligt for de nævnte institutionstyper til at opsætte tv-overvågningsudstyr på de indendørs fællesarealer. Der skal foretages overvågning døgnet rundt.

Personalet skal dog kun gennemse tv-overvågningen, når der er konkret grundlag herfor.

Ved indendørs fællesarealer forstås fælles indendørs områder, hvor de anbragte børn og unge i almindelighed vil tage ophold, herunder f.eks. tv-stue og køkken.

Fælles toiletter, omklædningsrum mv. er ikke omfattet af pligten til tv-overvågning.

Da institutionerne alene kan etableres og drives af en kommune eller en region, jf. §§ 4 og 5, stk. 1, nr. 4, samt § 66, stk. 3, i lov om social service, og da institutionerne udgør en arbejdsplads for personalet, er de som offentlige myndigheder, uanset at der ikke er almindelig offentlig adgang, omfattet af § 3 a, stk. 1, i lov om tv-overvågning, hvorefter der ved skiltning eller på anden tydelig måde skal gives oplysning om, at der foretages tv-overvågning.

Endvidere vil der i medfør af § 3 b i lov om tv-overvågning skulle gives oplysning om tv-overvågningen efter databeskyttelsesforordningens regler, hvilket betyder, at der som udgangspunkt skal gives meddelelse om overvågningen til hver enkelt ansat og de børn og unge, der er anbragt på institutionen eller afdelingen. Meddelelsen skal indeholde de oplysninger, som følger af databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 1 og 2. Tidspunktet for, hvornår meddelelse om overvågning skal gives, følger af forordningens artikel 14, stk. 3. Meddelelse må dog antages at skulle gives, inden denne påbegyndes, jf. herved Datatilsynets tidligere gældende praksis om god databehandlingsskik på tv-overvågningsområdet, som forventes videreført inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen. Såfremt udefrakommende psykologer, læger og andre fagpersoner i forbindelse med udredning af eller behandling af de anbragte børn eller unge har deres gang på den del af institutionerne, der er tv-overvåget, må det antages, at disse fagpersoner også skal orienteres. Tilsvarende gælder for besøgende til de anbragte børn og unge samt kommunale sagsbehandlere, tilsynsmedarbejdere mv.

Det er den regionale eller kommunale driftsherre af institutionerne, der i medfør af reglerne i databeskyttelsesforordningen er dataansvarlig for behandling af personoplysninger, der finder sted som følge af tv-overvågningen, og som dermed er ansvarlig for iagttagelsen af de registreredes rettigheder.

Tv-overvågningen vil skulle ske i overensstemmelse med gældende lovgivning og under iagttagelse af eventuelt pålæg fra politidirektøren med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd, film eller lignende samt med hensyn til opbevaringen af sådanne optagelser, jf. lov om tv-overvågning §§ 4 a og 4 b.

Tv-overvågningen kan aldrig erstatte personalets mulighed for selv at holde øje med de anbragte børns og unges adfærd, herunder også at fornemme, hvis der f.eks. er opræk til uro. Tv-overvågning er alene et supplement til personalets opmærksomhed over for de anbragte børn og unge, når de opholder sig samlet på de indendørs fællesarealer. Det er derfor vurderingen, at der kun sjældent vil være behov for at gennemse og eventuelt videregive overvågningsoptagelser, og det er derfor hensigten, at optagelserne alene lagres i en afgrænset periode.

Videregivelse af personoplysninger, der hidrører fra tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed, vil skulle ske i overensstemmelse med § 4 c i lov om tv-overvågning.

Det følger af § 4 c, stk. 1, i lov om tv-overvågning, at billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i forbindelse med tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed kun må videregives, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke, videregivelsen følger af lov eller sker til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed.

Ved billed- og lydoptagelser forstås såvel stillbilleder som levende billeder med tilhørende optagelse af lyd. Bestemmelsen omfatter også billeder uden lyd og efter omstændighederne lyd uden billeder optaget med tv-overvågning.

Samtykkekravet svarer til, hvad der gælder for offentlige myndigheders videregivelse af oplysninger om strafbare forhold efter bestemmelserne i databeskyttelseslovens § 8, stk. 2. Udtrykkeligt samtykke skal således forstås på samme måde som samtykkekravene i databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 11, og artikel 7. Samtykkekravet indebærer, at der skal indhentes samtykke fra samtlige personer, der er på optagelsen. I tilfælde, hvor der er flere personer på optagelsen, skal der således foreligge samtykke fra dem alle. I modsat fald må den dataansvarlige enten begrænse videregivelsen til den del af optagelsen, som viser de personer, som har givet samtykke, eller foretage anonymisering af den eller de personer, som den dataansvarlige ikke har kunnet få samtykke fra. Anonymisering kan f.eks. ske ved billedbeskæring.

For personoplysninger videregivet til brug for politiets efterforskning vil lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger finde anvendelse for politiets behandling af personoplysningerne.

Efter § 4 c, stk. 4, i lov om tv-overvågning, skal optagelser efter § 4 c, stk. 1, slettes senest 30 dage efter, at optagelserne er foretaget. 30-dagesfristen skal bl.a. ses i lyset af, at det for efterforskningen af visse former for kriminalitet i praksis kan være nødvendigt at have adgang til optagelser, som ligger en vis kortere periode forud for selve det tidspunkt, hvor kriminaliteten er begået. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor en anbragt ung forud for en kriminel handling har foretaget forberedelser hertil.

Bestemmelsen giver som anført i alle tilfælde ret til opbevaring af optagelser i 30 dage, men samtidig tilsiger almindelige databeskyttelsehensyn, at der sker sletning på et tidligere tidspunkt, hvis den dataansvarlige vurderer, at der ikke er behov for yderligere opbevaring.

Slettefristen i § 4 c, stk. 4, omfatter billed- og lydoptagelser. Bestemmelsen er derfor ikke til hinder for, at den dataan-

svarlige opbevarer andre oplysninger end billed- og lydoptagelser – f.eks. skriftlige notater om optagelsen – i et længere tidsrum. For sådanne oplysningers vedkommende vil databeskyttelsesforordningens almindelige sletningsregel i artikel 5, stk. 1, litra e, finde anvendelse.

Datatilsynet fører tilsyn med enhver behandling af personoplysninger omfattet af § 4 c i lov om tv-overvågning.

Overtrædelse af § 1 og § 3 a, stk. 1, i lov om tv-overvågning straffes med bøde, jf. § 5, stk. 1 og 2.

Indførelse af en pligt til tv-overvågning vil medføre, at der vil ske en behandling af personoplysninger omfattet af databeskyttelsesloven, som supplerer og gennemfører databeskyttelsesforordningen.

Det er forventningen, at der som udgangspunkt alene vil ske behandling af ikke-følsomme personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6.

Det vurderes, at den foreslåede bestemmelse udgør en national særregel for behandling af ikke-følsomme personoplysninger, og at der er mulighed for at indføre denne i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og dennes rammer for særregler om behandling af personoplysninger.

Såfremt der helt undtagelsesvist skulle ske behandling af følsomme personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, vurderes det, at behandlingen på baggrund af formålet med overvågningen – at forebygge kriminalitet og øge sikkerheden på institutionerne – er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser. Det vurderes endvidere, at afgrænsningen af indendørs fællesområder, som bl.a. ikke omfatter toiletter, omklædningsrum mv., sikrer, at tv-overvågningen står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.

I det omfang, at der vil ske behandling af oplysninger om strafbare forhold, som reguleret i databeskyttelseslovens § 8, vurderes det, at behandlingen vil være nødvendig for at kunne politianmelde de begåede strafbare forhold, jf. lovforslagets § 2, nr. 15, om pligt til at anmelde personfarlig kriminalitet begået på institutionen, og for politiets behandling heraf i medfør af lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger.

Det vurderes endvidere, at den foreslåede bestemmelse kan indføres inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 5, herunder stk. 1, litra c, hvorefter personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til,

hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles.

Det bemærkes i den forbindelse, at de øvrige bestemmelser i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven også skal iagttages, når personoplysninger behandles efter den foreslåede bestemmelse.

Administrationen af den obligatoriske tv-overvågning af indendørs fællesarealer vil endvidere indgå i Socialtilsynets løbende tilsyn med institutionerne og deres anvendelse af reglerne i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, jf. § 22 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.8. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Der er ikke i dag en generel hjemmel til anvendelse af alarm- eller pejlesystemer på de nævnte institutioner.

Efter § 17, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge kan kommunalbestyrelsen – efter ansøgning fra et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service – i særlige tilfælde træffe afgørelse om for en begrænset periode at anvende personlige alarm- og pejlesystemer over for anbragte børn og unge, der har betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne. Det er en betingelse herfor, at der er risiko for, at barnet eller den unge ved at forlade anbringelsesstedet skader sig selv eller andre, at det personlige alarm- eller pejlesystem kan bidrage til at afværge denne risiko, og at forældremyndighedsindehaveren har givet samtykke til anvendelsen af det personlige alarm- eller pejlesystem.

Det foreslås i den forbindelse, at der efter den foreslåede nye bestemmelse i § 16 a i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge indsættes et nyt afsnit med overskriften: »Døralarmer til værelserne på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger«.

Det foreslås, at der i dette afsnit indsættes en ny § 16 b, hvorefter der skal være døralarm ved indgangen til anbragte børns og unges værelser på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, jf. den foreslåede bestemmelse i § 16 b, stk. 1.

Det foreslås endvidere, at lederen og dennes stedfortræder på de nævnte institutioner og afdelinger skal kunne beslutte, at der skal ske anvendelse af døralarm efter stk. 1, når det er nødvendigt for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes

eller sikkerhedshensyn iagttages, jf. den foreslåede bestemmelse i § 16 b, stk. 2.

Det foreslås desuden, at børne- og socialministeren bemyndiges til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte nærmere regler for anvendelse af døralarmer, jf. den foreslåede bestemmelse i § 16 b, stk. 3.

Alarmerne skal kunne registrere, om nogen går ind eller ud ad dørene, men ikke hvem det er. De skal fungere således, at personalet får en melding, når dørene til et værelse åbnes, hvilket vil give personalet mulighed for hurtigt at følge op på, om der foregår uhensigtsmæssigheder såsom forsøg på rømning eller sammenstød mellem de anbragte børn og unge og i givet fald nå at gribe ind og afværge det i tide.

Det vil være lederen eller dennes stedfortræder, der skal beslutte, at der skal ske anvendelse af døralarm, når det er nødvendigt for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages. Det kan f.eks. være, når der på døgninstitutionen har været fysiske konflikter mellem de anbragte børn, der gør fortsat ophold på fællesarealerne uforvarligt, eller når det kan forhindre risikosituationer i at udvikle sig til fysiske konflikter, overgreb eller lignende.

Døralarmer vil således kun kunne anvendes på en institution eller afdeling, hvis det efter en konkret vurdering af forholdene på institutionen eller afdelingen i en given situation vurderes at være nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde, og kun så længe disse forhold er til stede.

Døralarmer skal anvendes under iagttagelse af de generelle principper for magtanvendelse efter § 7 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge. Det indebærer bl.a., at indgrebet skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse anvendes. Indgrebet skal endvidere være så kortvarigt og skånsomt som muligt og må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk indsats. Heraf følger også, at anvendelse af døralarmer ikke kan begrundes alene i hensynet til personalemæssige ressourcer på institutionen eller afdelingen. Ved anvendelse af døralarmer bør der løbende ske en vurdering af, om grundlaget for anvendelsen fortsat er til stede.

Bestemmelsen fordrer, at der til enhver tid skal være en udpeget stedfortræder for lederen af institutionen blandt det tilstedeværende personale, der kan træffe en beslutning om anvendelse af døralarmer. Stedfortræderen behøver ikke være egentlig stedfortræder (typisk souschef) for lederen, men skal altså have konkret beføjelse til at træffe beslutningen i lederens fravær.

I forhold til bemyndigelsesbestemmelsen efter stk. 3 er det hensigten, at bemyndigelsen skal benyttes til i en bekendtgørelse at fastsætte fælles minimumsstandarder for, i hvilke situationer det vil være relevant at anvende døralarmer. Reglerne i bekendtgørelsen vil blive udarbejdet i et samarbejde med delvis lukkede og sikrede institutioner, ungekriminalforsorgen og Socialstyrelsen. Det skal sikre en ensartet praksis for brug af døralarmer på tværs af institutionstyperne. Endvidere vil overholdelse af reglerne i bekendtgørelsen indgå i Socialtilsynets løbende tilsyn med institutionerne og deres anvendelse af reglerne i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.8 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 15

Der findes ikke i dag særlige regler eller fælles procedurer for håndtering af personfarlig kriminalitet, der finder sted på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner eller særligt sikrede afdelinger.

Med lovforslagets § 1, nr. 15, ændres overskriften til kapitel 5, så den får følgende ordlyd: »Registrering og indberetning, pligt til anmeldelse af personfarlig kriminalitet, tilsyn og klageadgang samt særlig adgang til domstolsprøvelse«

Der indsættes endvidere ny overskrift efter § 21: »Pligt til anmeldelse af personfarlig kriminalitet«

Endelig foreslås indsat en ny § 21 a, hvorefter lederen af en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, eller dennes stedfortræder, har pligt til at politianmelde vold og trusler mv., der har fundet sted på institutionen.

Pligten vil gælde, uanset om den forurettede i sagen er et anbragt barn eller en anbragt ung, en ansat eller en anden, der opholder sig på institutionen, herunder fagpersoner eller besøgende i øvrigt.

Pligten til at foretage politianmeldelse er med til at sikre, at der sker retsforfølgning af personfarlig kriminalitet begået på institutionen.

Samtidig får institutionen et bedre overblik over omfanget af personfarlig kriminalitet begået på institutionen. Overblikket skal indgå i institutionens løbende overvejelser om, hvorvidt der er iværksat de fornødne tiltag på institutionen i forhold til at sikre de anbragte børns og unges samt personalets sikkerhed og tryghed.

Personfarlig kriminalitet forstås i denne sammenhæng som overtrædelse (og forsøg på overtrædelse) af bestemmelser omfattet af straffelovens kapitel 25 om forbrydelser mod liv og legeme, kapitel 26 om forbrydelse mod den personlige frihed, § 119 om vold og trusler mod en person i offentlig tjeneste eller hverv, § 123 om vidnetrusler, § 180 om ildspåsættelse under skærpene omstændigheder, seksualforbrydelser omfattet af §§ 216-225, § 266 om trusler, § 281 om afpresning og § 288 om røveri.

Politianmeldelse skal foretages af lederen af institutionen eller afdelingen eller dennes stedfortræder.

Bestemmelsen fordrer, at der til enhver tid skal være en udpeget stedfortræder for lederen af institutionen eller afdelingen blandt det tilstedeværende personale, der har beføjelse til at anmelde forholdet. Stedfortræderen behøver ikke være egentlig stedfortræder (typisk souschef) for lederen, men skal altså have konkret beføjelse til at foretage politianmeldelsen i lederens fravær.

Overholdelse af pligten til at anmelde personfarlig kriminalitet vil indgå i Socialtilsynets løbende tilsyn med institutionerne og deres anvendelse af reglerne i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, jf. § 22 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.9 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 3

Til nr. 1

Det følger af § 7, stk. 2, i lov om socialtilsyn, at socialtilsynet ved varetagelsen af sin tilsynsopgave skal indhente relevant information på flere forskellige måder og ved inddragelse af flere forskellige kilder. De forskellige former for indhentning af information er opregnet i § 7, stk. 2, nr. 1-5.

Med forslaget gennemføres en sproglig justering af § 7, stk. 2, nr. 4.

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af tilføjelsen af et efterfølgende nummer i § 7, stk. 2, jf. lovforslagets § 3, nr. 2.

Til nr. 2

Det følger af § 7, stk. 2, nr. 1-5, i lov om socialtilsyn, at socialtilsynet ved varetagelsen af sin tilsynsopgave skal inddrage flere forskellige relevante kilder til information, herunder indhente oplysninger fra de anbringende kommuner om, i hvilket omfang institutionerne er i stand til at opnå de opstillede mål for de anbragte børn og unge.

Det foreslås, at socialtilsynet som led i varetagelsen af tilsynsopgaven skal indhente oplysninger fra ungekriminalforsorgen om anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service.

Forslaget skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, hvoraf det bl.a. følger, at ungekriminalforsorgen på baggrund af tilsynsforpligtelsen med de børn og unge, der anbringes efter § 14, jf. § 48, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, vil have kendskab til disse anbringelsessteder. Det er derfor væsentligt, at ungekriminalforsorgens opfattelse af indsatsen og forholdene for de kriminalitets-truede børn og unge på institutionerne inddrages i den samlede vurdering af anbringelsesstederne. Socialtilsynet vil således bedømme, om anbringelsesstederne har den fornødne kvalitet på baggrund af oplysninger fra både det pågældende anbringelsessted og fra ungekriminalforsorgen samt fra de anbringende kommuner og de anbragte børn og unge.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 4

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2019.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, da hovedlovene ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Det foreslås i *stk. 2*, at regler fastsat i medfør af § 57 b, stk. 8, jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af § 57 b, stk. 9.

Overgangsreglen skyldes, at forslaget om at indsætte et nyt stk. 4 i § 57 b i lov om social service (jf. lovforslagets § 1, nr. 16), har den konsekvens, at det gældende § 57 b, stk. 8, bliver til § 57 b, stk. 9.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 48. Inden der træffes afgørelse efter §§ 51, 52, 52 a, 56, 57 a, 57 b, 58, 62 og 63, § 65, stk. 2 og 3, og §§ 68-71 og 75, skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge herom. Samtalen kan undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Stk. 2. ---

§ 52. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter stk. 3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter § 50. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, jf. dog §§ 56, 57 a, 57 b og 58, § 68, stk. 2 og 3, og § 68 a. En afgørelse efter stk. 3, nr. 7, kræver tillige samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. Støtte efter stk. 3 kan kun iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte efter stk. 3 sideløbende med undersøgelsen

Stk. 3-4. ---

§ 52 a. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, jf. dog stk. 2. Der kan ydes økonomisk støtte til:

1) Udgifter i forbindelse med foranstaltninger efter § 52, stk. 3, eller hvis støtten erstatter en ellers mere indgribende og omfattende foranstaltning efter § 52, stk. 3.

Stk. 2. ---

§ 54. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver en støtteperson i forbindelse med barnets

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 48, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »§ 50«: », eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

2. I § 52, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »støtte«: », jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

3. I § 52, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »§ 50«: », eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

4. To steder i § 52 a, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »§ 52, stk. 3«: », eller efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

5. I § 54, stk. 1, indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 7«: », eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«, og i § 54,

eller den unges anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7.

Stk. 2. Under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om støtte til forældrene efter stk. 1, efter § 52, stk. 3, eller efter anden lovgivning. Støtten skal så vidt muligt medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte en særskilt plan for støtten til forældrene.

Stk. 3-4. ---

§ 55. Under et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 7, § 76, stk. 3, nr. 1 og 3, og § 76 a, stk. 2, modtager barnet, den unge eller de vordende forældre omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling. Ved særlige behov kan der endvidere foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.

Stk. 2-4. ---

§ 57 a. ---

Stk. 2. Meddelelse af et forældreplæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om,

1) ---

2) at barnet eller den unge har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,

3-4) ---

Stk. 3. ---

Stk. 4. Hvis der er truffet afgørelse om forældreplæg efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 52, stk. 1, om at iværksætte foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 2, 3, 6 og 9, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Stk. 5. Afgørelsen om forældreplæg træffes for en afgrænset periode af højst 12 måneders varighed. Forældreplægget kan forlænges med højst 6 måneder ad gangen.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal oplyse forældremyndighedsindehaveren om, at overholdelse af plægget er en betingelse for at modtage børne- og ungeydelsen, jf. lov om en børne- og ungeydelse, og for, at det pågældende barn eller den pågældende unge medregnes ved beregningen af boligstøtten, jf. lov om individuel boligstøtte.

Stk. 7. Hvis kommunen vurderer, at den, der er meddelt et forældreplæg efter stk. 1, ikke efterlever plægget, og at den manglende efterlevelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om dette. Afgørelsen er gældende for ét kvartal.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af plægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, 1) at forholdet, der lå bag plægget, ikke længere eksisterer, eller 2) at forældreplægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer.

stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 7,«: »eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

6. I § 55, *stk. 1, 1. pkt.,* indsættes efter »§ 76 a, stk. 2,«: »eller efter § 13, stk. 1, nr. 5 og 6, og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

7. § 57 a, *stk. 2, nr. 2,* affattes således:

»2) at barnet eller den unge er mistænkt eller sigtet for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven, knivloven eller er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,«.

8. I § 57 a indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Afgørelse om forældreplæg efter stk. 1 træffes uden forudgående gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse jf. § 50.«.

Stk. 4-8 bliver herefter stk. 5-9.

9. I § 57 a, *stk. 4,* der bliver stk. 5, indsættes efter »samtykke«: », jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

Ungepålæg

§ 57 b. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at meddele et barn eller en ung i alderen 12-17 år et ungepålæg, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og når det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren om støtte efter § 52, stk. 3, ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer. Afgørelsen om ungepålæg kan træffes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke.

Stk. 2. Meddelelse af et ungepålæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge

1) ---

2) har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,

3-4) ---

Stk. 3. Et ungepålæg skal angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes at være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Det kan herunder fastsættes, at barnet eller den unge skal

1) ---

2) være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt eller

3) bidrage til at genoprette forrettet skade.

Stk. 4. Hvis der er truffet afgørelse om ungepålæg efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 52, stk. 1, om at iværksætte foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 8 eller 9, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Stk. 5. § 57 a, stk. 5 og 8, finder tilsvarende anvendelse på ungepålægget efter stk. 1.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelse om ungepålæg efter stk. 1 overveje, om der samtidig bør træffes afgørelse om forældrepålæg efter § 57 a.

Stk. 7. Politiet kan yde bistand til kommunen ved udøvelsen af beføjelser efter § 64, stk. 2, når disse beføjelser udøves i forbindelse med en afgørelse om ungepålæg.

Stk. 8. Børne- og socialministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler om politiets bistand til kommunerne i forbindelse med gennemførelse af ungepålæg.

§ 57 c. ---

10. *Overskriften før § 57 b* affattes således:

»Børne- og ungepålæg«.

11. I § 57 b, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »12-17 år et ungepålæg« til: »10-17 år et børne- og ungepålæg«.

12. I § 57 b, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »problemer«: », jf. dog §§ 12 og 13 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

13. I § 57 b, stk. 1, 2. pkt., stk. 2, og stk. 3, 1. pkt., ændres »ungepålæg« til: »børne- og ungepålæg«.

14. § 57 b, stk. 2, nr. 2, affattes således:

»2) er mistænkt eller sigtet for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven, knivloven eller er mistænkt eller sigtet for anden kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,«.

15. I § 57 b, stk. 3, nr. 2, ændres »tidspunkt eller« til: »tidspunkt,«, og i nr. 3 ændres »skade.« til: »skade eller«, og der indsættes som nr. 4:

»4) deltage i andre aktiviteter med genoprettende formål, herunder udføre samfundsnyttigt arbejde.«

16. I § 57 b indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Børne- og ungepålæg efter stk. 1, jf. stk. 3, nr. 2-4, iværksættes uden forudgående gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50.«.

Stk. 4-8 bliver herefter stk. 5-9.

17. I § 57 b, stk. 4, der bliver stk. 5, stk. 6, der bliver stk. 7 og stk. 8, der bliver stk. 9., ændres »ungepålæg« til: »børne- og ungepålæg«.

18. I § 57 b, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 5 og 8« til: »stk. 6 og 9«, og »ungepålægget« ændres til: »børne- og ungepålægget«.

19. § 57 b, stk. 7, der bliver stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Overholder barnet eller den unge ikke et børne- og ungepålæg, skal kommunalbestyrelsen, når det vurderes relevant, straks underrette politiet og anmode om bistand til kommunens udøvelse af beføjelser efter § 64, stk. 2.«

20. I § 57 c indsættes som stk. 4 og 5:

Stk. 2-3. ---

§ 58. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Afgørelser efter stk. 1-3 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, når betingelserne herfor er opfyldt

§ 63 a. ---

Stk. 2 ---

Stk. 3 ---

Stk. 4. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen af og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner.

§ 63 b. ---

Stk. 2 ---

Stk. 3. Er betingelserne i stk. 1 opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, og som er anbragt på en åben døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, hvortil der også er knyttet en sikret døgninstitution, kan lederen af den åbne døgninstitution eller dennes stedfortræder, uanset hvilket anbringelsesgrundlag der ligger til grund for anbringelsen uden for hjemmet, træffe midlertidig beslutning om overførsel til den sikrede døgninstitution. Overførslen kan iværksættes straks. Beslutningen herom skal straks forelægges børn og ungeudvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 6.

Stk. 4-5. ---

§ 63 c. ---

Stk. 2 ---

Stk. 3. Er betingelserne i stk. 2 opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder, uafhængigt af om der på den sikrede døgninstitution er en særligt sikret afdeling, træffe midlertidig beslutning om overførsel til en særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægges børn og ungeudvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. stk. 1, jf. § 74, stk. 1, nr. 7.

Stk. 4-5. ---

§ 64. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at afgørelser efter §§ 51, 57 b, 58 og 63, § 68, stk. 2, og § 68 a fuldbyrdes.

»*Stk. 4.* Stk. 1-3 finder ikke anvendelse for børn og unge, der er omfattet af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Stk. 1-3 finder anvendelse i sager, som afvises af Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. § 42, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunalbestyrelsen skal senest 7 dage efter modtagelse af sagen fra Ungdomskriminalitetsnævnet indkalde til netværkssamråd efter stk. 1.«.

21. I § 58 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Børn og unge-udvalget kan ikke træffe afgørelse efter stk. 1-3 i sager om børn og unge, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet, jf. §§ 10 og 11 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. dog stk. 5.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

22. I § 63 a, stk. 4, indsættes efter »på døgninstitutioner«: », og at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om at dispensere fra aldersgrænsen i stk. 2 i særlige situationer i forhold til børn under 12 år«.

23. I § 63 b, stk. 3, 1. pkt., ændres »i stk. 1« til: »i stk. 2, nr. 1-3, eller § 16, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

24. I § 63 c, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »stk. 2«: »eller § 17, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

25. I § 64, stk. 1, ændres »og § 68 a« til: »§ 68 a, samt § 12, § 13, stk. 3 og 4, § 14, stk. 2-4, og § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

Stk. 2. Kommunen har mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til forældremyndighedens indehavers bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde de afgørelser, der er nævnt i stk. 1. Kommunen kan hente og bringe barnet eller den unge til stedet, hvor ungepålægget skal opfyldes, med henblik på at fuldbyrde afgørelser efter § 57 b.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når

1) adgangen til hjemmet sker som led i den børnefaglige undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og

2) ---

Stk. 4. ---

§ 65. Ankestyrelsen kan af egen drift tage sager om særlig støtte til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Ankestyrelsen kan da pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Stk. 2. Hvis der er behov for foranstaltninger efter §§ 52 eller 52 a og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang, kan Ankestyrelsen selv træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger.

Stk. 3-5. ---

§ 66. ---

Stk. 2-6. ---

Stk. 7. Har en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

26. I § 64, stk. 2, 2. pkt., ændres »ungepålægget« til: »børne- og ungepålægget«.

27. I § 64, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »§ 57 b«: »eller stedet, hvor en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller et forbedringsforløb, jf. § 13, stk. 3 eller 4, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal gennemføres«.

28. I § 64, stk. 3, nr. 1, indsættes efter »§ 50«: »eller den ungefaglige undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

29. I § 65, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »bedste«: », jf. dog stk. 6«.

30. I § 65, stk. 2, indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Ankestyrelsen kan dog ikke træffe en foreløbig afgørelse efter § 52, stk. 3, nr. 7, når afgørelsen vedrører et barn eller en ung i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Ankestyrelsen skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om tilfælde omfattet af 2. pkt. om afgørelser efter 1. pkt., når afgørelsen vedrører et barn eller en ung, der er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

31. I § 65, indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Ankestyrelsen kan ikke træffe afgørelse efter stk. 1 og 3 i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. I sager omfattet af 1. pkt. kan Ankestyrelsen træffe afgørelse om at pålægge kommunalbestyrelsen at forelægge sagen for Ungdomskriminalitetsnævnet. Ankestyrelsen skal orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om afgørelser efter 2. pkt.«

33. I § 66 a, stk. 7, indsættes efter »nr. 7,«: »eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«

34. Efter § 66 a indsættes:

§ 68. ---*Stk. 1-11. ---*

Stk. 12. Kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune skal senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn eller opretholdt anbringelse, jf. § 76 a, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter §§ 76 eller 76 a. Kommunalbestyrelsen skal forinden da i samarbejde med den unge have revideret handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

Stk. 13-14. ---

§ 68 a. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 52, stk. 3, nr. 7, har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Afgørelser om videreførelse af en anbringelse efter 1. pkt. skal ikke forelægges for børn og unge-udvalget til fornyet afgørelse efter § 62.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, uanset at betingelserne i § 52, stk. 1, eller § 58, stk. 1, ikke længere er opfyldt.

Stk. 4. Til brug for børn og unge-udvalgets afgørelse om videreførelse af anbringelsen, jf. stk. 1, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der indeholder

- 1) en revideret undersøgelse af barnets forhold, jf. § 50,
- 2) en revideret handleplan, jf. § 140,

3-4) ---

§ 68 b. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med handleplanen, jf. § 140. Samtidig med valg af anbringelsessted skal der tages stilling til barnets eller den unges skolegang. Er anbringelsesstedet beliggende i en anden kommune end barnets eller den unges opholdskommune, har opholdskommunen pligt til at underrette den stedlige kommune forud for anbringelsen.

Stk. 2-4. ---

»§ 66 b. Formålet med indsatsen på opholdssteder og døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, er at varetage omsorgen og sikre trivsel og udvikling for de anbragte børn og unge. Opholdssteder og døgninstitutioner skal arbejde målrettet med at understøtte uddannelse, beskæftigelse og forebyggelse af kriminalitet for de anbragte børn og unge.«

35. I § 68, stk. 12, indsættes som 3. pkt.:

»Hvis en ung frem til sit fyldte 18. år har været anbragt som led i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, udarbejder kommunalbestyrelsen en handleplan, jf. § 140.«

36. I § 68 a, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 7,«: »eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet,«.

37. I § 68 a, stk. 3, ændres »eller § 58, stk. 1,« til: »§ 58, stk. 1, eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet,«.

38. I § 68 a, stk. 4, nr. 1, ændres »barnets forhold, jf. § 50,« til: »barnets eller den unges forhold, jf. § 50 eller § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet,«.

39. I § 68 a, stk. 4, nr. 2, indsættes efter »§ 140«: », eller et revideret forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

40. I § 68 b, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 140«: », eller forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

§ 68 d. I forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en unge uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, eller § 58, hvor det må antages, at barnet eller den unge vil være anbragt i en længere årrække, skal kommunalbestyrelsen overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst taler for, at barnet eller den unge i stedet bliver adopteret.

§ 68 e. ---

Stk. 2. En forelæggelse for børn og unge-udvalget efter stk. 1 skal indeholde en indstilling om, at barnet eller den unge adopteres efter § 9, stk. 2-4, i adoptionsloven. Indstillingen skal indeholde følgende:

- 1) Den børnefaglige undersøgelse, jf. § 50.
- 2) Handleplanen, jf. § 140.
- 3-4) ---

Stk. 3. ---

§ 69. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Kan samtykke til ændret anbringelsessted ikke opnås, jf. stk. 2, skal børn og unge-udvalget træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted. Ved afgørelsen skal børn og unge-udvalget under hensyn til formålet med anbringelsen og barnets eller den unges behov for kontinuitet i opvæksten vurdere, om barnets eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsessted. Afgørelse om valg af konkret anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. § 68 b, stk. 1.

Stk. 4-5. ---

§ 70. Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. § 140, eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 140 a, skal revideres. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 6 måneders mellemrum foretage en sådan vurdering. Afgørelse om revision af handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan træffes så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. Ved anbringelse uden for hjemmet skal vurderingen af indsatsen efter stk. 1 og af behovet for revision af handleplanen eller relevante dele af en helhedsorienteret plan ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. § 148, stk. 1, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Tilsynet efter § 148, stk. 1, skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet. Vurderingen skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan eller relevante dele af en helhedsorienteret plan.

41. I § 68 d indsættes efter »eller § 58«: »eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

42. I § 68 e, stk. 2, nr. 1, indsættes efter »§ 50«: », eller den ungefaglige undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

43. I § 68 e, stk. 2, nr. 2, indsættes efter »§ 140«: », eller forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

44. I § 69, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »af anbringelsessted«: », jf. dog § 24 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

45. I § 70, stk. 1, 1. pkt., ændres »eller relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 140 a« til: »relevante dele af en helhedsorienteret plan, jf. § 140 a, eller et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«

46. I § 70, stk. 2, 1. pkt., ændres »eller relevante dele af en helhedsorienteret plan« til: », relevante dele af en helhedsorienteret plan eller forbedringsforløbet«.

47. I § 70, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »§ 148, stk. 1«: »og 3«.

48. I § 70, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »§ 148, stk. 1«: »og 3«.

49. I § 70, stk. 2, 4. pkt., indsættes efter »§ 140«: »eller § 13, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

Stk. 3-4. ---

§ 71. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Stk. 2-4 finder tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse efter § 50 under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 50 a, jf. § 51, stk. 1 og 2.

Stk. 6. En afgørelse efter stk. 3 og 4 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, når betingelserne herfor er opfyldt.

Stk. 7. En afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler eller anden kommunikation med forældrene kan alene træffes efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen i barnets opholdskommune kan yde støtte til udgifter til forældrenes transport i forbindelse med møder i barnets opholdskommune.

§ 75. Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget kan træffe foreløbige afgørelser efter lovens §§ 51, 58 og 63, § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, § 63 c, stk. 1 og 3, § 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, og § 78, stk. 4, samt § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget.

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. En afgørelse, der er godkendt efter stk. 3, har gyldighed i 1 måned. En afgørelse vedrørende § 51 har gyldighed, indtil undersøgelsen er afsluttet, dog højst 2 måneder regnet fra den foreløbige afgørelse efter stk. 1. En afgørelse vedrørende § 78, stk. 4, har gyldighed, indtil der træffes en ny afgørelse om flytning eller hjemtagelse.

Stk. 5. ---

Stk. 6. Hvis børn og unge-udvalget ikke inden 1 måned træffer afgørelse i overensstemmelse med direktørens foreløbige afgørelse, jf. stk. 5, skal børn og unge-udvalget umiddelbart orientere Ankestyrelsen herom. Børn og unge-udvalgets afgørelse har ikke virkning, før direktøren snarest muligt og senest 10 dage efter afgørelsen har taget stilling til, om afgørelsen skal have virkning. Hvis direktøren træffer afgørelse om, at børn og unge-udvalgets afgørelse ikke skal have virkning, træffer Ankestyrelsen afgørelse efter reglen i

50. I § 70, stk. 2, 4. pkt., ændres »eller relevante dele af en helhedsorienteret plan« til: », relevante dele af en helhedsorienteret plan eller et revideret forbedringsforløb«.

51. I § 71, stk. 5, indsættes efter »børnefaglig undersøgelse efter § 50«: »eller en ungefaglig undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«, og efter »§ 51, stk. 1 og 2« indsættes: », eller § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

52. I § 71 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»*Stk. 6.* Ungdomskriminalitetsnævnet kan i forbindelse med en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller i forbindelse med en afgørelse om ungefaglig undersøgelse under ophold på en institution, indlæggelse på et sygehus eller ved benyttelse af det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, træffe afgørelse efter stk. 3-5.«

Stk. 6-8 bliver herefter stk. 7-9.

53. I § 75, stk. 1, indsættes efter »§ 63 b, stk. 1«: »og 3«.

54. I § 75, stk. 1, ændres »samt« til: »efter«, og efter »lov om voksenansvar for anbragte børn og unge« indsættes: »samt foreløbige afgørelser i sager om et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller der er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, efter §§ 63, 68 a, § 71, stk. 3-5, og § 78, stk. 4, og § 11, stk. 2 og efter § 15 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og efter § 14, stk. 2-4, § 15, stk. 1, § 16, stk. 1, § 17, stk. 1, § 18, stk. 1 og 2, § 24, stk. 1, og § 32, stk. 1 og 2, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

55. I § 75, stk. 1, indsættes efter »behandles i børn og unge-udvalget«: »eller Ungdomskriminalitetsnævnet«.

56. I § 75, stk. 4, 2. pkt., indsættes efter »§ 51«: »eller vedrørende § 32 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

57. I § 75, stk. 6, 1. pkt., indsættes efter »Hvis børn og unge-udvalget«: »eller, når et barn eller en ung er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet eller er i et forbedringsforløb efter §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, Ungdomskriminalitetsnævnet«, og efter »skal børn og ungeudvalget« indsættes: »eller Ungdomskriminalitetsnævnet«.

§ 65, stk. 3, senest 8 uger efter børn og unge-udvalgets afgørelse.

§ 148. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Hvis den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for borgerens ophold i tilbuddet, jf. §§ 9 og 9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, i forbindelse med tilsynet efter stk. 1 bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, der er omfattet af lov om socialtilsyn, skal kommunalbestyrelsen underrette den kommunalbestyrelse, som efter § 2 i lov om socialtilsyn har ansvar for det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet.

§ 158. Den, der modtager hjælp efter denne lov til sig selv, sin ægtefælle eller sine børn, skal, medmindre andet er bestemt i denne lov, betale for den hjælp, der modtages.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler om opkrævning af et gebyr ved ikke rettidig betaling for ydelser efter denne lov.

§ 159. Børne- og socialministeren kan fastsætte regler om, at forældrene og barnet eller den unge betaler for døgnop-

58. I § 75, *stk. 6, 2. pkt.*, indsættes efter »Børn og unge-udvalgets«: »eller Ungdomskriminalitetsnævnets«.

59. To steder i § 75, *stk. 6, 3. pkt.*, indsættes efter »børn og unge-udvalgets«: »eller Ungdomskriminalitetsnævnets«.

60. I § 75, *stk. 6*, indsættes som *4. pkt.*:

»Ankestyrelsens afgørelse efter 3. pkt. træffes dog efter §§ 63 og 68 og efter § 14, stk. 2-4, og § 32, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, når sagen vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller der er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

61. I § 75 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget, jf. stk. 1, eller direktøren for Ankestyrelsen, jf. stk. 5, skal straks orientere Ungdomskriminalitetsnævnet om en foreløbig afgørelse efter stk. 1, der vedrører et barn eller en ung, der er pålagt en straksreaktion, jf. § 12 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller der er i et forbedringsforløb, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

62. I § 148 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at iagttage de forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som Ungdomskriminalitetsnævnet i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge har truffet afgørelse om, jf. §§ 12-14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Kommunalbestyrelsen skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

63. I § 148, *stk. 3*, der bliver stk. 4, indsættes efter »stk. 1«: »og 3«.

64. To steder i § 158, *stk. 1*, indsættes efter »lov«: »eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

65. I § 158, *stk. 2*, indsættes efter »lov«: »eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

66. I § 159, *1. pkt.*, indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 7«: », og § 14, i § lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet«.

holdet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7. Der kan ikke fastsættes betaling for et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 7, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter § 68 a.

§ 2. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. §§ 4, 5, 7-9, 12-14, 16 og 19-24 finder endvidere anvendelse over for unge over 18 år, hvis den pågældende er anbragt i henhold til en strafferetlig dom eller kendelse.

Stk. 4. ---

Stk. 5. §§ 4-16 og 21-24 finder anvendelse over for en uledsaget mindreårig udlænding, der er anbragt på et anbringelsessted efter udlændingelovens § 62 l, jf. §§ 62 m-62 o.

§ 4. Lederen af et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen.

Stk. 2. Børn og unge, der er anbragt på et

anbringelsessted, som har fastsat en husorden, jf. stk. 1, skal gøres bekendt med denne.

67. I § 159, 2. pkt., indsættes efter »§ 52, stk. 3, nr. 7«: », og § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«.

§ 2

I lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. lov-bekendtgørelse nr. 507 af 2. maj 2017, som ændret ved § 2 i lov nr. 702 af 8. juni 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 3*, ændres »§§ 4, 5, 7-9, 12-14, 16« til »§§ 4-5, 7-9, 12-14, 15 a, 16-16 b«.

2. I § 2, *stk. 5*, ændres »§§ 4-16« til: »§§ 4-16 b«.

3. I § 2 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* §§ 3-16 b og 21-24 finder anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted efter § 14, jf. §§ 15-17, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.«

5. I § 4 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Lederen af en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, en sikret døgninstitution og en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, skal fastsætte en skriftlig husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen«.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

6. I § 4, *stk. 2*, som bliver stk. 3, indsættes efter »stk. 1«: » eller stk. 2«.

7. I § 4 indsættes som *stk. 4* og *5*:

»*Stk. 4.* På delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service kan personalet ved et anbragt barns eller en anbragt ungs overtrædelse af reglerne i en husorden, som er fastsat efter stk. 2, fastsætte passende reaktioner over for barnet eller den unge.

Stk. 5. Børne- og socialministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler om indholdet af husordener efter stk. 2.«

8. Efter § 4 indsættes før overskriften før § 5:

»Nedsættelse eller fratagelse af lommepenge på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger

§ 9. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

§ 11. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der er anbragt på et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service, kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med anbringelsen på det pågældende opholdssted eller den pågældende døgninstitution.

Stk. 2-7. ---

§ 4 a. Kommunalbestyrelsen kan, medmindre særlige forhold taler imod det, træffe afgørelse om nedsættelse eller fratagelse af lommepenge i en nærmere afgrænset periode, når et barn eller en ung, der er anbragt på en delvis lukket døgninstitution, delvis lukket afdeling på en døgninstitution, sikret døgninstitution eller særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, har begået grovere eller gentagne overtrædelser af reglerne i en husorden fastsat efter § 4, stk. 2.«.

9. § 9 affattes således:

»**§ 9.** Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum.

Stk. 2. Det er en betingelse for fysisk magtanvendelse efter stk. 1, at barnet eller den unge udviser en adfærd, herunder vedvarende chikane, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Stk. 3. Personalet på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service kan ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde anvende fysisk magt efter stk. 1, når barnet eller den unge overtræder regler i en husorden fastsat efter § 4, stk. 2, og magtanvendelsen er nødvendig for at bringe overtrædelser til ophør.«

10. I § 11, stk. 1, indsættes efter »Børn og unge-udvalget«: »eller Ungdomskriminalitetsnævnet«.

11. Efter § 15 indsættes før overskriften før § 16:

»Begrænsning af adgang til ekstern kommunikation på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger

§ 15 a. Lederen af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service skal fastsætte regler i husordenen efter § 4, stk. 2, der begrænser de anbragte børns og unges adgang til telefonsamtaler og anden elektronisk kommunikation til at kunne finde sted på nærmere afgrænsede områder på institutionen og i bestemte tidsrum.

Stk. 2. Regler efter stk. 1 kan omfatte bestemmelser om, at de anbragte børn og unge skal aflevere egne mobiltelefoner

§ 16. ---*Stk. 2. ---*

Stk. 3. Undersøgelse efter stk. 2 kan foretages, når barnet eller den unge anbringes på en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling, før og efter besøg og før og efter fravær fra den sikrede døgninstitution eller særligt sikret afdeling.

Stk. 4. Lederen af et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service eller den, der bemyndiges dertil, kan uden retskendelse beslutte at tage effekter, der findes i barnets eller den unges besiddelse, i bevaring, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Stk. 5. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om gennemførelsen af en undersøgelse af barnets eller den unges person eller opholdsrum samt effekter taget i bevaring i forbindelse hermed.

og andet elektronisk kommunikationsudstyr til personalet, som kan opbevare det under anbringelsen.

Stk. 3. Lederen eller dennes stedfortræder kan beslutte, at de fastsatte regler efter stk. 1 kan fraviges for anbragte børn eller unge, når særlige forhold taler herfor.«

12. I § 16, stk. 3, ændres »sikrede døgninstitution eller særligt sikret afdeling« til »sikrede døgninstitution eller særligt sikrede afdeling«.

13. I § 16 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»*Stk. 4.* Ved undersøgelse af barnets eller den unges person efter stk. 1 eller 2 må der foretages klap uden på tøjet og undersøgelse af lommer og sko. Personalet kan kræve, at barnet eller den unge tager sit overtøj, hovedbeklædning og sko af.

Stk. 5. Ved undersøgelse af barnets eller den unges person efter stk. 1 eller 2 på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service kan der foretages kroppsvisitation i form af undersøgelse af kroppens overflader samt gennemsøgning af tøjet. Personalet kan til brug for undersøgelsen af tøjet kræve, at barnet eller den unge tager sit tøj af.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 6 og 7.

14. Efter § 16 indsættes før overskriften før § 17:

»*Tv-overvågning af indendørs fællesarealer på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger*

Døralarmer til værelserne på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger

Stk. 2. Lederen og dennes stedfortræder på delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service skal beslutte, at der skal ske anvendelse af døralarm efter stk. 1, når det er nødvendigt for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler for anvendelse af døralarmer.«

15. I overskriften til kapitel 5 indsættes efter »indberetning,«: »pligt til anmeldelse af personfarlig kriminalitet«, og efter § 21 indsættes før overskriften før § 22:

Registrering og indberetning, tilsyn og klageadgang samt særlig adgang til domstolsprøvelse

»Pligt til anmeldelse af personfarlig kriminalitet

§ 21 a. Lederen af en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service eller dennes stedfortræder, har pligt til at politianmelde personfarlig kriminalitet, der har fundet sted på institutionen.«

§ 3

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 42 af 19. januar 2018, som ændret ved § 2 i lov nr. 560 af 29. maj 2018, foretages følgende ændring:

1. I § 7, stk. 2, nr. 4, udgår »og«.

2. I § 7, stk. 2, indsættes efter nr. 4 som nyt nummer:

»5) indhente oplysninger fra ungekriminalforsorgen om delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service og«

Nr. 5 bliver herefter nr. 6.

§ 7. ---

Stk. 2. ---

1-3) ---

4) indhente oplysninger om tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 4, fra de kommuner, som har visiteret borgere til behandlingsstedet i henhold til sundhedslovens § 141, stk. 1, og

5) ---